

T.C.

İSTANBUL YENİ YÜZYIL ÜNİVERSİTESİ



**SİYASAL PARTİLER VE HEMŞEHRİ
DERNEKLERİ - PARTİ VE DERNEK
YÖNETİCİLERİ ETKİLEŞİMİ:
İSTANBUL ÖRNEĞİ**

Lisans Üstü Tezi

SABRİ ÇELEBİ

İSTANBUL,2018

T.C.

İSTANBUL YENİ YÜZYIL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER

SİYASAL PARTİLER VE HEMŞEHRİ
DERNEKLERİ - PARTİ VE DERNEK
YÖNETİCİLERİ ETKİLEŞİMİ:
İSTANBUL ÖRNEĞİ

Lisans Üstü Tezi

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Hüdayi SAYIN

SABRİ ÇELEBİ

İSTANBUL,2018



İSTANBUL YENİ YÜZYIL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler

YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum, bu çalışmayı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserleri her kullanımında alıntı yaparak yararlandığımı belirtir; bunu onurumla doğrularım.

Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

20.05.2019.

Adı-Soyadı

Sabri ÇELEBİ

İmzası

[Handwritten signature]




T.C.

İSTANBUL YENİ YÜZYIL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

TEZ ONAY BELGESİ

SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER Anabilim Dalı SİYASET BİLİMİ VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER Bilim Dalı 141302105 numaralı yüksek lisans öğrencisi Sabri Çelebi'nin, "Siyasal Partiler ve Hemşehri Dernekleri Parti ve Dernek Yöneticileri Etkileşimi İstanbul Örneği" adlı tez çalışması, Enstitümüz Yönetim Kurulunun 27/04/2018 tarih ve 2018/10 - 8 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: 22/05/2018

| Öğretim Üyesi Adı ve Soyadı | | | İmzası |
|-----------------------------|--------------------|--------------------------------------|---|
| 1. | Tez Danışmanı | Dr. Öğretim Üyesi Hüdayi SAYIN |  |
| 2. | Jüri Üyesi | Dr. Öğretim Üyesi Tülay YILDIRIM MAT |  |
| 3. | Jüri Üyesi | Dr. Öğretim Üyesi Mehmet BARDAKÇI |  |
| 4. | Jüri Üyesi (Yedek) | Dr. Öğretim Üyesi Ahmet ÖZCAN | |
| 5. | Jüri Üyesi (Yedek) | Dr. Öğretim Üyesi Emrah KONURALP | |

ÖZ

Türkiye’de çok partili hayata geçildikten sonra ülkeyi yönetmek ve iktidar olmak amacıyla siyasi partiler kurulmuşlardır. Bununla birlikte ülkenin sanayileşmeye başlaması ve tarımda makinalaşma sonucu açığa çıkan iş gücü köyden kentlere doğru hızlı bir göç dalgasına sebep olmuş, köyden kente gelen insanlar kentte tutunabilmek için örgütlenmeleri sonucunda hemşehri dernekleri doğmuştur. Hemşehri dernekleri teoride kendilerini siyaset üstü olarak tarif etseler de pratikte siyasi partilerle ve siyasetle etkileşim içerisinde oldukları görülüyor.

Bu çalışmada hemşehri dernekleri üst kurumlarıyla siyasi partilerin İstanbul patronajında il ve ilçe yöneticilerinin yerel ve genel yönetim, yönetişim açısından bakış açılarının incelenmesi ve karşılaştırmalı olarak ele alınması amaçlanmıştır.

Hemşehri dernekleri ile siyasi partilerin bakış açılarının karşılaştırmalı irdelenmesi ve ortak paydada ülkenin gelişimi adına faaliyet göstermeleri demokrasinin ve siyasal katılımın gelişmesi açısından önemlidir.

Zaman , maliyet ve yöneticilerin yoğun çalışma programları nedeniyle evreni oluşturan tüm birimlere erişim olanağı bulunmadığından araştırmanın örnekleme kolayda örnekleme yöntemi ile oluşturulmuştur. Veri toplama aracı olarak yüz yüze anket tekniği kullanılmıştır. Sorular hazırlanırken literatür çalışması dikkate alınmıştır. Araştırma sonuçları ; yöneticilerin demografik profilleri ve yönetime bakışlarına ilişkin bulgular olmak üzere iki alt başlık şeklinde sunulmaktadır.

Yönetime ilişkin bulgularda; hemşehri dernekleri ve siyasi parti yöneticilerinin yönetime bakış açıları karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Aynı zamanda yöneticilerin görüşlerinin bazı demografik özelliklerine ve yöneticiliklerini yaptıkları siyasi partiye göre değişip değişmediği irdelenmiştir. Demografiye göre yapılan analizlerde özellikler her bir grupta istatistiki olarak yorumlanabilir olması açısından bazı (yönetici sayısı) 30’un üzerinde kalacak şekilde gruplandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Siyasal parti, hemşehri dernekleri, yönetişim, etkileşim, bakış açısı.

ABSTRACT

Political parties have been established; in order to manage the country and to be in power after the multi-party allegations passed in Turkey. With the start of the industrialization of the country and due to the mechanization of agriculture, (empowered work force) has led to a rapid wave of immigration from villages to the cities. The people who came from villages are organized to be able to stay in the city. As a result citizenship associations have been borned. Citizen Associations describe themselves as over-politics in Theory, but practically they are interacting with political parties and politics.

In this study; examination of governance point of view, are intended to be compared in a comparative way. In this study, we are intending to compare and review of local and general governance viewpoints of upper body of citizen-ship association and the political party district heads and board members in a comparative way.

Comparitive analysis of citizen associations and political parties perspectives, and Their activities for the development of the country in the common share, is important in terms of the development of democracy and political participation.

Because of the time, cost and intensive study programs of the managers and board members, There was limited accessibility to all units that form the sample-universe. Consequently, sampling method of the research is created by using easy sampling method. As a means of data collection, a one-way (face to face) survey (questionnaire) was conducted. While preparing the questions, the literature study was taken in to consideration. Research results are presented under two subtitles as demographic profiles of managers (board members) and findings about their governance (management) views

In governance-related findings; both citizen ship associations and political party board members governance viewpoints are discussed comparatively. At the same time, it is examined that if the views (opinions) of the board members (managers) can be changed because of some demographic specifications and according to their political party or not.

In analyzes based on demographics, to interpret the features (specifications) statistically in each group; sample number (member number) is grouped to remain over thirty (30).

Key Words: Political party, citizenship associations ,governance, interacting,wiewpoint.



ÖNSÖZ

Bu tez çalışmasında; Siyasal partiler ve hemşehri dernekleri- parti ve dernek yöneticileri etkileşimi İstanbul örneği konusu ele alınmıştır. Sanayileşme, köyden kente göç şehirleşme ve hemşehri derneklerinin doğuşu, gelişmesi siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik olarak ele alınmaktadır. Yönetime ilişkin bulgularda hemşehri dernekleri ve siyasi parti yöneticilerinin yönetime bakış açıları karşılaştırmalı olarak ele alınmaktadır. Aynı zamanda yöneticilerin görüşlerinin bazı demografik özelliklerine ve yöneticiliklerini yaptıkları siyasi partiye göre değişip değişmediği irdelenmektedir.

Tez çalışmamda; planlanmasında, araştırılmasında, yürütülmesinde ve oluşumunda ilgi ve desteğini esirgemeyen, engin bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım, yönlendirme ve bilgilendirmeleriyle çalışmamı bilimsel temeller ışığında şekillendiren Tez danışmanım Sayın Hocam Dr. Öğretim Üyesi Hüdayi SAYIN'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İstanbul 2018

İÇİNDEKİLER

| | |
|--|------|
| ÖZ..... | i |
| ABSTRACT..... | ii |
| ÖNSÖZ..... | iv |
| KISALTMALAR..... | viii |
| TABLolar DİZİNİ..... | ix |
| GİRİŞ..... | 1 |
| BİRİNCİ BÖLÜM..... | 3 |
| HEMŞEHRİ DERNEKLERİNİN DOĞUŞU VE KURULUŞ AMAÇLARI..... | 3 |
| 1.1. HEMŞEHRİ | 3 |
| 1.2. HEMŞEHRİLİK | 3 |
| 1.3. HEMŞEHRİ DERNEKLERİNİN DOĞUŞU..... | 5 |
| 1.4. HEMŞEHRİ DERNEKLERİNİN KURULUŞ AMAÇLARI..... | 7 |
| 1.5. HEMŞEHRİ DERNEKLERİNİN GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE GELİŞİMİ.... | 12 |
| 1.6. MEMLEKETTEN DERNEKLERE HEMŞEHRİLİK OLGUSU..... | 15 |
| 1.7. HEMŞEHRİ DERNEKLERİ VE SİYASET İLİŞKİLERİ..... | 15 |
| 1.8. TÜRKİYE’DE SİVİL TOPLUMA İLİŞKİN TARTIŞMALAR İÇERİSİNDE HEMŞEHRİ DERNEKLERİ..... | 16 |
| 1.9. ŞEHİRLEŞME SÜREÇLERİNDE SOSYAL BİR İLİŞKİ AĞI OLARAK HEMŞEHRİ DERNEKLERİ..... | 17 |
| 1.10. HEMŞEHRİ DERNEKLERİNİN ŞEHİR KİMLİĞİNE ETKİLERİ..... | 19 |
| 1.11. TÜRK HUKUK MEVZUATINDA HEMŞEHRİLİK..... | 20 |

| | |
|---|-----------|
| İKİNCİ BÖLÜM..... | 21 |
| 2.1. SİYASET VE SİYASAL PARTİLER..... | 21 |
| 2.2. SİYASİ PARTİLERİN PROGRAMLARINDA SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLERİ VE HEMŞEHRİ DERNEKLERİ..... | 22 |
| Adalet ve Kalkınma Partisi..... | 22 |
| Cumhuriyet Halk Partisi..... | 24 |
| Milliyetçi Hareket Partisi..... | 25 |
| Halkların Demokratik Partisi..... | 25 |
| ÜÇÜNCÜ BÖLÜM..... | 26 |
| ANKET ALAN ÇALIŞMALARININ GRUPLANDIRILMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ..... | 26 |
| 3.1. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ..... | 26 |
| 3.2. ARAŞTIRMANIN ÖRNEKLEMİ..... | 26 |
| 3.3. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE VERİ TOPLAMA TEKNİĞİ..... | 26 |
| 3.4. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI..... | 27 |
| 3.5. ANALİZ VE BULGULAR..... | 27 |
| 3.5.1. Demografik Profil..... | 28 |
| 3.5.2. Yönetime Bakışa İlişkin Bulgular..... | 40 |
| 3.5.3. Yöneticilerin Öneri ve Yorumları..... | 49 |
| 3.5.3.1 Hemşehri Dernekleri Yöneticilerinin Öneri ve Yorumları..... | 49 |
| 3.5.3.2. Siyasi Parti Yöneticilerinin Öneri ve Yorumları..... | 52 |
| DEĞERLENDİRME VE SONUÇ..... | 57 |
| KAYNAKÇA..... | 61 |

| | |
|--|-----------|
| Kitaplar..... | 61 |
| Makaleler..... | 63 |
| Tezler..... | 66 |
| İnternet Kaynakları..... | 67 |
| Kurumlar..... | 68 |
| EKLER..... | 69 |
| EK 1: BİRLEŞMİŞ MİLLETLER AKREDİTASYONU..... | 69 |
| Akreditasyonun Çevirisi..... | 70 |
| EK 2: GÖÇ VEREN İLLER VE BÖLGELERE GÖRE İSTANBUL'UN NÜFUS YAPISI..... | 71 |
| EK 3: 2016 TUİK SONUÇLARI..... | 74 |
| EK 4: ETİK KURUL RAPORU..... | 78 |
| EK 5: ANKET SORULARI..... | 79 |
| İstanbul Patronajında Hemşehri Dernekleri Üst Kurumları ve Siyasi Partilerin Yönetişim Açısından Karşılıklı Bakış Açıları (Siyasi Parti)..... | 79 |
| İstanbul Patronajında Hemşehri Dernekleri Üst Kurumları ve Siyasi Partilerin Yönetişim Açısından Karşılıklı Bakış Açıları (STK)..... | 83 |
| EK 6: GÖRÜŞME DİZİNİ..... | 87 |

KISALTMALAR

| | |
|--------|---|
| AKP | AK Parti |
| ANAKON | Anadolu Sivil Toplum Kuruluşları Konfederasyonu |
| CHP | Cumhuriyet Halk Partisi |
| HDP | Halkların Demokratik Partisi |
| HDY | Hemşehri Dernekleri Yöneticileri |
| KASTOB | Karadeniz Sivil Toplum Örgütleri Birliği |
| KEİ | Karadeniz Ekonomik İşbirliği |
| MHP | Milliyetçi Hareket Partisi |
| NATO | Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü |
| SPSS | Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı) |
| STK | Sivil Toplum Kuruluşu |
| TBMM | Türkiye Büyük Millet Meclisi |
| T.C. | Türkiye Cumhuriyeti |
| TSTK | Tüm Sivil Toplum Kuruluşları Konfederasyonu |
| TÜİK | Türkiye İstatistik Kurumu |

TABLolar DİZİNİ

| | |
|---|----|
| Tablo.1: Doğum Yeri Coğrafi Bölge Dağılımı..... | 28 |
| Tablo.2: En Son Mezun Olunan Eğitim Kurumuna Göre Dağılım..... | 29 |
| Tablo.3: Mesleğe Göre Dağılım..... | 29 |
| Tablo.4: Cinsiyete Göre Dağılım..... | 30 |
| Tablo.5: Yaşa Göre Dağılım..... | 30 |
| Tablo.6: Aylık Gelire Göre Dağılım..... | 31 |
| Tablo.7: Tarımsal Gelir Sahiliğine Göre Dağılım..... | 31 |
| Tablo.8: Tarımsal Gelir Kaynaklarına Göre Dağılım..... | 32 |
| Tablo.9: Dernek veya STK'ya Üyelik Süresine Göre Dağılım..... | 32 |
| Tablo.10: Medeni Duruma Göre Dağılım..... | 33 |
| Tablo.11: Eşin Çalışma Durumuna Göre Dağılım..... | 33 |
| Tablo.12: Eşin En Son Mezun Olduğu Eğitim Kurumuna Göre Dağılım..... | 34 |
| Tablo.13: Sahip Olunan Kız & Erkek Çocuğu Sayısına Göre Dağılım..... | 34 |
| Tablo.14: Sahip Olunan Kız & Erkek Çocukların Yaşlarına Göre Dağılım..... | 35 |
| Tablo.15: Sahip Olunan Kız & Erkek Çocukların Eğitim Durumlarına Göre Dağılım..... | 36 |
| Tablo.16: Eşlerin Üye Olunan Siyasi Partiye Üyelik Durumu..... | 36 |
| Tablo.17: Çocukların Üye Olunan Siyasi Partiye Üyelik Durumu..... | 37 |
| Tablo.18: Eşlerin Üye Olunan Siyasi Parti Dışında Bir Başka Siyasi Partiye Üyelik Durumu..... | 37 |
| Tablo.19: Çocukların Üye Olunan Siyasi Parti Dışında Bir Başka Siyasi Partiye Üyelik Durumu..... | 38 |
| Tablo.20: Üye Olunan Hemşehrilik Derneğine Eşlerin Üyelik Durumu..... | 38 |
| Tablo.21: Üye Olunan Hemşehrilik Derneğine Çocukların Üyelik Durumu..... | 39 |
| Tablo.22: Eşlerin Diğer Sivil Toplum Kuruluşlarına Üyelik Durumu..... | 39 |
| Tablo.23: Hemşehri Dernek Yöneticilerinin (HDY) İstanbul'da Sorunları Genel ve Yerel Yönetim Düzeyinde Çözme Durumları..... | 40 |
| Tablo.24: Hemşehri Dernek Yöneticilerinin (HDY) Siyasal Aday Belirlenmesinde İllerin Demografik Yapılarının Dikkate Alınıp Alınmadığına İlişkin Görüşleri..... | 41 |

| | |
|--|----|
| Tablo.25: Siyasi Parti Yöneticilerinin Aday Belirlemede İllerin Demografik Yapısını Dikkate Alma Durumları..... | 41 |
| Tablo.26: Siyasi Parti Yöneticilerinin Aday Belirlemede HDY ile Görüşme Düzeyi...42 | |
| Tablo.27: Siyasi Parti Yöneticilerinin Siyasi Parti Olarak Genel ve Yerel Seçimlerde Aday Belirlenirken Hemşehri Dernekleri Üst Kurumlarıyla İstişarede Bulunma Düzeyi..... | 43 |
| Tablo.28: Hemşehri Dernekleri Yöneticilerinin(HDY) Yerel ve Genel Seçimlerde Oy Davranışını Belirleme Durumu..... | 44 |
| Tablo.29: Siyasi Parti Yöneticilerine Göre Hemşehri Dernekleri ve Üst Kurumlarının Yerel ve Genel Seçimlerde Aday Belirleme Kararlarını Etkileme Düzeyi..... | 44 |
| Tablo.30: Hemşehri Dernekleri Yöneticilerinin Gönüldaşı Oldukları Siyasi Partinin Yakın Bir Adayı Gösterip Göstermemesine İlişkin Görüşleri..... | 45 |
| Tablo.31: Siyasi Parti Yöneticilerine Göre Hemşehri Tabanlı Adayların Oy Davranışında Etkili Olma Durumları..... | 45 |
| Tablo.32: HDY'nin Kendilerine Yakın Olan Hemşehrilerinin Yakın Olmayan Bir Siyasi Parti Tarafından Aday Gösterilmesine İlişkin Görüşleri..... | 46 |
| Tablo.33: HDY'nin Hemşehri Dernekleri Üst Kurumlarının Partili Olup Olmamlarına İlişkin Görüşleri..... | 46 |
| Tablo.34: Siyasi Parti Yöneticilerinin, Hemşehri Dernekleri Üst Kurumlarının Partili Olup Olmamlarına İlişkin Görüşleri..... | 47 |
| Tablo.35: HDY'nin Hemşehri Dernekleri Üst Kurumlarının Yerel ve Genel Yönetimlerde Etkin Olabilmelerine İlişkin Görüşleri..... | 47 |
| Tablo.36: Siyasi Parti Yöneticilerinin, Hemşehri Dernekleri Üst Kurumlarının Ülke ve Şehir Yönetiminde Etkin Olabilmelerine İlişkin Görüşleri..... | 48 |
| Tablo.37: Siyasi Parti Yöneticilerinin, Hemşehri STK ları Üst Kurumlarının Sosyal, Kültürel, Ekonomik ve Siyasi Olarak Etkinliklerinin Yeterli Olup Olmadığına İlişkin Görüşleri..... | 49 |

GİRİŞ

Demokrasiyle yönetilen ülkelerde yönetenlerin iktidara gelebilmeleri için yönetilenlerin oylarına ihtiyaçları vardır. Yönetmeye talip olanların, seçicilere ulaşmak için mitingler düzenleyerek görsel basın ve yazılı basın benzeri araç ve kanalları kullanırken örgütlü kurumlara ya da topluluklara da giderler. Bu örgütlü toplulukların içerisinde hareketli ve zinde olanlarından bir tanesi de hemşehri dernekleridir. Hemşehri derneklerinin çoğu zaman birlikte hareket edebilme kabiliyetleri vardır. Hemşehri dernekleri ve siyasi partilerin büyük bir etkileşim içinde oldukları görülmektedir.

Araştırmacı, uzun yıllar hemşehri derneklerinde yöneticilik yapmış, gözlemlerini araştırma çerçevesinde tartışmaya sunmuş, araştırma verilerinin değerlendirilmesinde bu deneyimlerinden yararlanmıştı.

Bu çalışmada; hemşehri dernekleriyle siyasi partilerin bakış açılarının karşılaştırmalı irdelenmesi ve ortak paydada ülkenin gelişimi adına faaliyet göstermeleri demokrasinin ve siyasal katılımın gelişmesi açısından önemlidir.

Literatür taramasında sivil toplum örgütleri ile ilgili birçok çalışma olmasına rağmen hemşehri dernekleriyle ilgili direkt bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bazı makale ve araştırma çalışmalarında hemşehri derneklerinden bahsedilmektedir. Bu sebepten dolayı bu çalışma kendine özgün bir çalışma olacağı kanaatindeyim. Kente tutunabilmek için kurulmuş olan hemşehri derneklerinin zamanla büyük bir gelişme yaşamakta olduğunu görüyoruz. Hemşehri dernekleri güçlerini birleştirmek adına federasyon, konfederasyon gibi daha büyük hemşehri sivil toplum örgütlerinin kurulmasına olanak sağlamışlardır. Bunlardan bir tanesi Karadeniz illerini kucaklamak adına kurulan bölgesel sivil toplum örgütü; Karadeniz Sivil Toplum Örgütleri Birliği (KASTOB) 'nin Birleşmiş Milletler Örgütü'nde akredite bir hemşehri üst kurumu düzeyine ulaştığı görülmektedir.

Bu çalışmada; siyaset, siyasi parti, hemşehri, hemşehrilik, hemşehri derneklerinin doğuşu, memleketten derneklere hemşehrilik olgusu, hemşehri dernekleri ve siyaset ilişkileri, Türkiye'de sivil topluma ilişkin tartışmalar içerisinde hemşehri dernekleri, şehirleşme süreçlerinde sosyal bir ilişki ağı olarak hemşehri dernekleri, hemşehri derneklerinin şehir kimliğine etkileri, Türk hukuk mevzuatında hemşehrilik, siyasi partilerin programlarında sivil toplum örgütleri ve hemşehri derneklerinin kuruluş

amaçları ve gelişimi, hemşehri dernekleşmesininin geçmişten günümüze geçirdiği gelişim, İstanbul iline göç veren illere göre demografik yapısı incelenmeye gayret gösterilmiştir.

Analiz ve bulgularda araştırma sonuçları yöneticilerin demografik profilleri ve yönetime bakışlarına ilişkin bulgular olmak üzere iki alt başlıkta sunulmuştur.

Yöneticilerin önerileri ve yorumları kısmında hemşehri dernekleri ve siyasi parti yöneticilerine herhangi bir yönlendirme yapmaksızın spontane olarak yorum ve önerileri sorulmuş elde edilen öneriler sunulmuştur. Verilerin analizinde SPSS programı kullanılmıştır.



BİRİNCİ BÖLÜM

HEMŞEHİRİ DERNEKLERİNİN DOĞUŞU VE KURULUŞ AMAÇLARI

1.1. HEMŞEHİRİ

Hemşehri tekildir ve bir kişinin doğduğu , yaşadığı şehirli olma anlamındadır. Hemşehri olmak özünde hemşehrisi olduğu yerde yaşamak demektir (Yeşiltuna,1997, s.441-449). İstanbul'da yaşayanlar İstanbul hemşehrisi, Ordu'da yaşayanlar Ordu hemşehrisi, Van'da yaşayanlar Van hemşehrisedir. Bu böyle olmakla birlikte; yaygın olarak ve pratikte hemşehri olmak göç olayının gerçekleşmesinden sonra ya okumak için gidildiğinde ya da çalışmak için gidildiğinde iş, aş gibi mecburiyetlerin olduğunda yeni bir coğrafyanın hemşehrisi olduğunda eski bölgenin ve coğrafyanın hemşehrisi olarak daha bir önem kazanmaktadır (Işık,2005,s.96). Eski hemşehri olmak bir dayanışma nedeni olmaktadır (Yıldırım,2004,s.87-88). Hemşehri sözcüğü bir kişiyi ve o kişinin toplumsal durumunu tanımlar. Ancak hemşehri tanımlamasının ortaya çıkması için en az iki kişinin olması gerekir. Yani hemşehri tanımı gereği ilişkiseldir. Bu ilişkiselliği içinde hemşehri, aile kökeni aynı coğrafyadan olan ve kendisiyle hemşehrilik bağı tanımlanan kişidir (Kurtoğlu,2005). Türk medeni kanununda ise hemşehri tanımlaması 1580 sayılı Belediye Kanunu'nun hemşehri hukuku başlığı altında düzenlenen maddesinde (Onbaşı,2005,ss.37-38) "Her Türk nüfus kütüğüne yerli olarak yazıldığı beldenin hemşehrisedir" olarak tanımlanmıştır. Hal böyleyken yeni belediye kanununda bu tanımlama şöyledir; "Herkes ikamet ettiği beldenin hemşehrisedir" (Gönel, 1988).

1.2. HEMŞEHRİLİK

Birden fazla hemşehrinin, en az iki kişinin birbirleriyle aynı coğrafyadan aynı bölgeden olma bağıdır. Bu bağ memleketli olma anlamına gelir. Birbirini tanımayan iki kişinin ilk selam alıp vermeye başlayan, memleket neresi hemşehrim diyerek önce memleketle bağ kurması; ya aynı memlekettendirler ya da birbirine yakın memleketlerdendirler. Memlekete bağlı yoldan, ilçeden, şehirden vb. olmak üzere bir coğrafi terimle ilişki başlatılmış olur.

Hemşehrilik kavramı da hemşehri de olduğu gibi bir coğrafi bölgede veya belde yaşayan kişilerdir; bu köy, ilçe, il, bölge de olabilir (Köse,2008, s. 221-232). Yaşanılan bölgenin beldenin hemşehrisi olmak orada yaşıyor olurken hiç de gündem olmaz hiç de bir ilişki ağı oluşturmada ihtiyaç duyulmaz. Birtakım vatandaşlık işleri görülürken muhtarlık, belediye ve nüfus hizmetleri gibi bir resmi kurum ve tüzel kişiliğe kendinizi ispat etmeniz için ihtiyaç duyulduğunda oranın hemşehrisi olduğunuzu belgeler ve ispat edersiniz. Hemşehrilik Türkiye’de genellikle sanayileşmenin başlamasıyla birlikte, büyük şehirlerde başlayan işçi açığı ve tarımda, köylere traktörün girmesiyle başlayan istihdam fazlası olan insanların iş, aş bulma amacıyla birlikte, insanların doğduğu toprakları yani hemşehrisi olduğu beldeleri bırakarak göç etmesiyle başlamıştır (Esmer, 1998, s.28). Göçle birlikte büyükşehirlere gidenler, insanın doğası gereği ya akrabasının yanına ya da köylüsünün yanına gitmektedirler.Bu durum zamanla daha da genişleyerek hemşehrilik bağlarının güçlenmesini beraberinde getirmektedir. Önceki yaşadığı beldenin hemşehrisi olmak sonraki yaşayacağı beldeye tutunabilmek için bir ilişki ağı oluşturmaktadır (Dernekler Kanunu 2004). Hemşehrilik sözcüğü ilk olarak hemşehriler arasındaki durumsal bir ilişkiyi tanımlar. Bir durumu tanımladığında hemşehrilik, ortak paydaları aynı coğrafi alanda kök salmış olan iki kişiden birinin diğerine göre durumunu niteler (Kurtoğlu, 2005).

Hemşehrilik aynı zamanda tanıdık ve tanış olmanın, aynı kültürden olmanın, aynı dili konuşuyor olmanın, aynı hatıralara sahip olmanın da adıdır.

Türk Medeni Kanunu’nda hemşehrilik; hemşehrilerle ve hemşehrilik bilinciyle ilgili olarak 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 13. ve 76. maddelerinde belirtilmiştir. Madde 13’te herkes ikamet ettiği beldenin hemşehrisidir. Hemşehrilerin belediye karar hizmetlerine katılma, , belediye faaliyetleri hakkında bilgilenme ve belediye idaresinin yardımlarından yararlanma hakları vardır. Yardımların insan onur ve haysiyetine zarar vermeden sunulması zorunludur şeklinde tarif edilmiştir. Aynı kanunun 76. maddesinde kent konseylerine yer verilmektedir.

Kanuna göre “Kent konseyi” kent yaşamında kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap verme- hesap sorma katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır. Bu maddeden de anlaşılacağı gibi kent konseylerinin bir amacı da hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi için çalışma yapmaktır.

1.3. HEMŞEHİRİ DERNEKLERİNİN DOĞUŞU

Hemşehri olmanın önemli hale gelmesi insanların doğdukları kentlerden, beldelerden, köylerden çeşitli nedenlerle uzun süreli ayrılmalarıyla başlamıştır. Memleketinden uzun süreli ayrılıklar zamanla göç etmekle sonlanmıştır (Bal, 1997, s. 431).

Göç etmenin başlıca sebeplerinin en başında ekonomik nedenler gelmektedir. Ülke nüfusunun, Cumhuriyetin ilk yıllarıyla birlikte hızlı bir artış göstermesi, bunların içinde kurtuluş savaşımızdan sonra mübadele ile gelen vatandaşlarımız da vardır (Arlı,2005, s. 283-352).Yeni kurulan Cumhuriyetin yönünü batıya dönmesiyle birlikte sanayileşme hareketinin büyük kentlerde başlaması, 1948’de Marshall yardımlarının Türkiye’ye de verilmesi, 1952 yılında Nato’ya giriş, tarımda insan gücünden makine gücüne geçiş kırsaldan kentlere doğru bir göç hareketi başlatmıştır (Bayraktar,2003, s.107).

Kentlere göç eden insanlar ya önceden bildikleri bir yakınının yanına ya da memleketlisinin yanına gitmiştir. Bunların başında güven duygusu şehirde yaşamını garanti altına almak gibi düşünceler etkili olmuştur (Tekşen,2003,s.42). Göç eden insanlar kentte tutunup yerleşik hale gelince hemşehri mahalleleri oluşmaya başlamıştır. Ordulular mahallesi, Karşılar mahallesi, Giresunlular mahallesi gibi (Atalay,1983,s. 73). Kentte yaşamaya, iş, aş bulmaya başlayan hemşehriler daha örgütlü olarak dayanışma sergileyebilmek için yasal, kurumsal ve tüzel kişilikler olarak hemşehri derneklerini kurmaya başlamışlardır (Erder ,1996, ss.244-249).

Kavramsal yaklaşımla hemşehri dernekleri, coğrafi bölgelerinden kopan kendileri ve yeni yerleşim yerlerinde doğan çocuklarını kültürel değerleriyle yaşatmaya ve yöresel kültürlerini devam ettirmeye özen gösteren organize gruplardır.

Büyük kentlerde hemşehri dernekleri bir yandan geleneksel toplum motiflerini üzerinde taşıırken diğer yandan da gelişimin ve değişimin yaşanmasında önemli etkide bulunabilmektedir. Hemşehri derneklerinin genel olarak isimlendirilmesinde insanlar geldikleri il ilçe ya da köylerinin adını kullanmaktadırlar (Terzi & Koçak, 2014, ss.139-142).

Hemşehri dernekleri arasında köy dernekleri en güçlüleridir. Köyden İl'e doğru temsil gücü büyüdükçe ekonomik güç zayıflamaktadır. Köy dernekleri üye aidatları ve bir çok ortak projede salmada yapabilmekteler, yükümlülüklerini yerine getirmeyenlere de yaptırımlar uygulama gibi yöntemlere de başvurabilirler.

Hemşehrilik ilişki ağlarının yapılandırılmış (formel) örgütlenmesi, bir grup hemşehrinin kurduğu dernek veya vakıflardır. Dernek ve vakıflar hem yapılandırılmış olduklarından hem de hemşehrilerin yoğun olarak yaşadığı yerlerden az çok bağımsız olarak seçilen bölgelerde bulduklarından en fazla toplayıcı olan örgütlenme şeklidir. Buna karşın hemşehri ilişki ağlarının ve hemşehrilik olgusunun devamlılığına en fazla katkısı olan örgütlenme şeklidir (Kurtoğlu, 2005).

Kentlerde kurulan hemşehri dernekleri de göç yoluyla kırdan gelenlerin kente uyumunu sağlama sürecinde tampon kurum olarak işlevsel bir yapıya sahiptir (Kıray,1964,s.7). Bunun yanında hemşehri birlikleri bir yandan kentsel yaşama etkin katılma ve bazı alanlarda söz sahibi olma işlevine de sahiptir (Akpınar ,2013,s. 142).

Bilal Çoban'a göre (Hazar Stratejik Araştırmalar Merkezi, 2011);

“Köyde yaşayan insanlar, köydeki dayanışma ruhu çerçevesinde problemlerini daha rahat çözebilmekte yönetimle ilgili işlerinde muhtara daha rahat ulaşabilmekteyken, kentte bu ortamı ve rahatlığı bulmakta güçlük çekmektedir. Bu ve benzer nedenlerle bir araya gelerek bir güç oluşturmakta devlet yönetimine kolay ulaşabilme ve bir takım haklar elde edebilme amacıyla bu tür dernekler kurulmakta ya da derneklere üye olunmaktadır.

Kırsal yaşam alanı içerisindeki toplu yaşam kültürü cemaat şeklinde devam ederken kent içerisindeki toplumsal yaşam cemiyet olarak nitelendirilmektedir. Cemaat yapısında biz duygusu hakimken cemiyet hayatında bireysellik ön plandadır. Biz duygusu taşıyan küçük yerleşim yerlerinde kişilerin birbirine bağlılığı ortak duygularının olması. Yardımlaşmanın neredeyse imece ile kurumsal bir kimliğe dönüşmesi kişilerin kendilerini güçlü hissetmelerini sağlamaktadır.

Ancak kentlerin ortaya çıkışı ile birlikte iş bölümü artmış insanlar hem birbirleriyle ayrılmış hem de sıkı sıkıya sarılmak zorunda kalmışlardır. İnsanlar hayatlarını sürdürebilmek için başka insanların varlığına muhtaç olmuşlardır. Bu durumda diğer sivil toplum örgütlerinin ortaya çıkması gibi, hemşehri dernekleri de toplumsal yaşam içerisinde yerlerini almışlardır.”

1.4. HEMŞEHİRİ DERNEKLERİNİN KURULUŞ AMAÇLARI

Bu bölümde köyden ilçeye, ilçeden il, ilden federasyonlara ve konfederasyonlara giden hemşehri derneklerinin küçükten büyüğe doğru kuruluş amaçlarını, tüzüklerini ve yapmış oldukları çalışmalar içerisinde hemşehri dayanışmasından bölgesel, ulusal hatta uluslararası birtakım etkinlikleri de organize ederek ülkemizin sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasi alanlarında da temsil etmelerinden bahsedilmiştir. Hemşehri dayanışmasından yola çıkılarak hemşehri tüzel kişiliklerinin gönüllü çalışmalarla büyük bir gelişme gösterdiklerini göreceğiz (Uğur, 2000,s.173).

Hemşehri dernekleri üst kurumlarının genellikle çalışma amaçları inceleme sonucunda birbirleriyle çok yakın aynı amaçlar üzerine kurulduğu görülmektedir.

Federasyonlar da bütün derneklerde olduğu gibi 5253 sayılı Dernekler Kanunu hükümlerine göre kurulmuştur. Bu kuruluşlar siyasi amacı olmayan sadece il merkez, ilçe ve köylerinin; kalkınmasına ve imarına hizmet için, üyeler arasında sosyal, yardımlaşma ve dayanışma amacıyla yöresel temelde kurulan, iller, ilçeler ve köylerinin derneklerini kapsayan tüzel kişiliğe haiz sosyal bir teşekkül olup amacı dışında başkaca bir faaliyet göstermez.

Oluşan bu tüzel kişilikler demokratik kuruluşlar olup hiçbir siyasi parti, örgüt ve harekete bağlı değildirler, kendi ilke ve amaçları doğrultusunda yapacağı çalışmalarda bağımsız hareket ederler.

İstanbul'da kurulu olup, ili, ilçesi ve köyleri adına faaliyet gösteren dernekleri bir federasyon çatısı altında toplamak, federasyonlar bünyesinde oluşacak bu büyük güç ile kamuoyu bilincinin oluşmasını sağlamak, üye dernekler ile yöre halkının kültür ve geleneklerine, insani değerlerine saygılı yaklaşmak ve dayanışmayı temin için plan proje ve program yapmak, ülkenin ve halkın menfaatini temel alarak, yasa gereğince kendi yörelerine ve yöre insanlarına hizmet sunmak, il, ilçe ve köy temelinde kurulu bulunan derneklerin yörelerine ve üyelerine; geniş etkin, sosyal, kültürel ve ekonomik

hizmet sunmak, ayrı çalışan derneklerin arasında koordinasyonu sağlamak, ülkenin var olan değerlerini tanıtmak ve sahiplendirmek, demokrasinin, insan haklarının korunmasını ve yaygınlaştırılmasını sağlamak, milli kültüre katkıda bulunmak, daha sağlıklı ve güçlü demokratik sivil toplum kuruluşlarının oluşması için kurucu derneklerle amaç ve işbirliği yapmak, tek amaç etrafında toplanmış, tek ses, tek yürek olarak tüm hemşehrilerin güveninin paylaştığı kurumsal, federasyona bağlı dernek üyelerinin; eğitim, kültür, sanat, sosyal ve ekonomik konularda gelişmelerine üst kuruluş olarak öncülük etmek, gereken etkinliklerde bulunmak için yönlendirmek. Yarınların teminatı gençlerin ve çocukların topluma yararlı bireyler olarak yetişmeleri için çalışmalar yapmak, yöresel kültürü yeni nesillere aktaracak çalışmalar yapmak ve kuşaklar arası devamlılığı sağlamak için kültürel altyapılar oluşturmak, federasyona üye derneklerin çalışma ve uygulamalarını kolaylaştıracak ve geliştirecek idari bir yapı oluşturmak, kurulu veya kurulacak olan konfederasyonlara kurucu sıfatıyla veya üye sıfatıyla katılabilir.

İl ve ilçe federasyonları dışında daha büyük amaçlar düşünülerek ilsel büyüklüğün dışında bölgesel ve ülkesel federasyonların da kurulduğu görülmektedir. Bunlardan biri olan Karadeniz Sivil Toplum Kuruluşları Konfederasyonu (KASTOB); 5253 sayılı Dernekler Kanunu hükümlerine göre Karadeniz Bölgesindeki ve Karadeniz'e sınır illerin kurdukları federasyonları bir çatı altında toplamak; aralarında ve çalışmalarında birlik ve uyumu sağlamak için üst düzeyde bir yönetim kurulu oluşturmak; bölge insanının demokratik hak ve insani değerlerini korumalarına destek olmak; aralarında sosyal ve kültürel dayanışmayı sağlamak, konfederasyonun kuruluş amacına uygun olarak, Karadeniz havzasındaki ve Karadeniz'e sınır, Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ) üyesi ülkelerle yasal zeminde ilişkide bulunmak; bu ülkelerle aynı amaçta kurulmuş ve kurulacak olan federasyon ve konfederasyonlarla ulusal menfaatler doğrultusunda ikili ilişkiler kurup, işbirliği yaparak KASTOB'a üye olmalarını önermek, özendirmek, teşvik etmek, planlamak ve yol göstermek, yabancı ülkelerde kurulmuş olan federasyon ve konfederasyonların veya konfederasyon üstü kuruluşlarla ulusal menfaatler doğrultusunda ikili ilişkiler ve iş birliği yapmak Karadeniz Bölgesinde ve Karadeniz'e sınır illerde veya İstanbul'da kurulu olan Karadeniz illeri dernekler federasyonlarını KASTOB çatısı altında toplamak, KASTOB bünyesinde oluşacak bu büyük güç ile kamuoyu bilincinin oluşmasını sağlamak, KASTOB'a üye İl

Federasyonları ile yöre halkının kültür ve geleneklerine, insani değerlerine saygılı yaklaşmak ve dayanışmayı temin için plan, proje ve program yapmak için kurulmuş olup ayrıca; Konfederasyonlara bağlı federasyonların yörelerine üyelerine; geniş, etkin, sosyal, kültürel ve ekonomik hizmet sunmak, ayrı çalışan federasyonlar arasında koordinasyonu sağlamak, ülkemizin var olan değerlerini halka tanıtmak ve sahiplendirmek, demokrasiyi, insan haklarını korumak ve yaygınlaştırma, Milli Kültüre katkıda bulunmak, daha sağlıklı ve güçlü demokratik sivil toplum kuruluşlarının oluşması için kurucu ve üye federasyonlarla işbirliği yapmak (Çukurçayır,2002,s.150) yarınlarnın teminatı gençlerin ve çocukların topluma yararlı bireyler olarak yetişmeleri için çalışmalar yapmak, aynı amaç etrafında toplanmış, tek ses, tek yürek olarak tüm hemşerilerin güveninin paylaşıldığı kurumsal, güçlü bir KASTOB imajının oluşmasına çalışmak, yöresel kültürü yeni nesillere aktaracak çalışmalar yapmak ve kuşaklar arası devamlılığı sağlamak için kültürel altyapılar oluşturmak, konfederasyona bağlı üye federasyonların çalışma ve uygulamalarını kolaylaştıracak ve geliştirecek idari bir yapı oluşturmaktır.

Konfederasyonlara, yörelerinin tarihi ve doğal zenginliklerini araştırmaları için maddi ve manevi destekte bulunur, var olanların korunması ve tanıtımının yapılması için federasyon imkanlarını kullanır, bunun için gerekli yasaların çıkartılması doğrultusunda yasa koyucularla iş birliği yapar ve taslak metinler sunar. Yukarda belirtilen çalışmaları yürütmek için komisyonlar kurar, gösteri, panel sempozyum, konferans, sergi,kampanya, fuar, forum ve film gösterimi, turistik ve kültürel gezi, toplantı, tören, şenlik balo, çay vb. etkinlikleri düzenleme veya katılma konularını bu komisyonlar aracılığı ile yürütür. Konfederasyonu oluşturan federasyonlar arasında disiplini ve iş birliğini sağlar. Konfederasyonun ihtiyacı olan gayri menkulleri kiralar veya satın alır. Amaçlarını gerçekleştirmek üzere yasal çerçevede eğitim ve öğretim faaliyetleri için yurt, pansiyon kitaplık ve okuma odası, sosyal yardım faaliyetleri için çocuk bakım yuvası, huzur evi aş ocağı gibi iktisadi işletme ve teşekkülleri, (özel eğitim, sağlık vb.) kurar, işletir veya işleticiye verir. Karadeniz Sivil Toplum Kuruluşları Konfederasyonu (KASTOB), bağış alır ve verir.

Hemşehri dernekleri üst kurumlarının amaçlarının gelişerek büyüdüğüne görüldüğü ülkenin birlik, beraberlik ve barışının sağlanmasını amaç edinen Anadolu

Konfederasyonu (ANAKON) demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü ilkelerine bağlı kalarak ulusal birlikteliği korumak, birlikte eşit ve özgürce yaşama kültürü geliştirmek, her türlü geri kalmışlıkla etkin mücadele geliştirmek, her türlü inanç ve düşünce özgürlüğüne , etnik kimlik ve kültüre saygı duyarak 5253 sayılı Dernekler Yasası'nın ve Medeni Kanununun verdiği haklardan yararlanarak il federasyonlarını bir çatı altında toplamak, federasyonların arasında koordinasyon ve işbirliğini sağlamak, illerin sosyal ekonomik ve kültürel gelişmesine katkıda bulunmak. Bölgeler arası gelir adaletsizliğini gidermek, iller arasındaki gelir düzey farkını kapatmak. Doğal park ve yaşam alanlarında ekolojik, endemik tür ve canlıların korunmasına, ulusal çevre bilincinin oluşturulmasına çalışmak. Evrensel temel hak ve özgürlüklere sahip çıkmak, bireyler arası siyasal ve sosyal dayanışma ruhunu geliştirmek ve bu doğrultuda kamuoyu oluşturmak. Ülkede tam ve katılımcı demokrasinin yerleşmesine, kökleşmesine ve yayılmasına katkıda bulunmak amacıyla kurulmuştur.

Konfederasyonun (ANAKON) Sürdürülecek Çalışma Konuları ve Biçimleri:

Sivil dinamikleri harekete geçirerek yerel ve ulusal ölçekte sosyal ve kültürel projeler düzenler ve etkinlikler yapar. Sosyal sorumluluk ve çevre bilinci geliştirecek faaliyetlerde bulunur. Sivil toplum kuruluşlarının yönetici, personel ve gönüllülerinin eğitimlerine yönelik çalışmalar yapar. Sivil toplum kuruluşlarının arasında bilgi ve deneyim paylaşımını artırıcı çalışmalar yapar. Toplumda hizmeti esas alan milli, manevi, insani değerlere saygılı, dürüst, adil ilkeli bireyleri her alanda destekleyerek bu alanda yapılacak sosyal, siyasal ve toplumsal gelişmeyi esas alan sosyal projeleri destekler. İllerin doğal çevresinde yer alan ekolojik ve endemik tür ve canlıların yaşadığı yer ve havzaların korunması, gerekli duyarlılığın oluşturulması için kamuoyunu bilgilendirici çalışmalar yapar. Toplumsal birlik beraberlik ve dayanışmaya bağlı kalarak sosyal güvenlik ve yaşam kalitesini yükseltici çalışmalar yapar. Sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda toplumsal kalkınmayı hedefleyen projeler hazırlar.

İnsanın yaşamında en fazla ihtiyaç duyduğu eğitim, kültür, sağlık, sanat, bilim teknoloji, ekonomi ve siyaset alanlarında dayanışma ve güç birliği faaliyetlerinde bulunur.

Konfederasyonun amaç ve çalışma konuları doğrultusunda toplum sağlığı, iş güvenliği gıda güvenliği konularında kurs, seminer, sempozyum, konferans, araştırma gezileri ve

bunun gibi etkinlikler düzenler, bu konularda uzmanlaşmış kişi ve kuruluşlarının katkısıyla raporlar hazırlar; üyelerinin ve kamunun yararına sunar. Konfederasyon amaçlarını gerçekleştirmek üzere ve izin almak kaydıyla yasaların izin verdiği eğitim ve öğretim faaliyetlerini yürütmek için eğitim kurumu, yurt, pansiyon, kütüphane ve okuma odası, sosyal yardım faaliyetleri için çocuk bakım yuvası, konuk evi, huzur evi aşevi, kan bankası, organ bağıışı gibi sağlık hizmetlerini yürütmek üzere her türlü sağlık tesisleri, sportif faaliyetler için halı saha veya kapalı spor salonları ve meskun yerler dışında kamp tesisleri kurar, işletir, kiralar veya kiraya verir. Amacın gerçekleştirilmesi için gerekli görülen her türlü bilgi, belge, döküman ve yayınları temin ederek dökümantasyon merkezi oluşturur. Faaliyet ve etkinliklerini duyurmak için gazete, dergi bülten, broşür gibi yayımsal faaliyetlerde bulunur. Yönetim kurulunun uygun gördüğü yayınların konfederasyon adına yayınlanmasını sağlar.

Hemşehri dernekleri üst kurumlarının STK'lar içerisinde faaliyetlerinin ve çalışma konularının ulusal düzeyde gelişerek büyüdüğü Tüm Sivil Toplum Kuruluşları Konfederasyonu (TSTK)'nın faaliyetlerinde de görülmektedir.

TSTK'nın amaçları: Konfederasyonun kuruluş amacına uygun olarak, dünya ve komşu ülkelerle yasal zeminde ilişkide bulunmak; aynı amaçla kurulmuş ve kurulacak olan federasyon ve konfederasyonlarla ulusal menfaatler doğrultusunda ikili ilişkiler kurup işbirliği yaparak TSTK'ya üye olmalarını önermek, özendirmek, teşvik etmek planlamak ve yol göstermek, yabancı ülkelerde kurulmuş olan federasyon ve konfederasyonlarla veya konfederasyon üstü kuruluşlarla ulusal menfaatler doğrultusunda ikili ilişkiler kurmak ve işbirliği yapmak (Corsino,1998,çev.Ergüden). Türkiye'de kurulmuş aynı amaçlı tüm federasyonları TSTK çatısı altında toplamak TSTK bünyesinde oluşacak güç birliği ile kamuoyu bilincinin oluşmasını sağlamak TSTK'ya üye il federasyonları ile yörelerin kültür ve geleneklerine, insani değerlerine saygılı yaklaşmak ve dayanışmayı temin için plan, proje, program yapmak için kurulmuş olup ayrıca; Konfederasyona bağlı federasyonların, yörelerine ve üyelerine geniş, etkin sosyal, kültürel ve ekonomik hizmet sunmak, ayrı çalışan federasyonlar arasında koordinasyonu sağlamak, ülkenin var olan değerlerini halka tanıtmak ve halkın bu değerleri sahiplenmesini sağlamak, demokrasiyi, insan haklarını korumak ve yaygınlaştırmak, milli kültüre katkıda bulunmak, daha sağlıklı ve güçlü demokratik sivil

toplum kuruluşlarının oluşması için kurucu ve üye federasyonlarla işbirliği yapmak yarınlarin teminatı gençlerin ve çocukların topluma yararlı bireyler olarak yetişmeleri için çalışmalar yapmak, aynı amaç etrafında toplanmış, tek ses, tek yürek olarak hemşehrilerin güveninin paylaşıldığı kurumsal, güçlü bir TSTK imajının oluşmasına çalışmak, yöresel ve ulusal kültürü yeni nesillere aktaracak çalışmalar yapmak ve kuşaklararası devamlılığı sağlamak için kültürel altyapılar oluşturmak, yukarıda anlatılan şekilde oluşan görüş ve önerileri basın yayın kuruluşları aracılığıyla doğrudan parlamentoya, hükümete, komşu dost ve müttefik devletlere uluslar arası kuruluşlara ve kamuoyuna ileterek düşünce ve hareket birliği oluşturmak, gelecekte yasa değişikliği sonucu oluşturulabilecek üst kuruluşları kurmak veya kurulacak üst kuruluşlara üye olmaktır.

1.5. HEMŞEHRİ DERNEKLERİNİN GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE GELİŞİMİ

Köy derneklerinin başlıca amaçları olarak; köyünden İstanbul'a göç eden, İstanbul'da yaşayan köylüleri arasındaki birliği, beraberliği, sosyal ve kültürel bağların kuşaklar arasında kurulması amacıyla altyapı çalışmaları yapmak, İstanbul'da yaşayan köylülerinin envanterini çıkarmak amacıyla çalışma grupları oluşturmak, sivil toplum faaliyetlerinin etkinleştirilmesini ve geliştirilmesini sağlamak ve bu konuda çalışmalar yapmak, köy yararına çalışmalar yapan kişi ve kuruluşlara destek vermek amacıyla kurulmuşlardır.

İlçe derneklerinin de buna benzer amaçları olduğu gibi ihtiyaç sahibi öğrencilere burs vermek, okumalarına yardımcı olmak, ihtiyaç sahibi hemşehrilerine ayni ve nakdi yardımlarda bulunmak, köy ve ilçelerine yapılması gereken her türlü yatırımların takipçisi ve istekçisi olmak gibi ve dernek üyelerinin gereksiniminin karşılanması için denetimi T.C kanunlarını ve dernek genel kurulunda kabul edilecek yönetmelik esaslarına uyulması koşuluyla tüketim, üretim ve konut yapı kooperatifleri kurulmasına yardım eder, bu kuruluşlarda yer alır. Dernek üyelerinin gereksinimine uygun eğitim ve mesleki kurslar düzenleyerek gelirlerinin artırılmasına yönelik iş sahibi olmalarını kolaylaştıracak faaliyetlerde bulunurlar. Dernek üyelerinin aidatlarının dışında olmak üzere sosyal dayanışma fikrini geliştirmek ve yardımlaşmak maksadıyla düğün, cenaze hastalık, yaralanma ve sakatlık hali, sel felaketi gibi diğer tabii afetler karşısında kalan üyelerine destek olmak amacıyla yardım kampanyaları düzenler.

İl dernekleri ve federasyonları da aynı misyonlara ek olarak dağılmış olan güçlerini federasyon çatısı altında toplayarak hemşehrilerini ve ilini ulusal düzeyde fuar etkinlikleri düzenleyerek (Ordu, Giresun, Hatay günleri gibi) sosyal, kültürel, tanınma tanışma düzeylerini en üst düzeyde etkinleştirme faaliyetlerinde bulunurlar. Üst kurum olarak tanımlanan bu kurumlar öğrenci bursu vermek, öğrenci yurtları yapmak gibi faaliyetlerde de bulunurlar.

Federasyon ve Konfederasyonların İstanbul ili nezdinde Valilik, Kaymakamlıklar Büyükşehir belediyesi ve ilçe belediyeleri, çeşitli kamu kurumu başkan ve amirleriyle iş birliği içerisinde sosyal, kültürel ve eğitim gibi faaliyetlerinde destek alırlar.

Hemşehri derneklerinin köy, ilçe, il olmak üzere dernekleşerek buldukları konumlarından daha üst kuruluşlarla temsil edebilmek amacıyla il federasyonları ve konfederasyonlar kurdukları görülmektedir. Bunun yanında bölgesel ve ulusal düzeyde federasyonlar ve konfederasyonlar da kurduklarını ve birçok önemli etkinlikleri ulusal düzeyde gerçekleştirme düzeyine ulaşmış olduklarını da görüyoruz. Bunların başlıcaları Karadeniz Sivil Toplum Kuruluşları Konfederasyonu (KASTOB), Tüm Sivil Toplum Kuruluşları Konfederasyonu (TSTK) ve Anadolu Sivil Toplum Kuruluşları Konfederasyonu (ANAKON).

Demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü ilkelerine bağlı kalarak ulusal birlikteliği korumak, birlikte eşit ve özgürce yaşamak, kültürü geliştirmek her türlü geri kalmışlıkla etkin mücadele geliştirmek, her türlü inanç ve düşünce özgürlüğüne , etnik kimlik ve kültüre saygı duyarak 5253 sayılı Dernekler Yasası'nın ve Medeni Kanun'un verdiği haklardan yararlanmayı amaç edinmekte olduklarını görüyoruz.

Dünya ve komşu ülkelerle yasal zeminde ilişkide bulunmak; bu ülkelerde aynı amaçla kurulmuş ve kurulacak olan federasyon ve konfederasyonlarla ulusal menfaatler doğrultusunda ikili ilişkiler kurup iş birliği yaparak TSTK'ya üye olmalarını önermek özendirmek, teşvik etmek ve yol göstermek ve sunulacak hizmetlerle insani değerleri yüceltmeyi hedeflediklerini de görüyoruz.

Bu bölümde hemşehri dernekleşmesinin gösterdiği gelişimi KASTOB'un yaptığı şu faaliyetleri de görmekteyiz :

Son balo & Vals zeybek kısa film belgeseli, Çırpınırdı Karadeniz klip, AB sürecinde Türk gençliği paneli, Karadeniz yemek kültürünün tanıtımı, Uluslararası Karadeniz ülkeleri satranç turnuvası, Deprem kurultayı paneli, Diyarbakır , Batman, Siirt gezileri.

Hemşehri dernekleşmesinin yaşadığı bu değişim insanın, ülkenin ve sosyolojinin gösterdiği gelişmelerle en yüksek seviyesine ulaşma yolunda devletin dışında da sivil dinamiklerle neler yapılabileceğini göstermektedir.

Hemşehri derneklerinin bir diğer başarısı da yerelden ulusala ulusaldan uluslararasılaşmaya doğru yakaladığı başarılarıdır. Yine buna verebileceğimiz en önemli örnek ; KASTOB 2008 yılında Birleşmiş Milletlere Akredite oldu. Birleşmiş Milletler Akreditasyonu ve çevirisi EK- 1'de sunulmaktadır.

Ülkenin Cumhuriyet ile birlikte gösterdiği eğitim, kültür, iş hayatı ve her zaman övündüğümüz genç nüfusla birlikte sivil toplum faaliyetleri özellikle yaşanan iç göç neticesinde hemşehri derneklerinin deyim yerindeyse devletin yükünü sırtlandığına şahit olmaktayız. Yerelde hemşehrisinin bölgeselde bölgesinin ve ulusalda ülke insanının eğitim, kültür, iş, aş, barınma, sosyalleşme, ülke insanının birbirini tanınması ve kaynaşmasını siyaset üstü bir birliktelikle ulusal barışa da büyük katkıları olduğunu görmekteyiz. Özellikle hemşehri dernekleri ve özelinde İstanbul ulusal barış ve birliktelik açısından bir laboratuvar olduğunun gerçeğidir.

Bu incelemenin ve araştırmacının içinde bulunduğu tecrübi faaliyetlerinin ışığında hemşehri dernekleri üst kurumlarının siyaset üstü bir duruşla yerelden ulusala ve uluslararasına doğru gelişerek değiştiği görülmektedir.

1.6. MEMLEKETTEN DERNEKLERE HEMŞEHRİLİK OLGUSU

İnsanların doğduğu, yaşadığı, hemşehrisi olduğu memleketinde (köy, ilçe, il) hemşehrilik olgusu stabildir (Ayata,1991,s.81-101). Bunun nedeni herkes burada yerlidir. Anadan, atadan köklerden gelmektedir ve dolayısıyla burada yakın akrabalar ve yakın komşular vardır. Burada yalnız değildir, burada yabancı değildir, burada güven içerisindedir. Burada toprağı vardır. Her türlü ihtiyaçlarını ; ekonomik, kültürel, sosyal ve yardımlaşmasını burada sağlar. Bu ortamda hemşehrilik yaşadığı memleketin hemşehrisi stabil iken yani durağan iken göçle birlikte gittikleri yerlerde kentlerde aynı coğrafyadan olmalarını bir avantaj haline getirerek eski hemşehri olmak, yaşadıkları kentin yeni hemşehrisi olma hallerinin önüne geçmektedir (Bal, 1997,s. 431). Burada ki durum yeniye uyum sağlayabilmek için eskiden yararlanmaktır. Memleketteki yakınlıkları, akrabalık ilişkileri, komşuluk ilişkileri, cemaat ilişkileri kentte yerini hemşehrilik ilişkilerine bırakmaktadır (Tuna, 1987).

Hemşehrilik ilişkileri içerisinde yaşadıkları kentte tutunmak, sorunlarını çözebilmek yardımlaşmayı ve dayanışmayı sağlayabilmek için de hemşehri derneklerini kurmaktadırlar. Hemşehri dernekleri aynı zamanda cemiyetleşmektir de.

1.7. HEMŞEHRİ DERNEKLERİ VE SİYASET İLİŞKİLERİ

Dünyada ve Türkiye’de olduğu gibi demokrasiyle yönetilen ülkelerde yönetilenlerin yönetenleri seçtikleri gibi yönetenlerin de iktidara gelebilmeleri için yönetilenlerin oylarına ihtiyaçları vardır (Sarıbay,1998,ss.88-90). Yönetmeye talip olanların yönetilenlere yani seçicilere ulaşmak için mitingler düzenleyerek, görsel basın ve yazılı basın gibi kanalları kullanırken örgütlü kurumlara ya da topluluklara da giderler. Bu örgütlü toplulukların içerisinde en hareketli olanları hemşehri dernekleridir. Çoğu zaman birlikte hareket edebilme kabiliyetleri vardır. Siyasetin girdileri olarak hemşehri derneklerinin de talepleri vardır (Anbarlı, 2004, s.285-287).

Bu talepleri arasında buldukları yerlerde elektrik, yol, su gibi yerel hizmetler önceleri daha önemliken kente uyum sağlama bir kentli olma, kentli gibi yaşama, eski hemşehriliklerin örgütlenmesinden yararlandıkları gibi yeni hemşehrisi oldukları kentten pay almaya da çalışmaktadırlar (Sarıbay,2000,ss.97-101). Bunlar içerisinde iş bulmak işe yerleştirmek ve öğrenci bursları gibi isteklerle birlikte yerel yönetimlerde

söz sahibi olma, muhtarlıklarda, belediye meclislerinde görev alma ve potansiyel varsa belediye başkanı hatta milletvekilliği gibi isteklerde de bulunmaktadır. Bu istekleri zaman zaman siyasetin çıktıkları olarak kabul görmekte, bu durum siyasetçilerin veya siyaset kurumlarının işlerini kolaylaştırdığı gibi bazen de zorlaştırmaktadır (Bayhan, 2002,s.10).

Görüldüğü gibi hemşehri dernekleri yeni hemşehrisi olduğu kentlerde tutunabilmek için kuruldu ve bunlar eski hemşehriliklerinden dolayı örgütlenmiş oldular ve zamanla yeni hemşehrisi oldukları kentlerin yönetiminden ve imkanlarından pay almak istedikleri gibi yönetim erkine de talip olarak bir üst aşamaya gelmiş bulunmaktalar (Yılmaz,1997,ss.86-87). Aslında hemşehri derneklerinin ve hemşehrilerinin ekonomik kültürel, sosyal ve siyasi olarak da büyük bir gelişme ve kalkınma sağladıklarını da göstermektedir. Bir kentin yönetiminde söz sahibi olmayı istemek kentleşmenin de en önemli göstergelerinden biri olsa gerek. Yönetimde pay sahibi olmak kente ilk geldiğindeki yalnızlığı ve yabancılığı da terk ederek mukim kentin birer hemşehrisi olmak demektir. Birkaç kuşak sonra belki de yeni kentin yeni hemşehrisi olmak daha da önemli olacaktır (Yıldırım, 2003,ss.239-242).

1.8. TÜRKİYE’DE SİVİL TOPLUMA İLİŞKİN TARTIŞMALAR İÇERİSİNDE HEMŞEHRİ DERNEKLERİ

Sivil toplum yasalarıyla belirlenmiş kural ve kaideler içerisinde bireylerin yada grupların devletten bağımsız inisiyatif alabilmeleri ve çeşitli sosyal, kültürel etkinlikler içerisinde toplum yararına faaliyet göstermek amacıyla kurulmuşlardır (Yıldırım,2003,s.87-88). Bunların içerisinde hemşehri dernekleri çok daha faal ve üretken durumdadır.

Kimi yazarlar tarafından hemşehri dernekleri eleştirel bir yaklaşımda bulunsalar da; Türkiye’de sanayileşmenin başlamasına denk gelen bir zamanda başlayan kırsaldan kente göç sonucunda bir vakıa olarak hemşehrilerin dayanışmalarını sağlamak için kurulmuşlardır.

Belki de yalnızlıktan kurtulmak düşüncesiyle çıkılan bu yol devletin yapamadığı yetişemediği eksiklikleri farkında olmadan sağlamışlardır (Ercan,2002,s.69). Kimine göre de şehrin yükünü omuzlamışlardır.

“Türk toplumunda sivil toplumun oluşumu için zorunlu koşullardan ekonomik gelişme ve özellikle kent nüfusunun artışı biçimsel bir paralellik göstermektedir. Fakat ekonomik gelişme bireyi çevreleyen geleneksel sosyal bağları henüz çözememiştir. Tam aksine kentlerde hemşehrilik bağları bireyin sosyal kimlik kazanmasında pekiştirici bir rol oynamaktadır. Yani geleneksel bağların kırılması değil güçlenmesi söz konusudur. Bu durum başta İstanbul olmak üzere hemen bütün büyük kentlerde göze çarpmaktadır. Hemşehrilik bağları bireyin kapitalist rekabetten kaçmak için yararlandıkları bir sığınak konumdadır. Böylece ortaya popüler bir kültür çıkmıştır. Bu popüler kültür hem Gramsci’ci anlamda devlet hegemonyasına bir direnç hem de hegemonyayı zamanla onaylama yeteneğini içermektedir. Aydınlar popüler kültürün hegemonya karşısında gösterdiği direnci sivil toplum olarak yorumlamaktadırlar.”(Doğan, 2002, s.281)

Araştırmalarımız dahilinde T.C. İç İşleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı 2018 yılı istatistiki verilerine göre; Türkiye’nin toplam nüfusu 76.667.864’tür. Kadınların dernek üyeliği %2.91 iken erkeklerin dernek üyeliği %11.36’dır. Dernek üyesi olmayanların toplam nüfusa oranı % 85.73’tür. Dernek üyesi olan vatandaşlarımız 10.943.289, dernek üyesi olan kadın üye 2.331.457 iken dernek üyesi olan erkek üye 8.711.832’dir. İstanbul’da mesleki ve dayanışma dernek sayısı 11.127, üye sayısı 1.860.322’dir. İstanbul’da hemşehri dernekleri sayısı ise 6401’dir. İstanbul ilinde derneklere üye kadın oranı %19.96 iken erkek üye oranı %78.85, tüzel kişilik oranı ise %1.49’dur.

1.9. ŞEHİRLEŞME SÜREÇLERİNDE SOSYAL BİR İLİŞKİ AĞI OLARAK HEMŞEHRİ DERNEKLERİ

Şehirleşme geçmişte ve günümüzde; gelişmekte olan ülkelerde göç hareketiyle birlikte ivme kazanmaktadır (Kaya, 2004, s.158).

Ülkemizde özellikle sanayileşmenin büyük şehirlerde, liman, demiryolu ve havayolu gibi ham ve mamül maddelerin kolaylıkla temini ve taşınması gibi nedenlerle kurulmaya başlamasıyla ve kırsalda da tarımın makineleşmeye başlamasıyla büyük kentlere bir göç akımı başlamıştır (Arman,2013,s.12-13). Bu durum sonucu olarak sonradan gelenlerin hep bir önceden gelenin yanına veya yakınına gelmesiyle birlikte şehirde tutunabilmek için sosyal bir ilişki ağı olarak kırsaldaki dayanışmayı kentlerde de sürdürerek kentlere tutunmaya çalışmışlardır. Ancak kentlere gelenler çocuklarını okula göndermek ve yeni yeni komşularla da tanışmak durumunda olmuşlardır. Kentte

büyüyen okula giden yeni nesil okul arkadaşlığı gibi benzer ilişkilerle diğer illerin kırsalından gelenlerle yeni bir şehirleşmenin alt yapısı olmuşlardır ve büyük kentin şehirli bireyleri olmuşlardır (Narı, 1999, s. 15-16).

Hemşehri derneklerinin şehirleşmeye etkileri bakımından gelenlerin uyumunu sağlamak gibi hiç de planlı olmayan bir görevi ifa ederek tampon görevi yapmışlardır (Çaymaz 2005,s.1-33). Günümüzde de yeni nesil tarafından hemşehri dernekleri önemli olduğu kadar, yeni kentin hemşehrisi olmaları da önemli olmaya başlamıştır (Alagöz,2004,s.47). Araştırmacı, yüksek öğretim tamamlayan kadın ve erkek çocuklarında yaşanan kentin hemşehrileri olarak geniş yelpazede iş ve arkadaş ilişkilerine şahitlik etmektedir. Araştırmacı için hemşehri dernekleri önem arz etmekle birlikte onların yaşadıkları şehrin hemşehrisi olmaları sosyal kültürel ilişkilerini bu şekilde planladıklarını da gözlemlemektedir. Ülkemizde özellikle İstanbul'da planlı bir sanayileşme ve kentleşme de olmamıştır. Vatandaşlarımız devletten planlamadan hep önde gitmiştir. Bugün çoğunlukla şahit olduğumuz kentsel dönüşüm, alt yapı, üst yapı gibi şehircilik ve yerel hizmetler yeni yeni yapılmaya başlamıştır. Bu pencereden baktığımız zaman aslında hemşehri dernekleri devletin yapması gereken insan yaşamını kolaylaştırıcı bir takım hizmetleri üstlenmiş durumdadırlar.

Bu yönüyle sivil toplum diye tarif edilen bir çok formel derneklerin içerisinde her zaman dinamik oluşlarıyla hemşehri dernekleri ayrıcalıklı bir yer edinmiştir (Daver 1993, s.130).

Türk toplum yapısında göç hareketlilikleri ve şehirleşme süreçleri tarihsel süreçte pek çok kez farklı düzeylerde de olsa yaşanmıştır. Her dönemin farklı gerekçeleriyle göç ve göçe bağlı sosyal komplikasyonları da var olmuştur. Değişik nedenlerle iç göç olmakta ve göç eden insanlarımız da birbirleriyle tanışabilme, dayanışma ve yardımlaşma için hemşehri derneklerini kurmaktadır. Bu durum hemşehrilerin göçün olumsuz sonuç ve etkileri karşısında daha güçlü hale getirme amacındadırlar (Özbay, 2014, ss. 92-97).

İç göçleri bir ülkenin sınırları içinde olmak üzere bir yerden başka bir yere, dış göçleri ise bir ülkeden başka bir ülkeye hareket etmeyle gerçekleşen göçler diye ifade etmek mümkündür. Türkiye'de iç göçler sonucunda kentlerde bazı sorunların (gecekondulaşma, işsizlik, konut, alt yapı, ulaşım ve çevre sorunları, bölgeler arası

yatırımlarda kentleşme oranlarında ve nüfus yoğunluklarında eşitsizlik, kentle bütünleşememe sorunu, özellikle metropol kentlerde hırsızlık, kapkaç gibi suçların artması vb) yaşanılması kaçınılmaz olmuştur. Bunda hızlı ve kontrolsüz kentleşme hareketinin etkisi de bulunmaktadır (Terzi & Koçak, 2014, ss.139- 141).

1.10. HEMŞEHİRİ DERNEKLERİNİN ŞEHİR KİMLİĞİNE ETKİLERİ

İstanbul özelinde nüfus demografisine bakıldığında tam bir Türkiye özetidir. 5135 km² bir coğrafyada 14.657.404 adrese dayalı ve nüfusa kayıtlı insan yaşamaktadır. Bunun 2016 sonu TÜİK rakamlarına göre sadece İstanbul nüfusuna kayıtlı 2.525.067 kişi gözükmektedir. Yaklaşık olarak İstanbul'a göçle gelmiş ve halen nüfus kütüklerini geldikleri memleketinden almayan yaklaşık 12.000.000 kişi var demektir. Kendinden bahsettiğimiz 12.000.000 kişinin köyler, ilçeler ve iller bazında dernekleştiğini düşünürsek hemşehrilerin ve aidiyet duydukları derneklerinin şehir kimliğine kattıkları sosyal, kültürel, ekonomik olarak çok büyük bir katkıları olduğu anlaşılmaktadır. İstanbul kentinin % 80'ine tekabül eden bu kesim aslında İstanbul ekonomisinin üreten eğitilmiş, iş gücü ve ticaret erbabını da temsil etmektedir (Sencer ,1997, s.306).

Hemşehri derneklerini iki anlamda ele alabiliriz; birincisi acaba dernekler şehir kimliğinin oluşmasını geciktirmiş midir? Göç ile gelen insanlar İstanbul şehrine yük mü olmuşlardır? Herhangi bir katma değer üretememişler midir? İkinci olarak da İstanbul'a kırsaldan gelen göçün şehre tutunabilmesi için devletin yapmakta geciktiği ve yapamadığı kucaklamayı şefkati hemşehrilerine göstermiş midir? Hemşehri dernekleri pratikte dün olduğu gibi bugün de hemşehri gruplarının ve çocuklarının eğitilmiş bireyler olması için yoğun gayretler göstermektedir (Kurtoğlu,2004,s.147). Hemşehri örgütlenmeleri gençleri kötü alışkanlıklardan korumak adına bir takım sportif faaliyetleri de (futbol turnuvaları vb) içinde barındırmaktadır.

Hemşehri dernekleri ve hemşehrileri iyi insan yetiştirme noktasına olumlu etkileri olmaktadır. Hemşehri dernekleri aynı zamanda şehrin yönetimini de etkileyecek duruma gelmiştir (Güçlü,2002,ss.28-30). Olumlu anlamda yönetsel tarzların gelişmesinde siyaset kurumuna yetenekli, bilgili, donanımlı, ehliyetli, liyakat sahibi kadroların yetişmesine de katkı sağlamaktadır (Tekeli, 2002,ss.20- 23).

1.11. TÜRK HUKUK MEVZUATINDA HEMŞEHRİLİK

Herkes ikamet ettiği beldenin hemşehrisidir. Hemşehrilerin, belediye karar ve hizmetlerine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilenme ve belediye idaresinin yardımlarından yararlanma hakları vardır. Yardımların insan onurunu zedelemeyecek koşullarda sunulması zorunludur (Keleş ve Yavuz,1989,s. 257). Belediye, hemşehriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları yapar. Bu çalışmalarda üniversitelerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, sivil toplum kuruluşları ve uzman kişilerin katılımını sağlayacak önlemler alır (Bostancı ,1997,s.184). Belediye sınırları içinde oturan, bulunan veya ilişkisi olan her şahıs, belediyenin kanunlara dayanan kararlarına, emirlerine ve duyurularına uymakla ve belediye vergi, resim, haraç, katkı ve katılma paylarını ödemekle yükümlüdür (Bulut, 2005,s.236).

Kent konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır (Terzi & Koçak, 2014,ss.139-142).

Belediyeler kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin varsa üniversitelerin, ilgili sivil toplum örgütlerinin, siyasi partilerin, kamu kurum ve kuruluşlarının ve mahalle muhtarlarının temsilcileri ile diğer ilgililerin katılımıyla oluşan kent konseyinin faaliyetlerinin etkili ve verimli yürütülmesi konusunda yardım ve destek sağlar (Suher, 1995,ss.8-10).

Kent konseyinde oluşturulan görüşler belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirilir. Kent konseyinin çalışma usül ve esasları İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir (Şahin, 2010,s.6).

İKİNCİ BÖLÜM

2.1. SİYASET VE SİYASAL PARTİLER

Siyaset Aristo öncesinden beri incelenmektedir. Genel oy hakkı, bürokrasi, siyasi partiler gibi yeni kurumları ile siyaset kavramı son 150 yıldır değişerek genişlemiştir (Sayın, 1986,s. 17).

Siyasette girdiler olarak seçmenin talepleri çıktıları olarak da taleplerinin yerine getirilmesi siyasetin ilişkiler ağı olarak görülmektedir. Siyaset; yönetme sanatı-kamusal faaliyetler, güç ve kaynaklar neredeyse konu hakkında görüş ortaya koyan otorite sayısınca siyaset tanımı bulunmaktadır (Öztekin, 2003,s.217). Güç ve otorite kullanımı, toplu karar verme süreci, kıt kaynakların dağıtılması, manipülasyon ve aldatma. (Heywood ,2014,s.64). Tümünde olmasa bile tariflerin çoğunda tespit edebileceğimiz ortak noktalar mevcuttur. Herşeyden önce siyaset bir faaliyettir. Siyaset insanlar arasındaki ilişkilerde kendini gösteren sosyal bir etkinliktir (Çam,2002,s.165-168). Siyaset çok farklı düşünce, istek, ihtiyaç veya ilginin varlığıyla gelişir (Kapani,2003,s.130). Bu farklılıklar çatışmalarla çok yakından ilişkilidir. Siyaset farklı görüşlerin ifade edilmesi rakip amaçların mücadelesi ve uzlaşmayan çıkarların çatışmasıdır. Kendiliğinden anlaşmanın veya doğal ahengin olduğu yerde siyaset bulunmaz (Turan,1996,s.67). Son olarak siyaset bir şekilde insanlar üzerinde bağlayıcı kabul edilen ortak kararları kendisine konu alır. Bu kararlar ile çatışmalar çözülür (Kalaycıoğlu,1983,s.10). Ancak siyaset her çatışmayı çözen bir araç olarak değil bir çatışma çözümü (Conflict resolution) arayışı olarak düşünülmelidir. Zira bazı çatışmalar çözülebilir (Heywood, 20014,s.64).

Siyasal partiler demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez kurumlarıdır. Aynı düşünce ve idealleri paylaşan insanların bir araya gelerek seçimlerle yönetme erkini almak, ülkenin siyasi, ekonomik, güvenlik, eğitim, sağlık, bayındırlık hizmetlerini yapabilmek için yasalarla kurulan insan topluluklarından oluşan kurumlardır (Mardin, 1999,s.9).

2.2. SİYASİ PARTİLERİN PROGRAMLARINDA SİVİL TOPLUM

ÖRGÜTLERİ VE HEMŞEHRİ DERNEKLERİ

Adalet ve Kalkınma Partisi'nin programında, "Demokratik bir düzende yurttaşların uymak zorunda oldukları kurallar kendileri tarafından oluşturulur." Bu nedenle demokrasi, hukuk kurallarının yurttaşların rızasıyla oluşturduğu bir yönetim biçimidir. Bir demokraside nihai karar ve icra yetkisi seçimle oluşturulan organ ve kurumlardır. Kamusal yaşamı ilgilendiren temel kararlar seçilmişler tarafından alınır. Demokraside egemenlik halka aittir ve bu özellik, demokratik rejimi diğer tüm rejimlerden ayıran temel niteliktir. Demokrasi hoşgörüye dayanan bir sistemdir. Demokrasilerde vatandaşlardan bir kısmının daha üstün hak ve özgürlüklerden ya da ayrıcalıklardan yararlanması mümkün değildir" şeklindedir.

Demokrasilerde vatandaşlar, yasaların eşit koruyuculuğu altında özgürce yaşarlar. Farklı tercihlerin rekabeti sağlıklı bir demokratik sistemin vazgeçilmez unsurlarındandır. Bu yarışta çoğunluğun oyunu alanlar iktidara gelir, tüm ülkenin ya da yerel yönetimlerin sorumluluğunu üstlenirler. Ancak yarışı kazanmak ve iktidara gelmek çoğunluğun iradesini mutlaklaştırır. Çağdaş demokrasinin en çok önemsenen niteliklerinden biri çoğunluğun hiçbir şart altında temel hak ve hürriyetleri tartışma konusu yapmaması ve azınlıkta bulunanların hak ve özgürlüklerine saygılı olmasıdır. Azınlıkta kalanların da Kalkınma Demokratikleşme Programına katılan görüşlerin ve muhalefet hakkının anayasa ile güvence altına alınması demokrasinin çoğulcu niteliğini pekiştiren bir unsur olarak kabul edilmektedir. Vatandaşların kamuya ait karar mekanizmalarına katılım hakkı demokratik rejimin tek yönlü bir rejim olmadığına, yönetenler ile yönetilenler arasında iki yönlü bir etkileşimde bulunduğuna işaret eder. Bu yönüyle katılım hakkı sadece vatandaşların seçimlerde oy vermesi değil, kamu ile ilgili kararların alınması uygulanması ve denetlenmesine katkıda bulunma yollarının açık olmasını ifade eder.

Parti demokratikleşmeyi, ülke demokrasisinin tüm bu niteliklere tam anlamıyla kavuşturulması olarak algılamaktadır. Parti çağdaş demokrasilerde vazgeçilmez kabul edilen ama her şeyden önce kendi vatandaşının tercihlerine saygının temel şartı olan bu ilkelerin ışığında politikalar üretmektedir.

Vatandaşların siyasete katılımlarında asli işlevi gören ve demokrasinin vazgeçilmez unsurları olan siyasi partilerin hareket ve faaliyet alanlarını genişletecektir. Merkezi

yönetimin taşra teşkilatına; yerel yönetimlerin, yerel sivil oluşumların ve vatandaşların istemlerini karşılayacak, diyaloga dayalı bir yönetim anlayışı kazandıracaktır. Avrupa Birliği üyelerinin uyması gereken asgari standartları gösteren Kopenhag Kriterleri'nin demokratikleşmeye yönelik ilkeleri esas alınarak ulusal hukuk düzeninde yapılması gereken değişiklikler mümkün olan en kısa sürede gerçekleştirilecektir. Vatandaşların yönetime katılması ve yönetimi denetleyebilmesi için bilgi ve belgelere ulaşılabilmesini kolaylaştıracak, böylece vatandaşların bilgiye ulaşım hakkını etkili olarak kullanabilmesine imkan sağlayan düzenlemeleri yapacaktır. Katılımcı ve temsil gücü yüksek bir demokrasinin temelinde yerel yönetimler yatar. Vatandaşlarla yönetim arasında günlük hayattaki bağı kuracak olan yerel yönetimlerin güçlendirilmesi için gerekli tüm anayasal ve yasal düzenlemeleri gerçekleştirecek ve işlevsel yeni yerel yönetim birimleri oluşturacaktır. Vatandaşların kendi köyleri, mahalleleri, şehirleri hizmetlerinden yararlandıkları ve çalıştıkları kurumları ile ilgili konulardaki görüşlerini şikayetlerini ve çözüm önerilerini değerlendirecek ve işleme koyacak mekanizmalar oluşturacaktır. Sivil toplum örgütlerinin görüşlerini alarak ilgili yasal düzenlemeleri değiştirecek, sivil toplum örgütlenmesini çağdaş demokratik ülkelerdeki düzeye ulaştıracak bir yasal çerçeve çizecektir. Memur statüsünü yeniden belirleyecek memurların sendikal örgütlenmelerini ve haklarını yeniden ele alacaktır. Kalkınma Demokratikleşme Hareketi 641. Seçilme yaşının 25'e indirilmesiyle gençlerin demokratik süreçlere aktif katılımını sağlayacak ve genç nüfusun ülke yönetiminde sorumluluk almasını teşvik edecektir. Demokrasilerin temel niteliklerinden biri olan toplantı ve gösteri özgürlüğünün daha etkili kullanılabilmesi için gerekli hukuki düzenlemeleri gerçekleştirecektir. Merkezi ve yerel yönetimler; sivil toplum örgütleri mesleki kuruluşlar, sendikalar ve özel sektör temsilcilerinin görüşlerini alacakları ortak kurul, komisyon, kriz masası ve her türlü platformu oluşturacaktır.”(www.akparti.org.tr)

Cumhuriyet Halk Partisi'nin Programı şu şekildedir: “sivil toplum yapılanmasının güçlenmesi desteklenecek; meslek odaları, okul aile birlikleri, sendikalar, yöresel dayanışma dernekleri, çevre ve tüketici hakları kuruluşları gibi tüm yurttaş beraberlikleri özendirilecek. Böylelikle yurttaşın sivil toplum örgütleri aracılığıyla ülkede daha etkin duruma gelmesi sağlanacaktır. Vakıfların ve sosyal yardım amacı ile oluşturulmuş derneklerin kuruluş amaçları doğrultusunda faaliyet göstermeleri etkin

denetim ile sağlanacak; devletten daha çok destek veya teşvik alabilmeleri kamu yararı ilkesi gözetilerek gerçekleştirilecektir. Sivil toplum koordinasyon kurulu oluşacak ; Sivil toplum örgütleri, kendi uzmanlık alanlarında devletin gerçekleştirmeyi öngördüğü belirli projeleri katılımcı bir anlayışla üstlenecekler , bu sürecin denetimi ve eşgüdümün sağlanması için Sivil Toplum Koordinasyon Kurulu oluşturulacaktır.

Etkin, ilkeli ve saygın Parlamento TBMM'nin etkinliğinin artırılması, seçilmişlerin ülkede çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin gelişmesinin kararlı gücünü ve güvencesini oluşturması hedef alınacaktır. Özellikle ulusal dava haline gelen sorunlarımızın Mecliste kapsamlı biçimde ele alınması, tartışılması ve ortak görüşlere varılması toplum yaşamımızı yakından ilgilendiren yolsuzluk iddialarının ele alınması sağlanmalıdır. Meclis İktüzüğü ve çalışma yöntemi bu anlayışla yeniden oluşturulacaktır. TBMM Komisyonları genişletilerek, işlev ve yetkilerinin artırılması sivil toplum kuruluşlarının, komisyonların yasama ve denetim faaliyetlerine daha yoğun düzeyde ve etkin çerçevede katkıda bulunmaları hedef alınacaktır. TBMM idaresi özerklik, tarafsızlık ve hizmette bütünlük ilkeleri temelinde yeniden yapılandırılacak Meclis idaresinin en üst yöneticisi olan Genel Sekreterin Meclis Başkanlık Divanı'nın ortak önerisi ile TBMM tarafından seçilmesi ve TBMM bütçesinin oluşturulacak Komisyon eliyle kendi içinde denetlemesi hedef alınacaktır. Siyasi etik kurulu kurulacak; Siyasi Etik/Ahlak yasası çıkartılarak milletvekillerinin yapamayacakları işler yeniden belirlenecektir. TBMM Etik Kurulu oluşturularak milletvekillerinin kamu kesimi ile çıkar çatışmasına girmeleri önlenerek Meclisin daha verimli, ilkeli ve etkin yapıda çalışması, toplumda daha güvenilir ve saygın konuma gelmesi sağlanacaktır.”(www.chp.org.tr)

Milliyetçi Hareket Partisi'nin programı ise şu şekildedir: “Ülkede sağlıklı işleyen bir sivil toplum yapısının güçlendirilmesi için vatandaşların birey olmanın sorumluluğunu taşıyarak içinde yer alacağı sivil oluşumların kamu hizmetlerinin denetimine iştirakini öngörülmektedir. Sivil toplum kuruluşlarının, ülkenin hukuk düzenine, değerlerine, geleneklerine, üniter yapısına ve kamu düzenine uygun faaliyet yürütmeleri kaydıyla toplum hayatında etkin bir rol üstlenmeleri sağlanacaktır. Vakıfların ve sivil toplum kuruluşlarının gelişmesi ve toplum hayatında öne çıkması sağlanarak, toplumsal ihtiyaçların daha iyi karşılanması kamuoyu denetiminin etkinleştirilmesi ve kamuya destek olunması temin edilmiş olacaktır.”(www.mhp.org.tr)

Halkların Demokratik Parti'sinin programında ise ‘Türkiye'nin tamamını kapsayacak şekilde sosyal siyasal, kültürel, ekolojik, ekonomik ve coğrafi nitelikler göz önüne alınarak bölgelerin ve bölge meclislerinin oluşturulması bugünün ihtiyacıdır. Parti, sanat ve kültür alanında üretenlerin emekçilerin haklarını destekler’ şeklinde açıklanmıştır. (www.hdp.org.tr)



ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ANKET ALAN ÇALIŞMALARININ GRUPLANDIRILMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

3.1. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Bu çalışmada hemşehri dernekleri üst kurumlarıyla, siyasi partilerin İstanbul il ve ilçe yöneticilerinin yerel ve genel yönetim, yönetişim açısından bakış açılarının incelenmesi ve karşılaştırmalı olarak ele alınması amaçlanmaktadır.

Hemşehri dernekleri ile siyasi partilerin bakış açılarının karşılaştırmalı irdelenmesi ve ortak payda da ülkenin gelişimi adına faaliyet göstermeleri demokrasinin ve siyasal katılımın gelişmesi açısından önem taşımaktadır.

3.2. ARAŞTIRMANIN ÖRNEKLEMİ

Araştırmanın hedef kitlesini; İstanbul'da 81 ilin hemşehri dernekleri üst kurumları (Federasyon, Konfederasyon) yönetici veya başkanlarıyla, siyasi partilerin yönetici veya başkanları oluşturmaktadır.

3.3. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE VERİ TOPLAMA TEKNİĞİ

Araştırma evreni kapsamında coğrafi kapsamın İstanbul olarak seçilmesinin nedeni; 39 ilçe ve il merkeziyle 5.135 km² lik bir coğrafya ve 14. 657. 404 kayıtlı nüfusu ve gelen geçer nüfusuyla 16. 000. 000 luk bir metropol kent olmasıdır.

Zaman, maliyet ve yöneticilerin yoğun çalışma programları nedeniyle evreni oluşturan tüm birimlere erişim olanağı bulunmadığından araştırmanın örnekleme kolayda örnekleme yöntemi ile oluşturulmuştur.

Veri toplama aracı olarak yüz yüze anket tekniği kullanılmıştır. Sorular hazırlanırken literatür çalışması dikkate alınmıştır. Anket formunda cinsiyet, yaş, meslek gibi demografik bilgilerin yanısıra genel ve yerel yönetimin halihazırdaki işleyişine yönelik görüşlere yer verilmiştir.

Araştırma evreni hemşehri dernekleri üst kurumları yönetici veya başkanlarıyla, siyasi partilerin yönetici veya başkanları olmak üzere iki alt gruptan oluştuğundan her bir gruba görüşlerini karşılaştırılmasına imkan tanıyacak şekilde iki ayrı anket formu hazırlanmıştır. Anket formları Ek- 5'te sunulmaktadır.

Tasarlanan ilk anketler yüz yüze her bir alt gruptan 10 anket olmak üzere 20 yöneticiye uygulanarak pilot çalışma gerçekleştirilmiş ve elde edilen bilgiler doğrultusunda anket formları son halini almıştır.

Araştırmaya 117 hemşehri dernekleri üst kurumları yöneticisi veya başkanı, 156 siyasi parti yöneticisi veya başkanı katılım göstermiştir.

Çalışmanın veri toplama süreci Ağustos 2016- Haziran 2017 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizinde SPSS programı kullanılmıştır.

3.4. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

- Zaman, maliyet gibi unsurların yanı sıra hedef kitleye yöneticilerin yoğun çalışma programları ve benzeri nedenlerle ulaşım zorluğu nedeniyle kolayda örnekleme tekniği kullanılmıştır. Elde edilen bulgular ulaşılabilir yöneticiler ile sınırlıdır.
- Yerel ve genel yönetim, yönetişime bakış oldukça geniş bir kapsama sahiptir. Bu nedenle elde edilen sonuçlar anket formlarında yer alan sorular ile sınırlıdır.

Araştırma bulguları değerlendirilirken belirtilen hususlar göz önünde bulundurulmalıdır.

3.5. ANALİZ VE BULGULAR

Araştırma sonuçları; yöneticilerin demografik profilleri ve yönetime bakışlarına ilişkin bulgular olmak üzere iki alt başlık şeklinde sunulmaktadır.

3.5.1. Demografik Profil

Bu kısımda öncelikle hemşehri dernekleri ve siyasi parti yöneticilerinin, başkanlarının demografik profiline yer verilmiş, ardından dernek veya STK'ya üyelik sayısı, aile bireylerinin kişinin üyesi olduğu veya bir başka siyasi parti ya da hemşehri derneğine üyelik durumu gibi yönetime bakış açıları açısından önemli olduğu düşünülen konular değerlendirilmiştir.

Tablo.1. Doğum Yeri Coğrafi Bölge Dağılımı

| | Hemşehri Dernekleri | Siyasi Partiler | | | | |
|-------------------|---------------------|-----------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | Genel | Genel | AKP | MHP | CHP | HDP |
| Akdeniz | %8 | %3 | %2 | %5 | | %4 |
| Ege | %9 | %1 | %3 | | | |
| Marmara | %12 | %26 | %26 | %44 | %29 | |
| Karadeniz | %32 | %29 | %44 | %26 | %25 | |
| İç Anadolu | %11 | %10 | %11 | %10 | %13 | %7 |
| Doğu Anadolu | %18 | %26 | %14 | %13 | %29 | %70 |
| Güneydoğu Anadolu | %8 | %5 | %2 | %3 | %4 | %19 |
| Yurtışı | %2 | | | | | |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 117 | 156 | 66 | 39 | 24 | 27 |

Yukarıdaki tabloda hemşehri dernekleri ve siyasi parti yöneticilerinin memleketleri bir başka deyişle doğum yerleri coğrafi bölgeler temelinde sunulmaktadır. Siyasi parti yöneticileri aynı zamanda mensubu oldukları partiye göre de irdelenmiştir. Hemşehri dernekleri yöneticileri arasında Karadenizliler daha belirgin iken, siyasi parti yöneticilerinin çoğunlukla Marmara, Karadeniz ve Doğu Anadolu bölgesinde doğdukları görülmektedir. Siyasi partilerin kendi içinde de bazı farklılıklar dikkat çekmektedir. AKP yöneticileri arasında Karadenizliler yoğunlukta iken MHP'de Marmara ve Karadeniz, CHP'de ise bu iki bölgenin yanı sıra Doğu Anadolu Bölgesi'nde doğanlar belirgindir. HDP yöneticilerinin ise neredeyse tamamı Doğu & Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde doğmuştur.

Tablo.2. En Son Mezun Olunan Eğitim Kurumuna Göre Dağılım

| | Hemşehri Dernekleri | Siyasi Partiler | | | | |
|---------------|---------------------|-----------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | Genel | Genel | AKP | MHP | CHP | HDP |
| İlkokul | %4 | %4 | | | | %23 |
| Ortaokul | %6 | %6 | %5 | %8 | | %12 |
| Lise | %36 | %27 | %12 | %44 | %25 | %42 |
| Üniversite | %44 | %51 | %62 | %44 | %63 | %23 |
| Lisans Üstü | %9 | %12 | %21 | %5 | %13 | |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 117 | 156 | 66 | 39 | 24 | 27 |

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin %53'ü, siyasi parti yöneticilerini ise %63'ü üniversite ve üzeri eğitim düzeyindedir. Partiler nezdinde irdelendiğinde; yüksek eğitimlilerin oranının en yüksek olduğu parti AKP'dir (%83). Bunu %76 ile CHP takip etmektedir. MHP'de bu oran %49 iken, HDP nezdinde %23'e kadar gerilemektedir.

Tablo.3. Mesleğe Göre Dağılım

| | Hemşehri Dernekleri | Siyasi Partiler | | | | |
|----------------|---------------------|-----------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | Genel | Genel | AKP | MHP | CHP | HDP |
| Memur | %20 | %15 | %11 | %23 | %21 | %7 |
| İşçi | %9 | %6 | %3 | %3 | %4 | %19 |
| Serbest Meslek | %55 | %67 | %77 | %69 | %54 | %52 |
| Emekli | %17 | %12 | %9 | %5 | %21 | %22 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 117 | 156 | 66 | 39 | 24 | 27 |

Hemşehri dernekleri ve siyasi parti yöneticilerinin yarısından fazlası serbest meslek sahibidir. MHP ve CHP'liler arasında memurlar, HDP'liler arasında ise işçilerin payı diğerlerine kıyasla daha fazladır.

Tablo.4. Cinsiyete Göre Dağılım

| | Hemşehri Dernekleri | Siyasi Partiler | | | | |
|---------------|---------------------|-----------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | Genel | Genel | AKP | MHP | CHP | HDP |
| Erkek | %97 | %97 | %100 | %100 | %92 | %93 |
| Kadın | %3 | %3 | | | %8 | %7 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 117 | 156 | 66 | 39 | 24 | 27 |

Hemşehri dernekleri ve siyasi parti yöneticilerinin neredeyse tamamı erkektir. Kadın nüfusu kendini CHP ve HDP’de göstermekte olup, %7-%8’lik bir orana tekabül etmektedir.

Tablo.5. Yaşa Göre Dağılım

| | Hemşehri Dernekleri | Siyasi Partiler | | | | |
|---------------------|---------------------|-----------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | Genel | Genel | AKP | MHP | CHP | HDP |
| 18-35 | %3 | %17 | %11 | %23 | %17 | %26 |
| 36-45 | %27 | %35 | %44 | %36 | %13 | %30 |
| 46-55 | %38 | %38 | %44 | %36 | %54 | %15 |
| 56-65 | %25 | %8 | %2 | %5 | %8 | %26 |
| 65 yaş üzeri | %8 | %2 | | | %8 | %4 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 117 | 156 | 66 | 39 | 24 | 27 |
| Ortalama Yaş | 51.1 | 44,0 | 43.7 | 41.9 | 47.8 | 44.6 |

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin yaş ortalaması 51, siyasi parti yöneticilerinin ise 44’tür. Siyasi parti yöneticilerinin daha genç oldukları görülmektedir. Partiler nezdinde ise yöneticileri en genç olan MHP, en yaşlı olan ise CHP’dir.

Tablo.6. Aylık Gelire Göre Dağılım

| | Hemşehri Dernekleri | Siyasi Partiler | | | | |
|-----------------------|---------------------|-----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| | Genel | Genel | AKP | MHP | CHP | HDP |
| 1300 TL ve altı | %3 | %5 | | %3 | | %26 |
| 1300-2500 TL | %15 | %12 | %6 | %13 | %13 | %26 |
| 2500-4000 TL | %26 | %25 | %20 | %41 | %13 | %26 |
| 4000-6000 TL | %22 | %19 | %14 | %31 | %25 | %7 |
| 6000 TL ve üstü | %26 | %19 | %26 | %10 | %25 | %7 |
| Cevap vermek istemedi | %8 | %21 | %35 | %3 | %25 | %7 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 117 | 156 | 66 | 39 | 24 | 27 |
| Ortalama Gelir | 4300 TL | 4000 TL | 4800 TL | 3900 TL | 4600 TL | 2600 TL |

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin aylık ortalama geliri 4.300 TL olup, siyasi parti yöneticilerinin üzerindedir. AKP ve CHP’de yöneticilerin gelirlerinin en yüksek olduğu partilerdir. HDP yöneticilerinin aylık ortalama geliri ise AKP ve CHP’nin neredeyse yarısı kadardır.

Tablo.7. Tarımsal Gelir Sahipliğine Göre Dağılım

| | Hemşehri Dernekleri | Siyasi Partiler | | | | |
|---------------|---------------------|-----------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | Genel | Genel | AKP | MHP | CHP | HDP |
| Evet | %18 | %10 | %9 | %18 | %4 | %4 |
| Hayır | %82 | %90 | %91 | %82 | %96 | %96 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 117 | 156 | 66 | 39 | 24 | 27 |

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin %18’i, siyasi parti yöneticilerinin ise %10’u tarımsal gelire sahip olduğunu belirtmektedir. Partiler nezdinde tarımsal gelir elde edenlerin oranı MHP yöneticilerinde %18’e yükselmektedir.

Tablo.8. Tarımsal Gelir Kaynaklarına Göre Dağılım

| | Hemşehri Dernekleri | Siyasi Partiler |
|---------------|----------------------------|------------------------|
| Fındık | %29 | %29 |
| Buğday | %10 | %6 |
| Çay | %10 | %47 |
| Tahıl | %15 | %18 |
| Meyve | %13 | |
| Zeytin | %6 | |
| Badem | %6 | |
| Ceviz | %6 | |
| Patates | %6 | |
| Toplam | %100 | %100 |
| Baz | 21 | 15 |

Tarımsal gelirlerde fındık ve çay önde gelen ürünlerdir. Bu durum yöneticilerin doğdukları coğrafya dolayısıyla toprakları ile olan bağlarının bir göstergesi olarak yorumlanabilir.

Tablo.9. Dernek veya STK'ya Üyelik Süresine Göre Dağılım

| | Hemşehri Dernekleri | Siyasi Partiler | | | | |
|----------------------------|----------------------------|------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | Genel | Genel | AKP | MHP | CHP | HDP |
| 1-3 yıl | %23 | %48 | %41 | %58 | %29 | %71 |
| 4-7 yıl | %40 | %34 | %32 | %32 | %58 | %19 |
| 8-10 yıl | %16 | %5 | %8 | %3 | %4 | %5 |
| 11 yıl ve daha fazla | %21 | %13 | %20 | %8 | %8 | %5 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 117 | 156 | 66 | 39 | 24 | 27 |
| Ortalama Süre (Yıl) | 6.8 | 5.0 | 5.8 | 4.2 | 5.3 | 3.5 |

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin ortalama deneyim süresi 6,8 yıl iken, siyasi parti yöneticilerinde ortalama 5 yıldır. AKP ve CHP yöneticilerinin parti yönetimindeki süreleri benzer iken, en düşük deneyim süresinin ortalama 3,5 yıl ile HDP yöneticilerinde olduğu görülmektedir.

Tablo.10. Medeni Duruma Göre Dağılım

| | Hemşehri Dernekleri | Siyasi Partiler | | | | |
|---------------|---------------------|-----------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | Genel | Genel | AKP | MHP | CHP | HDP |
| Evli | %94 | %87 | %92 | %85 | %96 | %67 |
| Bekar | %3 | %11 | %6 | %15 | %4 | %22 |
| Ayrılmış | %3 | %2 | %2 | | | %7 |
| Vefat | %1 | %1 | | | | %4 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 117 | 156 | 66 | 39 | 24 | 27 |

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin %94'ü, siyasi parti yöneticilerinin ise %87'si evlidir. Yaş bulguları paralelinde evlilik oranı en yüksek olan partiler AKP ve CHP'dir. HDP yöneticiler arasında ise bekarların oranı %22'ye yükselmektedir.

Tablo.11. Eşin Çalışma Durumuna Göre Dağılım

| | Hemşehri Dernekleri | Siyasi Partiler | | | | |
|---------------|---------------------|-----------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | Genel | Genel | AKP | MHP | CHP | HDP |
| Evet | %29 | %31 | %26 | %29 | %52 | %22 |
| Hayır | %71 | %69 | %74 | %71 | %48 | %78 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 110 | 136 | 61 | 33 | 23 | 19 |

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin %29'u, siyasi parti yöneticilerinin ise %31'inin eşi çalışma hayatında aktif rol almaktadır. Partiler nezdinde CHP eşleri en yüksek oranda çalışanlar olarak dikkat çekmektedir. Diğer parti yöneticilerinde eşleri çalışanların oranı %20 bandında iken CHP'de bu oran %52'ye yükselmektedir.

Tablo.12. Eşin En Son Mezun Olduğu Eğitim Kurumuna Göre Dağılım

| | Hemşehri Dernekleri | Siyasi Partiler | | | | |
|---------------|---------------------|-----------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | Genel | Genel | AKP | MHP | CHP | HDP |
| İlkokul | %21 | %16 | %13 | %6 | %9 | %53 |
| Ortaokul | %22 | %14 | %10 | %24 | %9 | %18 |
| Lise | %31 | %38 | %42 | %44 | %43 | %6 |
| Üniversite | %26 | %32 | %35 | %26 | %39 | %24 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 110 | 136 | 61 | 33 | 23 | 19 |

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin %26'sının, siyasi parti yöneticilerinin ise %32'sinin eşi yüksek eğitilmiştir. Partiler nezdinde eşlerinin eğitiminin en fazla olduğu partiler sırasıyla CHP ve AKP'dir.

Tablo.13. Sahip Olunan Kız & Erkek Çocuğu Sayısına Göre Dağılım

| | | Hemşehri Dernekleri | Siyasi Partiler | | | | |
|------------------------------|-------------------|---------------------|-----------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | | Genel | Genel | AKP | MHP | CHP | HDP |
| KIZ ÇOCUK | 1 | %43 | %50 | %58 | %58 | %39 | %29 |
| | 2 | %24 | %19 | %19 | %6 | %35 | %19 |
| | 3 | %10 | %1 | | | | %5 |
| | 4 | %4 | %3 | | | | %19 |
| | 5 ve üstü | %2 | %1 | | | | %5 |
| | Kız çocuğum yok | %17 | %26 | %23 | %36 | %26 | %24 |
| | Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| | Baz | 114 | 139 | 62 | 33 | 23 | 21 |
| ERKEK ÇOCUK | 1 | %43 | %46 | %48 | %55 | %39 | %33 |
| | 2 | %29 | %26 | %27 | %30 | %9 | %33 |
| | 3 | %6 | %3 | %3 | | | %10 |
| | 4 | %4 | %1 | | | | %5 |
| | 5 ve üstü | %2 | | | | | |
| | Erkek çocuğum yok | %17 | %24 | %21 | %15 | %52 | %19 |
| | Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| | Baz | 114 | 139 | 62 | 33 | 23 | 21 |
| Ortalama Çocuk sayısı | | 2.8 | 2.2 | 2.1 | 1.9 | 1.7 | 3.1 |

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin ortalama 2,8 , siyasi parti yöneticilerinin ise ortalama 2,2 tane çocuğu vardır. Hemşehri dernekleri yöneticilerinde kız çocuğu sahipliği %83, erkek çocuğu sahipliği %84, siyasi parti yöneticilerinde ise kız ve erkek çocuğu sahipliği %74'tür. Partiler nezdinde ortalama çocuk sayısı en düşük olanlar CHP ve MHP iken, HDP yöneticilerinde ortalama çocuk sayısı 3,1'e yükselmektedir.

Tablo.14. Sahip Olunan Kız & Erkek Çocukların Yaşlarına Göre Dağılım

| | | Hemşehri Dernekleri | Siyasi Partiler | | | | |
|--------------------|---------------------|---------------------|-----------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | | Genel | Genel | AKP | MHP | CHP | HDP |
| KIZ ÇOCUK | 0-6 | %7 | %23 | %31 | %24 | %6 | %13 |
| | 6-10 | %12 | %14 | %25 | | %6 | %6 |
| | 10-14 | %14 | %18 | %21 | %14 | %29 | |
| | 14-20 | %26 | %34 | %19 | %48 | %41 | %56 |
| | 20 yaş üzeri | %45 | %36 | %29 | %24 | %59 | %50 |
| | Toplam | %103 | %125 | %125 | %110 | %141 | %125 |
| | Baz | 94 | 102 | 48 | 21 | 17 | 16 |
| | Ortalama Yaş | 17.0 | 17.7 | 15.0 | 15.8 | 24.1 | 21.4 |
| ERKEK ÇOCUK | 0-6 | %5 | %21 | %22 | %36 | %8 | %6 |
| | 6-10 | %16 | %17 | %18 | %21 | | %17 |
| | 10-14 | %18 | %14 | %16 | %11 | %8 | %17 |
| | 14-20 | %26 | %40 | %45 | %39 | %50 | %22 |
| | 20 yaş üzeri | %42 | %32 | %24 | %25 | %50 | %50 |
| | Toplam | %107 | %124 | %127 | %132 | %117 | %111 |
| | Baz | 95 | 105 | 49 | 28 | 11 | 17 |
| | Ortalama Yaş | 17.0 | 17.5 | 17.1 | 16.3 | 20.8 | 18.3 |

Kız ve erkek çocukların yaşları hem hemşehri dernekleri hem de siyasi parti yöneticilerinde 14-20 ve 20 ve üzeri yaş gruplarında yoğunlaşmaktadır. Hemşehri dernekleri yöneticilerinde çocuklarının yaş ortalaması 17, siyasi parti yöneticilerinde ise çocuklarının yaş ortalaması 17,6'dır.

Tablo.15. Sahip Olunan Kız & Erkek Çocukların Eğitim Durumlarına Göre Dağılım

| | | Hemşehri Dernekleri | Siyasi Partiler | | | | |
|--------------------|---------------|---------------------|-----------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | | Genel | Genel | AKP | MHP | CHP | HDP |
| KIZ ÇOCUK | İlkokul | %11 | %22 | %28 | %29 | %13 | %7 |
| | Ortaokul | %15 | %21 | %31 | %5 | %25 | %14 |
| | Lise | %27 | %40 | %25 | %48 | %50 | %57 |
| | Üniversite | %44 | %43 | %42 | %29 | %50 | %57 |
| | Lisans Üstü | %7 | %1 | | | %6 | |
| | Toplam | %103 | %126 | %125 | %110 | %144 | %136 |
| | Baz | 94 | 102 | 48 | 21 | 17 | 16 |
| ERKEK ÇOCUK | İlkokul | %18 | %28 | %23 | %54 | %0 | %18 |
| | Ortaokul | %12 | %16 | %23 | %14 | %8 | %12 |
| | Lise | %29 | %42 | %53 | %29 | %50 | %35 |
| | Üniversite | %39 | %34 | %30 | %29 | %50 | %41 |
| | Lisans Üstü | %9 | %1 | | | | %6 |
| | Toplam | %107 | %122 | %128 | %125 | %108 | %112 |
| | Baz | 95 | 105 | 49 | 28 | 11 | 17 |

Yaş bulguları paralelinde hem hemşehri derneklerinin hem siyasi parti yöneticilerinin çocuklarının eğitim durumları incelendiğinde; çoğunluğun lise ve üniversitede okudukları görülmektedir.

Tablo.16. Üyesi olduğunuz siyasi partiye eşinizde üye midir?

| | Hemşehri Dernekleri | Siyasi Partiler | | | | |
|---------------|---------------------|-----------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | Genel | Genel | AKP | MHP | CHP | HDP |
| Evet | %46 | %81 | %78 | %88 | %91 | %67 |
| Hayır | %54 | %19 | %22 | %12 | %9 | %33 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 110 | 136 | 61 | 33 | 23 | 19 |

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin %46'sının eşi kişinin üye olduğu siyasi partiye üye iken bu oran siyasi parti yöneticilerinde %81'e yükselmektedir.

Partiler nezdinde incelendiğinde ise, CHP'nin eşlerin üyeliğinde en yüksek orana ulaştığı parti olduğu dikkat çekmektedir. Bunu %88 ile MHP izlemektedir. AKP yöneticilerinde eşlerinin partilerine üyelik oranı %78'dir. Eşlerin üyeliğinin en düşük olduğu parti ise HDP'dir.

Tablo.17. Üyesi olduğunuz siyasi partiye çocuklarınız da üye midir?

| | Hemşehri Dernekleri | Siyasi Partiler | | | | |
|---------------|---------------------|-----------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | Genel | Genel | AKP | MHP | CHP | HDP |
| Evet | %19 | %25 | %20 | %24 | %42 | %20 |
| Hayır | %81 | %75 | %80 | %76 | %58 | %80 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 114 | 139 | 62 | 33 | 23 | 21 |

Çocuklarının siyasi partilerine üyelikleri incelendiğinde; hemşehri dernekleri yöneticilerinde oran %19 iken, siyasi partilerde %25'e yükselmektedir. Eşlerin üyeliğinde olduğu gibi çocuklarının parti üyeliğinin en yüksek olduğu parti CHP'dir, yöneticilerinin %42'sinin çocuğunun yine CHP'ye üye olduğu görülmektedir. Diğer partilerde bu oran benzer olup %20 civarındadır.

Tablo.18. Eşinizin başka bir siyasi partiye üyeliği var mıdır?

| | Hemşehri Dernekleri | Siyasi Partiler | | | | |
|---------------|---------------------|-----------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | Genel | Genel | AKP | MHP | CHP | HDP |
| Evet | %5 | %1 | | | | %6 |
| Hayır | %95 | %99 | %100 | %100 | %100 | %94 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 110 | 136 | 61 | 33 | 23 | 19 |

Eşlerin bir başka siyasi partiye üyelik durumu incelendiğinde; hemşehri dernekleri yöneticilerinde oran %5 iken, siyasi partilerde sadece %1 düzeyindedir. Partilerdeki bu

oran HDP'den kaynaklanmaktadır. Diğer partilerde yöneticilerin eşleri diğer siyasi partilere üye değil iken, HDP'de bu oran %6 olarak gerçekleşmektedir.

Tablo.19. Çocuklarınızın başka bir siyasi partiye üyeliği var mıdır?

| | Hemşehri Dernekleri | Siyasi Partiler | | | | |
|---------------|---------------------|-----------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | Genel | Genel | AKP | MHP | CHP | HDP |
| Evet | %8 | %1 | | | %5 | |
| Hayır | %92 | %99 | %100 | %100 | %95 | %100 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 114 | 139 | 62 | 33 | 23 | 21 |

Çocukların bir başka siyasi partiye üyelik durumu incelendiğinde; hemşehri dernekleri yöneticilerinde oran %8 iken, siyasi partilerde sadece %1 düzeyindedir. Partilerdeki bu oran CHP'den kaynaklanmaktadır. Diğer partilerde yöneticilerin çocukları diğer siyasi partilere üye değil iken, CHP'de bu oran %5 olarak gerçekleşmektedir.

Tablo.20. Üyesi olduğunuz hemşehri derneğine eşiniz de üye midir?

| | Hemşehri Dernekleri | Siyasi Partiler | | | | |
|---------------|---------------------|-----------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | Genel | Genel | AKP | MHP | CHP | HDP |
| Evet | %52 | %27 | %25 | %22 | %55 | %13 |
| Hayır | %48 | %73 | %75 | %78 | %45 | %88 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 110 | 136 | 61 | 33 | 23 | 19 |

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin %52'sinin eşi kişinin üye olduğu hemşehri derneğine üye iken, bu oran siyasi partilerde %27'e düşmektedir. Partiler nezdinde siyasi parti yöneticilerinin eşlerinin hemşehri derneklerine üyelik oranının en yüksek olduğu parti CHP (%55), en düşük olduğu parti ise HDP'dir (%13).

Tablo.21. Üyesi olduğunuz hemşehri derneğine çocuklarınız da üye midir?

| | Hemşehri Dernekleri | Siyasi Partiler | | | | |
|---------------|---------------------|-----------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | Genel | Genel | AKP | MHP | CHP | HDP |
| Evet | %48 | %23 | %21 | %13 | %52 | %13 |
| Hayır | %52 | %77 | %79 | %88 | %48 | %87 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 114 | 139 | 62 | 33 | 23 | 21 |

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin %48'inin çocuğu kişinin üye olduğu hemşehri derneğine üye iken, bu oran siyasi partilerde %23'e düşmektedir. Partiler nezdinde siyasi parti yöneticilerinin çocuklarının hemşehri derneklerine üyelik oranının en yüksek olduğu parti CHP'dir (%52).

Tablo.22. Eşiniz herhangi bir sosyal yararlılık gösteren derneğe üye midir (vakıf,yardım kurumları gibi)?

| | Hemşehri Dernekleri | Siyasi Partiler | | | | |
|---------------|---------------------|-----------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| | Genel | Genel | AKP | MHP | CHP | HDP |
| Evet | %34 | %32 | %36 | %18 | %55 | %12 |
| Hayır | %66 | %68 | %64 | %82 | %45 | %88 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 110 | 136 | 61 | 33 | 23 | 19 |

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin %34'ünün, siyasi parti yöneticilerinin ise %32'sinin eşleri sosyal yararlılık gösteren bir derneğe üyedir. Partiler nezdinde incelendiğinde, eşlerin dernek & vakıf üyeliğinin en yüksek olduğu parti açık ara farkla CHP'dir. Bunu %36 ile AKP izlemektedir. Eşlerin dernek & vakıf üyeliği MHP ve HDP'de düşük olup sırasıyla %18 ve %12 olarak gerçekleşmektedir.

3.5.2. Yönetime Bakışa İlişkin Bulgular

Bu kısımda hemşehri dernekleri ve siyasi parti yöneticilerinin yönetime bakış açıları karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Aynı zamanda yöneticilerin görüşlerinin bazı demografik özelliklerine ve yöneticiliklerini yaptıkları siyasi partiye göre değişip değişmediği irdelenmiştir. Demografiye göre yapılan analizlerde özellikler her bir grupta istatistiki olarak yorumlanabilir olması açısından (yönetici sayısı) 30'un üzerinde kalacak şekilde gruplandırılmıştır.

Tablo.23. Hemşehri Dernekleri Yöneticileri- Metropol büyük şehirde (İstanbul) sorunlarınızı genel ve yerel yönetim bazında nasıl çözüyorsunuz ?

| | Genel | Eğitim Düzeyi | | Yaş Grubu | | Aylık Gelir Düzeyi | | Üyelik Süresi | |
|------------------|-------------|---------------|---------------------|-------------|-----------------|--------------------|------------------|---------------|----------------|
| | | Lise ve altı | Üniversite ve üzeri | 18-45 yaş | 46 yaş ve üzeri | 4000 TL altı | 4000 TL ve üzeri | 1-7 yıl | 8 yıl ve üzeri |
| Partili olarak | %14 | %17 | %11 | %21 | %11 | %16 | %11 | %15 | %12 |
| STK aracılığıyla | %41 | %40 | %41 | %50 | %37 | %33 | %45 | %42 | %38 |
| Vatandaş olarak | %45 | %42 | %48 | %29 | %52 | %51 | %45 | %42 | %50 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 117 | 54 | 63 | 35 | 82 | 52 | 56 | 74 | 43 |

Hemşehri dernekleri yöneticileri sorunların çözümünde izlenen yola ilişkin görüşleri açısından ikiye ayrılmaktadır. %41'i sorunlarını STK aracılığıyla, %45'i ise vatandaş olarak çözdüğünü belirtmektedir. Partili olarak çözenler küçük bir kesimi oluşturmaktadır. Çözümde izlenen yolun yaşa göre farklılık gösterdiği dikkat çekmektedir. 18-45 yaş grubundaki hemşehri dernekleri yöneticileri sorunları daha çok STK aracılığı ile çözerken, 46 yaş ve üzeri yöneticiler daha çok vatandaş olarak çözme yolunu benimsemektedir.

Tablo.24. Hemşehri Dernekleri Yöneticileri- Siyasi partiler aday belirlemede iller bazında demografik yapıyı dikkate alıyorlar mı?

| | Genel | Eğitim Düzeyi | | Yaş Grubu | | Aylık Gelir Düzeyi | | Üyelik Süresi | |
|------------------|-------------|---------------|---------------------|-------------|-----------------|--------------------|------------------|---------------|----------------|
| | | Lise ve altı | Üniversite ve üzeri | 18-45 yaş | 46 yaş ve üzeri | 4000 TL altı | 4000 TL ve üzeri | 1-7 yıl | 8 yıl ve üzeri |
| Alıyorlar | %36 | %37 | %34 | %44 | %32 | %36 | %35 | %41 | %27 |
| Almıyorlar | %29 | %35 | %23 | %29 | %28 | %30 | %26 | %28 | %29 |
| Almaları gerekir | %36 | %27 | %43 | %26 | %40 | %34 | %39 | %31 | %44 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 117 | 54 | 63 | 35 | 82 | 52 | 56 | 74 | 43 |

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin %65'i (almıyorlar- %29 ile almaları gerekir- %36) siyasi partilerin aday belirlemede iller bazında demografik yapıyı dikkate almadığı görüşündedir. Yaklaşık olarak her 10 yöneticiden 4'ünün demografik yapının dikkate alınması gereğine ilişkin vurgusu dikkat çekicidir. Siyasi partilerin aday belirlemede demografik yapıyı dikkate aldığını düşünen %36'lık kesim içerisinde 18-45 yaş grubu yöneticiler (%44) ve 1-7 yıldır derneğe üyeliği olanlar (%41) daha belirgindir.

Tablo.25. Siyasi Parti Yöneticileri- Siyasi parti olarak genel ve yerel seçimlerde aday belirlenirken iller bazında demografik yapıyı dikkate alıyor musunuz ?

| | Genel | Siyasi Parti | | | | Eğitim Düzeyi | | Yaş Grubu | | Aylık Gelir Düzeyi | |
|---------------|-------------|--------------|-------------|-------------|-------------|---------------|---------------------|-------------|-----------------|--------------------|------------------|
| | | AKP | MHP | CHP | HDP | Lise ve altı | Üniversite ve üzeri | 18-45 yaş | 46 yaş ve üzeri | 4000 TL altı | 4000 TL ve üzeri |
| Alıyorum | %73 | %86 | %90 | %25 | %59 | %67 | %77 | %77 | %69 | %73 | %78 |
| Almıyorum | %7 | %6 | %9 | %21 | %7 | %9 | %6 | %4 | %11 | %6 | %5 |
| Almalıyız | %15 | %8 | %10 | %46 | %15 | %16 | %15 | %14 | %17 | %12 | %16 |
| Gerek yoktur | %4 | | | %8 | %19 | %9 | %2 | %6 | %3 | %9 | %2 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 156 | 66 | 39 | 24 | 27 | 58 | 98 | 81 | 75 | 66 | 58 |

Siyasi parti yöneticilerinin %73'ü genel ve yerel seçimlerde aday belirlerken il bazında demografik yapıyı dikkate aldıklarını belirtmektedir. Bu kesim içerisinde demografik açıdan yüksek eğitimliler (%77) belirgindir. Parti yöneticilerinin görüşlerinin üye oldukları siyasi partiye göre farklılaştığı dikkat çekmektedir. AKP ve MHP yöneticilerinde demografik yapının dikkate alındığını belirtenlerin oranı yüksek iken (sırasıyla %86, %90), HDP'de bu oran %59'a, CHP'de ise %25'e düşmektedir.

Siyasi partililer ile hemşehri dernekleri yöneticilerinin siyasi partilerin genel ve yerel seçimlerde aday belirlemede il bazında demografik yapıyı dikkate almasına ilişkin bakış açıları birbirinden farklılık göstermektedir. Siyasi parti yöneticilerine göre aday belirlemede demografik yapı dikkate alınırken, hemşehri dernekleri yöneticilerince dikkate alınmadığı ve alınması gerektiği görüşü hakimdir.

Tablo.26. Hemşehri Dernekleri Yöneticileri- Siyasi partiler genel ve yerel seçimlerde aday belirlemede sizinle istişarede bulunuyorlar mı?

| | Genel | Eğitim Düzeyi | | Yaş Grubu | | Aylık Gelir Düzeyi | | Üyelik Süresi | |
|---------------------|-------------|---------------|---------------------|-------------|-----------------|--------------------|------------------|---------------|----------------|
| | | Lise ve altı | Üniversite ve üzeri | 18-45 yaş | 46 yaş ve üzeri | 4000 TL altı | 4000 TL ve üzeri | 1-7 yıl | 8 yıl ve üzeri |
| Bulunuyorlar | %35 | %45 | %26 | %34 | %35 | %40 | %29 | %38 | %30 |
| Bulunmuyorlar | %30 | %26 | %34 | %31 | %30 | %35 | %29 | %29 | %33 |
| Bulunmaları gerekir | %35 | %28 | %40 | %34 | %35 | %25 | %42 | %33 | %37 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 117 | 54 | 63 | 35 | 82 | 52 | 56 | 74 | 43 |

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin %65'i (bulunmuyorlar- %30 ile bulunmaları gerekir- %35) siyasi partilerin aday belirlemede sürecinde derneklerle istişarede bulunmadıkları görüşündedir. Siyasi partilerin aday belirlemede derneklerle istişarede bulunduğunu düşünen %35'lik kesim içerisinde lise ve altı eğitim düzeyinde olanlar (%45) ile aylık geliri 4000 TL'nin altında olanlar (%40) daha belirgindir.

Tablo 27. Siyasi Parti Yöneticileri- Siyasi parti olarak genel ve yerel seçimlerde aday belirlenirken hemşehri dernekleri üst kurumlarıyla istişarede bulunuyor musunuz ?

| | Genel | Siyasi Parti | | | | Eğitim Düzeyi | | Yaş Grubu | | Aylık Gelir Düzeyi | |
|--------------------|-------------|--------------|-------------|-------------|-------------|---------------|---------------------|-------------|-----------------|--------------------|------------------|
| | | AKP | MHP | CHP | HDP | Lise ve altı | Üniversite ve üzeri | 18-45 yaş | 46 yaş ve üzeri | 4000 TL altı | 4000 TL ve üzeri |
| Bulunuyoruz | %78 | %86 | %87 | %39 | %77 | %84 | %74 | %78 | %77 | %84 | %76 |
| Bulunmuyoruz | %4 | %5 | %5 | %4 | | %4 | %4 | %4 | %4 | %3 | %3 |
| Bulunmamız gerekir | %18 | %9 | %8 | %57 | %19 | %11 | %22 | %16 | %19 | %11 | %21 |
| Gerek yoktur | %1 | | | | %4 | %2 | | %1 | | %2 | |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 156 | 66 | 39 | 24 | 27 | 58 | 98 | 81 | 75 | 66 | 58 |

Siyasi parti yöneticilerinin %78'i genel ve yerel seçimlerde aday hemşehri dernekleri üst kurumlarıyla istişarede bulduklarını belirtmektedir. Bu kesim içerisinde demografik açıdan lise ve altı eğitim düzeyindeki yöneticiler ile (%84), aylık geliri 4000 TL altında olanlar (%84) belirgindir.

Parti yöneticilerinin görüşlerinin üye oldukları siyasi partiye göre farklılaştığı dikkat çekmektedir. AKP, MHP ve HDP yöneticilerince hemşehri dernekleri üst kurumlarıyla istişarede bulunulduğu fikri hakim iken, CHP yöneticilerinin sadece %39'u bu görüştedir. Ancak CHP yöneticilerinin %57'si bulunulması gerektiği yönünde fikir belirtmiştir.

Siyasi partililer ile hemşehri dernekleri yöneticilerinin siyasi partilerin genel ve yerel seçimlerde aday belirleme sürecinde hemşehri dernekleri üst kurumlarıyla istişarede bulunmasına ilişkin görüşleri birbirinden farklılık göstermektedir. Siyasi parti yöneticilerine göre aday belirlemede hemşehri dernekleri ile bir istişare söz konusu iken, hemşehri dernekleri yöneticilerinin sadece %35'i bu görüştedir.

Tablo.28. Hemşehri Dernekleri Yöneticileri- Yerel ve genel seçimlerde oy davranışınızı nasıl belirlersiniz?

| | Genel | Eğitim Düzeyi | | Yaş Grubu | | Aylık Gelir Düzeyi | | Üyelik Süresi | |
|------------------------|-------------|---------------|---------------------|-------------|-----------------|--------------------|------------------|---------------|----------------|
| | | Lise ve altı | Üniversite ve üzeri | 18-45 yaş | 46 yaş ve üzeri | 4000 TL altı | 4000 TL ve üzeri | 1-7 yıl | 8 yıl ve üzeri |
| Hemşehri ağırlıklı | %28 | %38 | %20 | %38 | %24 | %35 | %19 | %34 | %19 |
| Siyasi parti ağırlıklı | %72 | %62 | %80 | %62 | %76 | %65 | %81 | %66 | %81 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 117 | 54 | 63 | 35 | 82 | 52 | 56 | 74 | 43 |

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin çoğunluğu (%72) yerel ve genel seçimlerde oylarını siyasi parti ağırlıklı olarak belirlemektedir. Oylarını hemşehri ağırlıklı belirlediklerini belirten %28'lik kesim içerisinde lise ve altı eğitimliler (%38), 18-45 yaş grubu yöneticileri (%38), aylık geliri 4000 TL altında olanlar (%35) diğer profildeki yöneticilere kıyasla belirgindir.

Tablo.29. Siyasi Parti Yöneticileri- Hemşehri dernekleri ve üst kurumları yerel ve genel seçimlerde aday belirleme kararlarınızı nasıl etkilerler ?

| | Genel | Siyasi Parti | | | | Eğitim Düzeyi | | Yaş Grubu | | Aylık Gelir Düzeyi | |
|---------------|-------------|--------------|-------------|-------------|-------------|---------------|---------------------|-------------|-----------------|--------------------|------------------|
| | | AKP | MHP | CHP | HDP | Lise ve altı | Üniversite ve üzeri | 18-45 yaş | 46 yaş ve üzeri | 4000 TL altı | 4000 TL ve üzeri |
| Kolaylaştırır | %73 | %77 | %67 | %71 | %73 | %65 | %78 | %79 | %67 | %68 | %83 |
| Zorlaştırır | %11 | %17 | %15 | | | %7 | %13 | %11 | %11 | %11 | %9 |
| Etkilemez | %16 | %6 | %18 | %29 | %27 | %28 | %9 | %10 | %23 | %22 | %9 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 156 | 66 | 39 | 24 | 27 | 58 | 98 | 81 | 75 | 66 | 58 |

Siyasi parti yöneticilerinde hakim görüş (%73) hemşehri dernekleri ve üst kurumlarının yerel ve genel seçimlerde aday belirleme kararlarını kolaylaştırdığı yönündedir. Kararlarını etkilemediğini belirten %16'lık kesim içerisinde CHP (%29) ve HDP (%27) yöneticileri diğer partilere kıyasla belirgindir.

Tablo.30. Hemşehri Dernekleri Yöneticileri- Gönüldaşı olduğunuz siyasi partinin size yakın bir adayı gösterip göstermemesine göre seçmen davranışınızda bir farklılaşma olur mu?

| | Genel | Eğitim Düzeyi | | Yaş Grubu | | Aylık Gelir Düzeyi | | Üyelik Süresi | |
|---------------|-------------|---------------|---------------------|-------------|-----------------|--------------------|------------------|---------------|----------------|
| | | Lise ve altı | Üniversite ve üzeri | 18-45 yaş | 46 yaş ve üzeri | 4000 TL altı | 4000 TL ve üzeri | 1-7 yıl | 8 yıl ve üzeri |
| Olur | %37 | %38 | %35 | %36 | %37 | %48 | %25 | %38 | %36 |
| Olmaz | %32 | %35 | %31 | %24 | %36 | %29 | %40 | %32 | %33 |
| Olmalıdır | %15 | %8 | %21 | %21 | %12 | %8 | %22 | %13 | %19 |
| Olmamalıdır | %16 | %19 | %13 | %18 | %15 | %15 | %13 | %18 | %12 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 117 | 54 | 63 | 35 | 82 | 52 | 56 | 74 | 43 |

Hemşehri dernekleri yöneticileri gönüldaşı olunan siyasi partinin kendilerine yakın bir aday göstermesi durumunda seçmen davranışlarındaki değişime ilişkin görüşleri açısından ikiye ayrılmaktadır. %52'si yakın bir aday gösterilmesi durumunda seçmen davranışının etkileneceğini, %48'i ise etkilenmeyeceğini belirtmektedir. Seçmen davranışının etkileneceğini belirtenler arasında yüksek eğitimliler (%56) ile 18-45 yaş grubu (%57) yöneticiler diğer profildekilere kıyasla belirgindir.

Tablo.31. Siyasi Parti Yöneticileri- Hemşehri tabanlı adaylar oy davranışında etkili olabilirler mi ?

| | Genel | Siyasi Parti | | | | Eğitim Düzeyi | | Yaş Grubu | | Aylık Gelir Düzeyi | |
|-----------------|-------------|--------------|-------------|-------------|-------------|---------------|---------------------|-------------|-----------------|--------------------|------------------|
| | | AKP | MHP | CHP | HDP | Lise ve altı | Üniversite ve üzeri | 18-45 yaş | 46 yaş ve üzeri | 4000 TL altı | 4000 TL ve üzeri |
| Etkili olurlar | %91 | %97 | %92 | %88 | %78 | %87 | %94 | %90 | %93 | %90 | %93 |
| Etkili olmazlar | %9 | %3 | %8 | %13 | %22 | %13 | %6 | %10 | %7 | %10 | %7 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 156 | 66 | 39 | 24 | 27 | 58 | 98 | 81 | 75 | 66 | 58 |

Siyasi parti yöneticilerinde hakim görüş (%91) hemşehri tabanlı adayların oy davranışında etkili oldukları yönündedir. Etkili olmadığını belirten %9'luk kesim içerisinde HDP (%22) ve CHP (%13) yöneticileri belirgindir.

Tablo.32. Hemşehri Dernekleri Yöneticileri- Size yakın olan hemşehrinizi size yakın olmayan bir siyasi parti aday gösterirse oyunuz kime olur?

| | Genel | Eğitim Düzeyi | | Yaş Grubu | | Aylık Gelir Düzeyi | | Dernek Üyeliği Sayısı | |
|--------------------|-------------|---------------|---------------------|-------------|-----------------|--------------------|------------------|-----------------------|-----------------|
| | | Lise ve altı | Üniversite ve üzeri | 18-45 yaş | 46 yaş ve üzeri | 4000 TL altı | 4000 TL ve üzeri | 1-7 adet | 8 adet ve üzeri |
| Hemşehrime Partime | %32 | %28 | %35 | %32 | %32 | %35 | %27 | %33 | %31 |
| | %68 | %72 | %65 | %68 | %68 | %65 | %73 | %67 | %69 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 117 | 54 | 63 | 35 | 82 | 52 | 56 | 74 | 43 |

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin %68'i kendilerine yakın olan bir hemşehrilerinin kendilerine yakın olmayan bir siyasi parti tarafından aday gösterilmesi durumunda oyunun taraftarı olduğu siyasi partiye olacağını belirtmektedir. Dolayısıyla hemşehri dernekleri yöneticilerinde çoğunlukla eğilim siyasi parti temelli oy verme yönündedir. Partiden bağımsız hemşehrisine oy vereceğini belirten %32'lik kesim içerisinde yüksek eğitimliler (%35) ile aylık geliri 4000 TL altında olanlar (%35) belirgindir.

Tablo.33. Hemşehri Dernekleri Yöneticileri- Hemşehri dernekleri üst kurumları partili olmalı mıdır?

| | Genel | Eğitim Düzeyi | | Yaş Grubu | | Aylık Gelir Düzeyi | | Dernek Üyeliği Sayısı | |
|---------------------|-------------|---------------|---------------------|-------------|-----------------|--------------------|------------------|-----------------------|-----------------|
| | | Lise ve altı | Üniversite ve üzeri | 18-45 yaş | 46 yaş ve üzeri | 4000 TL altı | 4000 TL ve üzeri | 1-7 adet | 8 adet ve üzeri |
| Partili olmalıdır | %30 | %43 | %19 | %35 | %28 | %35 | %27 | %33 | %26 |
| Partili olmamalıdır | %55 | %54 | %56 | %47 | %59 | %51 | %57 | %52 | %60 |
| Farketmez | %15 | %4 | %24 | %18 | %13 | %14 | %16 | %15 | %14 |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 |
| Baz | 117 | 54 | 63 | 35 | 82 | 52 | 56 | 74 | 43 |

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin %55'i hemşehri dernekleri üst kurumlarının partili olmaması gerektiği görüşündedir. Partili olması gerektiğini düşünen %30'luk kesim içerisinde lise ve altı eğitim seviyesindeki yöneticiler (%43) ön plana çıkmaktadır.

Tablo.34. Siyasi Parti Yöneticileri- Hemşehri dernekleri üst kurumları partili olmalı mıdır?

| | Genel | Siyasi Parti | | | | Eğitim Düzeyi | | Yaş Grubu | | Aylık Gelir Düzeyi | |
|---------------------|-------------|--------------|-------------|-------------|-------------|---------------|---------------------|-------------|-----------------|--------------------|------------------|
| | | AKP | MHP | CHP | HDP | Lise ve altı | Üniversite ve üzeri | 18-45 yaş | 46 yaş ve üzeri | 4000 TL altı | 4000 TL ve üzeri |
| Partili olmalıdır | %22 | %17 | %33 | %13 | %23 | %21 | %22 | %22 | %25 | %19 | |
| Partili olmamalıdır | %63 | %63 | %59 | %71 | %65 | %63 | %67 | %59 | %62 | %63 | |
| Farketmez | %15 | %20 | %8 | %17 | %12 | %17 | %11 | %19 | %14 | %18 | |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | |
| Baz | 156 | 66 | 39 | 24 | 27 | 58 | 98 | 81 | 75 | 66 | |

Siyasi parti yöneticilerinin %63'ü hemşehri derneklerinin üst kurumlarının partili olmaması gerektiği yönünde görüş belirtmiştir. Bu oran CHP yöneticilerinde %71'e yükselmektedir.

Siyasi parti yöneticilerinde çoğulcu görüş hemşehri derneklerinin üst kurumlarının partili olmaması yönünde iken, bu oran hemşehri dernekleri yöneticilerinde daha düşük olup %55'tir.

Tablo.35. Hemşehri Dernekleri Yöneticileri- Hemşehri dernekleri üst kurumları yerel ve genel yönetimlerde nasıl etkin olabilirler?

| | Genel | Eğitim Düzeyi | | Yaş Grubu | | Aylık Gelir Düzeyi | | Dernek Üyeliği Sayısı | |
|---------------------------------|-------------|---------------|---------------------|-------------|-----------------|--------------------|------------------|-----------------------|-----------------|
| | | Lise ve altı | Üniversite ve üzeri | 18-45 yaş | 46 yaş ve üzeri | 4000 TL altı | 4000 TL ve üzeri | 1-7 adet | 8 adet ve üzeri |
| Seçimlerde aday vererek | %53 | %58 | %48 | %38 | %59 | %58 | %53 | %47 | %64 |
| Öneriler getirerek | %47 | %40 | %53 | %50 | %46 | %50 | %45 | %45 | %50 |
| Kent konseylerinde görev olarak | %30 | %28 | %31 | %38 | %26 | %21 | %33 | %29 | %31 |
| Partinin adayını destekleyerek | %12 | %11 | %13 | %6 | %15 | %17 | %5 | %14 | %10 |
| Toplam | %142 | %137 | %145 | %132 | %146 | %146 | %136 | %135 | %155 |
| Baz | 117 | 54 | 63 | 35 | 82 | 52 | 56 | 74 | 43 |

Hemşehri dernekleri yöneticilerine göre yerel ve genel yönetimlerde etkin olmanın yolu seçimlerde a

day verilmesi (%53) ve öneriler getirilmesidir (%47).

Tablo.36. Siyasi Parti Yöneticileri- Hemşehri dernekleri üst kurumları ülke ve şehir yönetiminde nasıl etkin olabilirler ?

| | Genel | Siyasi Parti | | | | Eğitim Düzeyi | | Yaş Grubu | | Aylık Gelir Düzeyi | |
|---------------------------------|-------------|--------------|-------------|-------------|-------------|---------------|---------------------|-------------|-----------------|--------------------|------------------|
| | | AKP | MHP | CHP | HDP | Lise ve altı | Üniversite ve üzeri | 18-45 yaş | 46 yaş ve üzeri | 4000 TL altı | 4000 TL ve üzeri |
| Öneriler getirerek | %49 | %55 | %51 | %38 | %42 | %39 | %55 | %56 | %41 | %52 | %59 |
| Kent konseylerinde görev alarak | %39 | %38 | %26 | %50 | %50 | %37 | %40 | %38 | %40 | %38 | %38 |
| Seçimlerde aday vererek | %26 | %39 | %15 | %29 | %8 | %26 | %27 | %19 | %35 | %23 | %19 |
| Partinin adayını destekleyerek | %16 | %18 | %15 | %17 | %12 | %18 | %15 | %15 | %17 | %14 | %22 |
| Toplam | %130 | %150 | %108 | %133 | %112 | %119 | %137 | %128 | %133 | %128 | %138 |
| Baz | 156 | 66 | 39 | 24 | 27 | 58 | 98 | 81 | 75 | 66 | 58 |

Siyasi parti yöneticilerinin hemşehri dernekleri üst kurumlarının ülke ve şehir yönetiminde daha etkin olmaları açısından görüşleri belirli bir konuda birleşmemektedir. %49'u öneriler getirilmesini, %39'u kent konseylerinde görev almalarını %26'sı ise seçimlerde aday verilmesini beklemektedir.

AKP ve MHP yöneticilerine göre öncelik öneriler getirilmesi iken, CHP ve HDP'nin önceliği hemşehri dernekleri üst kurumlarının kent konseylerinde görev almasıdır.

Hemşehri dernekleri üst kurumları ülke ve şehir yönetiminde etkinliğine dair en az etkili yöntemin partinin adayının desteklenmesi olduğu yönünde siyasi parti yöneticileri ile hemşehri dernekleri yöneticileri fikir birliğindedir. Ortak olan en etkin yöntem ise; hemşehri dernekleri üst kurumlarının öneriler getirmesidir. Hemşehri dernekleri yöneticileri seçimlere aday vermeyi etkin bulurken, siyasi parti yöneticilerine göre kent konseylerinde görev alınması daha etkin yollardan biri olarak yorumlanmıştır.

Tablo.37. Siyasi Parti Yöneticileri- Hemşehri STK ları üst kurumlarının sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasi olarak etkinlikleri yeterli midir ?

| | Genel | Siyasi Parti | | | | Eğitim Düzeyi | | Yaş Grubu | | Aylık Gelir Düzeyi | |
|----------------------|-------------|--------------|-------------|-------------|-------------|---------------|---------------------|-------------|-----------------|--------------------|------------------|
| | | AKP | MHP | CHP | HDP | Lise ve altı | Üniversite ve üzeri | 18-45 yaş | 46 yaş ve üzeri | 4000 TL altı | 4000 TL ve üzeri |
| Yeterlidir | %13 | %18 | %15 | %8 | %19 | %9 | %14 | %12 | %11 | %11 | |
| Yeterli değildir | %33 | %26 | %41 | %30 | %42 | %33 | %33 | %35 | %31 | %26 | |
| Daha etkin olmalılar | %54 | %56 | %44 | %70 | %50 | %47 | %58 | %51 | %57 | %63 | |
| Toplam | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | %100 | |
| Baz | 156 | 66 | 39 | 24 | 27 | 58 | 98 | 81 | 75 | 66 | 58 |

Hemşehri STK'ları üst kurumlarının sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasi olarak etkinliklerinin yeterli olduğu görüşünde olan siyasi parti yöneticilerinin oranı %13'tür. Siyasi parti yöneticilerinin %33'ü hemşehri STK'ları üst kurumlarının etkinliklerini yeterli bulmadığını, %54'ü ise daha etkin olmaları gerektiğini vurgulamaktadır.

3.5.3. Yöneticilerin Öneri ve Yorumları

Bu kısımda hemşehri dernekleri ve siyasi parti yöneticilerine herhangi bir yönlendirme yapmaksızın spontane olarak yorum ve önerileri sorulmuş elde edilen öneriler sunulmuştur.

3.5.3.1 Hemşehri Dernekleri Yöneticilerinin Öneri ve Yorumları

- ✓ “Beraber hareket edildiğinde daha etkili oluyorlar.”
- ✓ Demokrasilerin vazgeçilmez unsuru olan Hemşehri STK'larının çanta derneği olmaktan çıkıp ülke gündemine ilişkin sorunlara çözüm bulmak amacıyla projeler üretip faaliyete geçirmelidir.”
- ✓ “Dernek ve STK'lar proje ve tanıtım çalışmaları ile yerel yönetimlere örnek olmalıdır.”
- ✓ “Dernek yönetiminde olanların insanlar arasında hiçbir siyaset- din- cinsiyet ayrımı yapmadan, insanları olduğu gibi kabul eden, insana insan olduğu için

değer veren, okuyan- araştıran- sorgulayan bir zihni yapıya sahip olması gerekir. Siyasi parti üyesi olsa bile aklını, iradesini ve vicdanını birilerine ipotek edenlerden olmamalı.”

- ✓ “Devlet millet arasında aşılamayacak uçurumlar var. Dernekler devlet millet arasında en etkili ve güvenilir aracı olmalıdır. Hükümet derneklerin önerilerini dikkate almalıdır.”
- ✓ “Entellektüel sermaye dediğimiz insan kaynaklarımıza daha çok değer vermeliyiz. Onların görüş ve önerilerine yer verilmesi iyi olur. Eğitimli ve şehirli bakışına daha çok önem verilmelidir.”
- ✓ “Halkın STK'lara ilgi ve desteği çok yetersiz.”
- ✓ “Hemşehri dernekleri gurbette yaşayan hemşehrileri bir araya getirerek memleket hasreti çekenlerin bu hasretlerine bir nebze olsun teselli olmayı hedefler. Günümüzde derneklerin sosyal ve toplumsal faaliyetlerde biraz daha öne çıkması gerekli. Bu konuda kamu kuruluşları nezdinde bazı çalışmalar var. Bu tip çalışmaların proje adı altında yapıldığı herkesin malumu. Ancak bu projelerin hazırlanması ve hayata geçirilmesi konusunda bir çok dernek ve STK yeterli bilgi ve eğitime sahip değil. Bu konuda da biraz çalışma yapılabilir.”
- ✓ “Hemşehri dernekleri kendi insanının eğilim ve ihtiyaçlarına göre etkinlik üreten, kendi içinde çözümlerine kendinden başka destek bulamayan derneklerdir. Bu örgütlenmenin önemi başta siyasiler tarafından iyi anlaşılmamıştır. Sadece bedava siyaset yaptıkları alanlar olarak görülmektedir.”
- ✓ “Hemşehri dernekleri ülkenin ve milliyetin menfaatlerini kendi hemşehri ve memleketinin önünde tutmalıdır. Ama hemşehrilerden düzgün ve liyakat sahibi olanları da öne çıkarmalıdır.”
- ✓ “Hemşehrilerimizin siyasi partilerde derneğin desteğinin yanısıra üye ve aktif olarak faaliyet göstermeleri gerekmektedir. Aday olarak gösterilecek hemşehrilerimizin ilgili parti içinde çalışmış olması son derece önem arz etmektedir.”
- ✓ “İli temsilen yerel yönetimlerde olmalıdır.”
- ✓ “İyi niyetli STK'ları devlet bir şekilde desteklemeli.”
- ✓ “Milli birlik ve beraberlik için Al bayrağımızın altında birbirimizi severek, sayarak ve çok çalışarak kendimizi milletimizin hizmetine adanmalıyız.”

- ✓ “Partilerde demokrasi olmalıdır.”
- ✓ “Oy veren kişi için parti önemli ise karşı parti adayı hemşehrisi de olsa kendi partisine oy verir. Aday önemli ise o zaman karşı partiye de oy verir. Hemşeri-
aday kıymetli ise veya kendisi için değersiz birisi de olsa partisine bakmadan
hemşerisine oy verir. Yani anlatmak istediğim, karar vericilerin eğitimi, adayın
bölgesine faydası vb. kıstasları göz önüne alma kabiliyeti var ise kararını ona
göre verir.”
- ✓ “STK’larda daha çok çalışmalıyız.”
- ✓ “STK’ların tabela derneği olmadan topluma katkı sunmaları gerekir.”
- ✓ “STK hemşehri temsilcilerinin buldukları ve yaşadıkları yerlerde kendi örf-
adetlerini yaşatarak buldukları topluma katkı sunarak o topluma ayak
uydurmak zorundadırlar. Hemşehri dernekleri projeler üretmekle kahve kültürü ile
değil Yeni Türkiye vizyonuna uygun teknolojik sanayisel üretimlere katkı
sunarak faaliyet alanlarını genişletmelidir.”
- ✓ “STK’lar amaçlarını gerçekleştirirken siyaseti sadece ortak projeler dahilinde
kullanmalıdır.”
- ✓ “STK’lar önemlidir. Hemşehri derneklerini de bir STK olarak görüp asıl baskı
grubu görevini yerine getirmelidir. Yerelden genele bir siyaset üretmeli, projeler
geliştirmeli ve ülke siyasetine de katkı sağlamalıdır. Aslolan ülkenin değişmez
ilke ve değerleri korunarak eşit yurttaş statüsüne değer verilmelidir. O zaman ne
etnik ne de inanç siyaseti yürütmez aksine bu farklılıklar korunur.”
- ✓ “STK’lar siyasi partiler üstü bir kurumdur veya böyle olmalıdır. Amaç örf
adetlerin yeni nesle mekan farkı olmaksızın sürdürülebilir olmasını sağlamaktır.
Bu değildir ki siyasetin içinde olmasın. Siyasette de olmalıdır. Lakin propaganda
değil, ülke için verimli olabilecek çalışmaları STK’ların daha çok kişiye destek
verebilecekleri projelere destek verilmelidir. Bu konuda STK’ların sesi net
olmalı. Siyasi değil verimli çalışmalar yapılmalı. Tüm siyasi partilere eşit
mesafede olmalıdır. Asıl olan vatan, devlet ve memlektir. STK kendi
bölgelerinin kültürünü aktarır, verimliliği yükseltirse tüm Türkiye gelişir,
değişir.”
- ✓ “STK’ların yeniden yapılanması, yönetiliş şekilleri ve gelir sağlama ve temin
etme usulleri gözden geçirilmelidir. STK’lar fikir üreten toplum kuruluşları

olarak öne çıkmalıdır. 15 Temmuz hadisesinde STK'lar geç kalmışlardır. Buna benzer hadiselerde STK'lar zamanına öne çıkmalıdır.”

- ✓ “Üretime yönelik birliktelik kurulmalı, merkezi yönetim uyarılıp desteği sağlanmalı, Tarım ve hayvancılık ön planda ve sanayi ile atbaşı götürülmelidir.”
- ✓ “Yönetim Kurulu süresinde hiçbir zaman siyasetin içinde dernek olarak aktif olmadık, olmayız da. Çünkü biz bir sivil toplum örgütü olarak üyelerimiz içinde her siyasi partiye üye ve gönül veren hemşehrilerimiz vardır. Yönetim olarak biz bütün üyelerimizin temsilcisiyiz. Her siyasi parti ile diyaloglarımız vardır. Ama taraf olmadık, olmayız da. Ama isteriz ki, hemşehrilerimizi temsil eden siyasi partilere gönül veren kişiler o siyasi partilerde yer alsın.”

3.5.3.2. Siyasi Parti Yöneticilerinin Öneri ve Yorumları

AKP yöneticilerinin öneri ve yorumları:

- ✓ “STK'ların siyasi partiler ile ilişkileri temsil ettikleri grubun menfaatine değil, toplumun genel menfaati üzerine olmalıdır.”
- ✓ “STK'lar üst çatı olmalı. Duygusal yaklaşınca kendi içerisinde ayrılıklar oluşuyor. Farklı siyasi tercihler ortaya çıkıyor.”
- ✓ “STK'lar hemşehri dernekleri sadece hemşehrisi oldukları için değil o görevi yapabilecek yetenekte olduğu için bir göreve getirirken desteklemeli.”
- ✓ “STK'lar çıkar amaçlı kullanılmalıdır.”
- ✓ “STK ve hemşehri dernekleri toplum dinamikleri açısından önemlidir ve özellikle genel seçimlerde etki alanlar yüksektir.”
- ✓ “STK süreç içerisinde daha etkili ve bilgili olmalarında fayda var.”
- ✓ “Sosyal faaliyetler ve yöresel etkinlikler ile tanıtıcı programlar yapılmalı. Derneklerin amacı kültürlerinin tanıtılması olmalı. Kültürel değerler genç nesle aktarılmalı. Bunun içinde STK'ların gençlik ve kadın kolları mutlaka aktif olmalı.”
- ✓ “İlçelerde ve büyük illerde dernek ve STK temsilcilerine geçmişteki ve mevcut yöneticilere görev verilmelidir.”

- ✓ “Hemşehri STK’ları sadece adaylık sürecindeki talepleri partilerde yeteri kadar karşılık bulamayabilir. Bunun için herkesin gönül verdiği partinin mahalle ve ilçe teşkilatlarında (tabanda) görev istemeleri gerekir.”
- ✓ “Hemşehri derneklerinin hemşehrilerinin faydalarına iş yapmalarını istiyoruz.”
- ✓ “Hemşehri derneklerimizin hemşehrilikten ziyade sıkıntı gördükleri alanlarda bölge insanı ayırmadan herkese elini uzatmalıdırlar.”
- ✓ “Hemşehri dernekleri buldukları bölgeye aykırı davranmayarak kendi kültürlerini hemşehrilerine vermelidir.”
- ✓ “Dernek/ STK’lar toplumun asıl öznesidir. Siyasi kurumlar ve yönetim kadrolarına düşüncelerini ve önerilerini sunmalılar, takibini yapmalılar. Projeler sunmalıdırlar. Eğitim ve sosyo-ekonomik alanda siyasi- ideolojik yapılara bakmadan eşit davranmalı, önerileri dinlemeli ona göre stratejiler belirlemelidirler.”

CHP yöneticilerinin öneri ve yorumları:

“STK’ların yöneticileri kesinlikle siyasi parti üyesi ve açık şekilde taraftarı olmamalıdır. Üyelerin tümünü temsil noktasında sıkıntı yaşamamak ve üyelerin tercihine ipotek koymamak gereklidir.”

- ✓ “STK’ların tarafsızlığını korumaları ve daha özgür hareket alanı oluşturmaları gereklidir. Siyasetten arındırılmalıdır.”
- ✓ “STK’larımızda yerel yönetimlerde (belediyelerde) görev almalılar.”
- ✓ “STK’larda üst çatı kuruluşları genelde siyasi etkinlik arttırmak ve menfaat sağlamaya dönüktür. Aslında yasal alt yapısı oluşturulursa ülkenin yönetimine bile etki edebilirler.”
- ✓ “STK’lar kendi toplumsal tabanlarının çıkarlarını ve geleceğini elbette önemsemeli. Ancak ülkenin genel gidişatını da daima önemsemeli. Demokrasinin güçlenmesi, köklü bir şekilde kurumsallaşması için de çaba gösterilmelidir. Ülkemizin birliği, dirliği ve adalet mekanizmasının daima diri olmasına katkı sunulmalıdır. Bunun teminatı da katılımcı ve özgürlükçü bir demokrasinin ülkemizde kökleşmesi ile olur. STK’ların buna katkıları gereklidir. Çünkü içinden çıktıkları toplumların gerçek temsilcisidir.”
- ✓ “Dernekler siyasi duruşunu net belirlemelidir.”

MHP yöneticilerinin öneri ve yorumları:

- ✓ “Vakıf STK derneklerinin en büyük özelliği Türk milliyetçisi olmalarıdır.”
- ✓ “Üye sayılarını arttırarak daha etkin bir hale gelmeli.”
- ✓ “Tüm hemşehri STK mensupları siyasete müdahil olmalıdır, görev almalıdır. Asıl sorumluluğa oradan başlamakta yarar var.”
- ✓ “STK hemşehri dernekleri yönetim kurulları tek bir siyasi yapıda olmamalıdır.”
- ✓ “Siyasi partilere eşit mesafede durulmalı ve aile içinde birlik beraberlik bozulmamalı. Aktif siyaset düşünen dernek yöneticisi dernek yönetiminde kalmalı.”
- ✓ “Siyaset kurumuna fayda sağlayacak dernek vakıflar tabiiyetten çıkarak yanlış yanlışa doğruya doğru diyerek siyaset kurumuna daha yararlı işler yapar.”
- ✓ “Kurumsal yapılarını güçlendirmeleri lazım. Başta gelen eğitim olmalıdır. Herhangi bir siyasete kanalize olmadan eğitime önem verilmelidir.”
- ✓ “Kuruluş amaçları doğrultusunda toplumu bilinçlendirme ve kent yaşamına daha uygun olacak şekilde etkinlik ve faaliyetler içerisinde bulunarak, geçmişte göç ile yaşadıkları sorunları bugünkü neslin yaşamaması noktasında çağa ayak uydurarak bir neslin yetişmesine vesile olmaları için çalışmalar yapmaları gerekir.”
- ✓ “Hemşehri STK’ları cemiyetlerinden gelen sesleri siyasi partilere iletmelidir.”
- ✓ “Hemşehri dernekleri siyasi arenadan uzak bir şekilde yönetilmezler ise başarılı olmaları mümkün değildir. Günümüz dernekçiliği maddi beklentiler güdülerek yapıldığında siyasi gücün etkisi ve dayatması sonucunda tabanda ayrılığa yol açmakta ve dernek amacından uzaklaşmaktadır.”
- ✓ “Hemşehri dernekleri siyasetten arınmalı, kültürel ve yardımlaşma faaliyetleri yapılmalıdır.”
- ✓ “Daha yakın irtibatlanılmalı. Herkesin genel kabulünü almış dernek yöneticilerini siyasete sokmalı.”

HDP yöneticilerinin öneri ve yorumları:

- ✓ “Yöre dernekleri genelde rant ve çıkar amaçlı faaliyetlerde bulunuyorlar. Siyasi partilere karşı tarafsızız derler ama bal gibi siyasal iktidarın veya yerel iktidarın partisinden taraftırlar. Bence partili olabilirler ancak demokratik bir örgüt

olmalı. Yöre kültürlerini geliştirmeli ancak çağdaş kentleşmeden yana olmalı. Yöre insanları diğer kültürlerle tanıştırılmalı.”

- ✓ “Yerel dernekler partilerin güdümünden çıkmalı ve bağımsız hiçbir partinin arka bahçesi olmamalı. Güçlüden değil ezilenden taraf olmalı. Gereken adaleti sağlamalı.”
- ✓ “Toplumsal ve buldukları alanlarda daha aktif ve etkin girişim ruhuna sahip olabilmelidirler. Önemli ve etkileyici olabilmelidirler.”
- ✓ “STK’lar ülke siyasetinde ve mahalle yönetimlerinde etkin olmalı.”
- ✓ “STK’lar toplumun esas sorunlarına odaklanmalı, kültürel kaynakların korunmasında sanatın toplumda ön planda tutulması için etkin olmalı ve sosyal yaşamın kolaylaşabilmesi için sosyal sorumluluk projeleri geliştirmeli.”
- ✓ “Sivil toplum örgütleri siyasi partilerin etkisinde kalmaksızın toplum, kent ve ülke yararına demokratik gelişim göstermelidirler. Kentlerin demografik ve ekolojisini ön plana alıyoruz.”
- ✓ “Sadece siyasi etkinliklerinin yeterli olduğunu düşünüyorum. Menfaat ve rant beklentisi, nemalanma derneklerin birinci vazifesi durumuna gelmiş, maalesef. Derneklerin sosyal faaliyet içerisinde olmaları köy- kasabalarını tanıtmaları, geleneksel - yöresel tanıtımlarda bulunmaları, imkanları varsa öğrencilere burs vermeleri, köy okullarını bilgisayar ve ders materyalleri göndermelerini isterim. Maalesef hemşehri dernekleri başta iyi niyet ile kurulur, fakat sonra başkan vb. uyanık derneği siyasete bulaştırır buradan menfaat devşirmeye çalışırlar. yerel ve genel seçimlerde dernek kitlelerini pazarlık unsuru haline getirirler.”
- ✓ “Hiçbir STK bir bireyin şahsında somutlaşmamalı, çoğunluğun önerilerini dikkate almalıdır.”
- ✓ “Her bir hemşehri derneği ve STK halk örgütlenmesi nazarında bir araçtır. Dolayısıyla hemşehricilik gibi geri planda bir örgütlenme ancak siyasal hareketlerle ilişki içinde olduğu zaman kendini ileri taşıyabilir.”
- ✓ “Hemşehri dernekleri mevcut tüm iktidarlara toplumun çıkarları doğrultusunda muhalif ve cesur olmalıdırlar.”
- ✓ “Hemşehri dernekleri kendi üyelerinin özünü orjinini korumayı başarabilirse görevini yapmış olmaz.”

- ✓ “Derneklere uyum içinde yereldeki toplumun alt kademeleri ile birlikte tüm kararları almalıdır.”
- ✓ “Birey olarak özellikle hemşehri derneklerinden ziyade mesleki ve sosyal, kültürel ağırlıklı derneklerin daha yararlı olacağı kanaatindeyim. Hemşehri derneklerinin öne çıkarılması toplumsal açıdan mücadelede güç kaybına neden olacağını düşünüyorum. Hemşehri derneklerinden ziyade insanların siyasi partilerde bir araya gelip örgütlenmeleri ekonomik, siyasal ve sosyal kazanımlar açısından daha etkili olur. Kentlerde hemşehri dernekleri yerine yerelde derneksel örgütlenme esas alınmalıdır.”
- ✓ “Başta hemşehri dernekleri ve STK’lar olmak üzere toplumun bütün kesimleri yönetimlere katılmalıdır. Kendi yerelinde mutlaka örgütlenmelidir.”

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Araştırmada İstanbul ilinin seçilmesinin nedeni 39 ilçe ve il merkeziyle 5.135 km²'lik bir coğrafya ve 14.657.404 kayıtlı ve adrese dayalı nüfus ve genel geçer nüfusuyla 16.000.000'lük bir metropol kent ve en fazla göç alan iller içerisinde ilk sırada olmasıdır.

Veri toplama aracı olarak yüz yüze anket tekniği uygulanmıştır. Anket formunda cinsiyet, yaş, meslek gibi demografik bilgilerin yanısıra genel ve yerel yönetimin işleyişine yönelik görüşlere yer verilmiştir. Araştırma evreni hemşehri dernekleri üst kurumları yönetici veya başkanlarıyla, siyasi partilerin yönetici veya başkanları olmak üzere iki alt gruptan oluştuğundan her bir gruba görüşlerinin karşılaştırılmasına imkan tanıyacak şekilde iki ayrı anket formu hazırlanmıştır.

Araştırmaya 117 hemşehri dernekleri üst kurumları yöneticisi veya başkanı, 156 siyasi parti yöneticisi veya başkanı katılım göstermiştir.

Yönetime bakışa ilişkin bulgular; bu kısımda hemşehri dernekleri ve siyasi parti yöneticilerinin yönetime bakış açıları karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Aynı zamanda yöneticilerin görüşlerinin bazı demografik özelliklerine ve yöneticiliklerini yaptıkları siyasi partiye göre değişip değişmediği irdelenmiştir. Demografiye göre yapılan analizlerde özellikler her bir grupta istatistiki olarak yorumlanabilir olması açısından yönetici sayıları 30'un üzerinde kalacak şekilde gruplandırılmıştır.

Hemşehri dernekleri yöneticileri sorunların çözümünde izlenen yola ilişkin görüşleri açısından ikiye ayrılmaktadır. %41'i sorunlarını STK aracılığıyla, %45'i ise vatandaş olarak çözdüğünü belirtmektedir. Partili olarak çözenler küçük bir kesimi oluşturmaktadır. Çözümde izlenen yolun yaşa göre farklılık gösterdiği dikkat çekmektedir. 18-45 yaş grubundaki hemşehri dernekleri yöneticileri daha çok vatandaş olarak çözüme yolunu benimsemektedir. (Tablo 23)

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin %65'i siyasi partilerin aday belirlemede iller bazında demografik yapıyı dikkate almadığı görüşündedir. Yaklaşık olarak her 10 yöneticiden 4'ünün demografik yapının dikkate alınması gereğine ilişkin vurgusu dikkat çekicidir. (Tablo 24)

Siyasi parti yöneticilerinin %73'ü genel ve yerel seçimlerde aday belirlerken il bazında demografik yapıyı dikkate aldıklarını belirtmektedir. Bu kesim içerisinde demografik açıdan yüksek eğitimliler(%77) belirgindir. Parti yöneticilerinin görüşlerinin üye oldukları siyasi partiye göre farklılaştığı dikkat çekmektedir. Ak Parti ve MHP yöneticilerinde demografik yapının dikkate alındığını belirtenlerin oranı yüksek iken (sırasıyla %86 , %90) HDP'de bu oran %59'a CHP'de ise %25'e düşmektedir.(Tablo 25)

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin %65'i siyasi partilerin aday belirleme sürecinde derneklerle istişarede bulunmadıkları görüşündedir. Siyasi partilerin aday belirlemede derneklerle istişarede bulunduğunu düşünen %35'lik kesim içerisinde lise ve altı eğitim düzeyinde olanlar (%45) ile aylık geliri 4000 TL'nin altında olanlar (%40) daha belirgindir. (Tablo 26)

Siyasi parti yöneticilerinin %78'i genel ve yerel seçimlerde aday belirlemede hemşehri dernekleri üst kurumlarıyla istişarede bulduklarını belirtmektedir. AKP, MHP ve HDP yöneticilerince hemşehri dernekleri üst kurumlarıyla istişarede bulunduğu fikri hakim iken, CHP yöneticilerinin sadece %39'u bu görüştedir. Ancak CHP yöneticilerinin %57'si bulunulması gerektiği yönünde fikir belirtmiştir.(Tablo 27)

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin çoğunluğu (%72) yerel ve genel seçimlerde oylarını siyasi parti ağırlıklı olarak belirlemektedir.(Tablo 28)

Siyasi parti yöneticilerinde hakim görüş (%73) dernekleri ve üst kurumlarının yerel ve genel seçimlerde aday belirleme kararlarını kolaylaştırdığı yönündedir. Kararlarını etkilemediğini belirten %16'lık kesim içerisinde CHP (%29) ve HDP (%27) yöneticileri diğer partilere kıyasla belirgindir.(Tablo 29)

Hemşehri derneklerinin yöneticileri gönüldaşı olunan siyasi partinin kendilerine yakın bir aday göstermesi durumunda seçmen davranışlarındaki değişime ilişkin görüşleri açısından ikiye ayrılmaktadır. %52'si yakın bir aday gösterilmesi durumunda seçmen davranışının etkileneceğini, %48'i ise etkilenmeyeceğini belirtmektedir. (Tablo 30)

Siyasi parti yöneticilerinde hakim görüş (%91) hemşehri tabanlı adayların oy davranışında etkili oldukları yönündedir. (Tablo 31)

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin %68'i kendilerine yakın olan bir hemşehrilerinin kendilerine yakın olmayan bir siyasi parti tarafından aday gösterilmesi durumunda oyunun taraftarı olduğu siyasi partiye olacağını belirtmektedir. Dolayısıyla hemşehri dernekleri yöneticilerinde çoğunlukla eğilim siyasi parti temelli oy verme yönündedir. Partiden bağımsız hemşehrisine oy vereceğini belirten %32'lik kesim içerisinde yüksek eğitimliler (%35) ile aylık geliri 4000 TL altında olanlar (%35) belirgindir. (Tablo 32)

Hemşehri dernekleri yöneticilerinin %55'i hemşehri dernekleri üst kurumlarının partili olmaması gerektiği görüşündedir. Partili olması gerektiğini düşünen %30'luk kesim içerisinde lise ve altı eğitim seviyesindeki yöneticiler (%43) ön plana çıkmaktadır. (Tablo 33)

Siyasi parti yöneticilerinin %63'ü hemşehri derneklerinin üst kurumlarının partili olmaması gerektiği yönünde görüş belirtmiştir. Bu oran CHP yöneticilerinde %71'e yükselmektedir. Siyasi parti yöneticilerinde çoğulcu görüş hemşehri derneklerinin üst kurumlarının partili olmaması yönünde iken bu oran hemşehri dernekleri yöneticilerinde daha düşük olup %55'tir. (Tablo 34)

Hemşehri dernekleri yöneticilerine göre yerel ve genel yönetimlerde etkin olmanın yolu seçimlerde aday verilmesi (%53) ve öneriler getirilmesidir (%47). (Tablo 35)

Siyasi parti yöneticilerinin hemşehri dernekleri üst kurumlarının ülke ve şehir yönetiminde daha etkin olmaları açısından görüşleri belirli bir konuda birleşmemektedir. %49'u öneriler getirilmesini, %39'u kent konseylerinde görev almalarını, %26'sı ise seçimlerde aday verilmesini belirtmektedir. AKP ve MHP yöneticilerine göre öncelik öneriler getirilmesi iken CHP ve HDP'nin önceliği hemşehri dernekleri üst kurumlarının kent konseylerinde görev almasıdır.

Hemşehri dernekleri üst kurumları ülke ve şehir yönetiminde etkinliğe dair en az etkili yöntemin partinin adayının desteklenmesi olduğu yönünde siyasi parti yöneticileri ile hemşehri dernekleri yöneticileri fikir birliğindedir. Ortak olan en etkin yöntem ise hemşehri dernekleri üst kurumlarının öneriler getirmesidir. Hemşehri dernekleri yöneticileri seçimlere aday vermeyi etkin bulurken, siyasi parti yöneticilerine göre kent konseylerinde görev alınması daha etkin yollardan biri olarak yorumlanmıştır.(Tablo 36)

Hemşehri STK'ları üst kurumlarının sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasi olarak etkinliklerinin yeterli olduğu görüşünde olan siyasi parti yöneticilerinin oranı %13'tür. Siyasi parti yöneticilerinin %33'ü hemşehri STK'ları üst kurumlarının etkinliklerini yeterli bulmadığını, %54'ü ise daha etkin olmaları gerektiğini vurgulamaktadır.(Tablo 37)

Hemşehri dernekleri ile siyasi partilerin bakış açılarının karşılaştırmalı irdelenmesi ve ortak paydada ülkenin gelişimi adına faaliyet göstermeleri demokrasinin ve siyasal katılımın gelişmesi açısından önemlidir.



KAYNAKÇA

Kitaplar

Atalay, B., 1983. *Sanayileşme ve Sosyal Değişme (Kırıkkale Araştırması)*. Ankara: DPT Yayını.

Çam, E., 2002. *Siyaset Bilimine Giriş*. Sekizinci Basım. İstanbul: Der Yayınları.

Çukurçayır, M.Akif, 2002. *Siyasal Kalkınma ve Yerel Demokrasi*. 2.Basım. Konya: Çizgi Kitabevi.

Daver, B., 1993. *Siyaset Bilimine Giriş*. Beşinci Baskı. Ankara: Siyasal Kitabevi.

Doğan, İ., 2002. *Özgürlükçü ve Totaliter Düşünce Geleneğinde Sivil Toplum*. İstanbul: Alfa Basım Yayım.

Erder, S., 1996. *İstanbul'a Bir Kent Kondu Ümraniye*. İstanbul: İletişim Yayınları.

Güçlü, S. Özen, 2002. *Kentleşme ve Göç Sürecinde Antalya'da Kent Kültürü ve Kentlilik Bilinci*. Ankara: Altan Matbaacılık Yayıncılık.

Heywood, A., 2014. *Siyaset Teorisine Giriş*. 6.Baskı. İstanbul: Küre Yayınları.

Işık, O., Pınarcıoğlu M., 2005. *Nöbetleşe Yoksulluk Sultanbeyli Örneği*. İstanbul: İletişim Yayınları.

Kalaycıoğlu, E., 1983. *Karşılaştırmalı Siyasal Katılma*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları

Kapani, M., 2003. *Politika Bilimine Giriş*. Onbeşinci Basım. Ankara: Bilgi Yayınevi

Kaya, E., 2004. *Kentleşme ve Kentlileşme*. İstanbul: İlke Yayıncılık

Keles, R. / Yavuz, F., 1989. *Yerel Yönetimler*. Ankara: Turhan Kitabevi

Keleş, R., 2000. *Kentleşme Politikası*. Ankara: İmge Kitabevi.

Kıray, M. B., 1964. *Ereğli: Ağır Sanayiden Önce Bir Sahil Kasabası*. Bağlam Yayınları.

Kışlalı, A. T., 1998. *Siyasal Sistemler*. Dördüncü Baskı. Ankara: İmge Kitabevi

- Kurtoğlu, A., 2004. *Hemşehrlik ve Şehirde Siyaset: Keçiören Örneği*. İstanbul: İletişim Yayıncılık
- Mardin, Ş., 1999. *Türkiye’de Toplum ve Siyaset Makaleler 1*. Ed. Mümtaz’er Türköne/ Tuncay Önder. 7.Baskı. İstanbul: İletişim Yayınları
- Onbaşı, F., 2005. *Sivil toplum*. 1.Basım. İstanbul: L&M Yayınları
- Öztekin, A., 2003. *Siyaset Bilimine Giriş*. 4.Basım. Ankara: Siyasal Kitabevi
- Ryfman, P., 2006. *Sivil Toplum Kuruluşları*. İstanbul: İletişim Yayınları
- Sencer, Y., 1979. *Türkiye’de Kentleşme Bir Toplumsal ve Kültürel Değişme Süreci*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları
- Şahin, Y., 2010. *Kentleşme Politikası*. Trabzon: Murathan Yayınevi
- Tekşen, A., 2003. *Kentleşme Sürecinde Bir Tampon Mekanizma Olarak Hemşehrlik*. Ankara: DPT Yayını
- Tuna, K., 1987. *Şehirlerin Ortaya Çıkışı ve Yaygınlaşması Üzerine Sosyolojik Bir Deneme*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Turan, İ., 1996. *Siyasal Sistem ve Siyasal Davranış*. Dördüncü Baskı. İstanbul: Der Yayınları
- Yıldırım, İ., 2004. *Demokrasi Sivil Toplum Kuruluşları ve Yönetişim*. İstanbul: Seçkin Yayınları.

Makaleler

Akpınar, R., 2013. “İzmir’de Faaliyet Gösteren Hemşehri Derneklerinin Şehir Kimliğine Etkileri”, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, ss.261-273

Alagöz, M., Ramazan Uçtu, M. Bilal Fatih Adolalı, 2004. “Teknolojik Değişimin Maliyeti Bölgesel Gelişmişlik Farklılıkları ve Sivil Toplum Kuruluşlarının Yeniden Yapılanması”, 1.Ulusal Sivil Toplum Kuruluşları Kongresi’nde Sunulan Bildiri, 4-6 Haziran, ÇOMÜ, Çanakkale.

Anbarlı, Ş., 2004. “Demokratikleşme Perspektifinden Sivil Toplum Kuruluşlarının Siyasi İktidara Etkileri”, 1. Ulusal Sivil Toplum Kuruluşları Kongresi’nde Sunulan Bildiri, 4-6 Haziran, ÇOMÜ, Çanakkale.

Arlı, A., 2005. “Cumhuriyet Döneminde Türkiye’de Şehirleşme ve Gecekondu Araştırmaları”. Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi, ss. 283-352.

Ayata, A.G., 1991. “Gecekondularda Kimlik Sorunu-Dayanışma Örüntüleri ve Hemsehrilik”, Toplum ve Bilim, 1990 Güz/1991 Kış, Sayı 51-52,ss. 81-101.

Bal, H., 1997. “Kentsel Toplumda Anomi-Yabancılaşma Olgusu Kente Göç Edenlerin Alternatif Çözümü: Hemşehri Birlikleri”, Toplum ve Göç, II. Ulusal Sosyoloji Kongresi, Sosyoloji Derneği Yay. Ankara, ss. 425-431

Bayhan, V., Mayıs 2002. “Demokrasi ve Sivil Toplum Örgütlerinin Engelleri; Patronaj ve Nepotizm”, C.Ü: Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt. 26, No:1, Sivas, ss.10-15

Bayraktar, U., Ekim 2003. “Formelleşen Hemşehri Dayanışma Ağları: İstanbul’daki Hemşehri Dernekleri.” Toplumbilim (Göç Özel Sayısı), 107.

Bostancı, N., 1997. “Devlet ve Sivil Toplum”, Yeni Türkiye Dergisi, Sivil Toplum Özel Sayısı, Yıl 3, Sayı 18, Ankara, ss.184-185

Bulut, Y., 2005. “Sivil Toplum ve Yerel Yönetimler”, Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar:-I:Reform, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, ss.230-236

- Corsino, D., 1998. “Uluslararası İşbirliğinde STÖ’lerin Payı”, Sivil Toplum Örgütleri Neoliberalizmin Araçları mı, Halka Dayalı Alternatifler mi?, Çev. Işık Ergüden, Demokrasi Kitaplığı, İstanbul, ss.56-57.
- Çaymaz, B., 2005. “İstanbul’da Niğdeli Hemşehri Dernekleri”, European Journal of Turkish Studies, Sayı: 2, ss.1-33.
- Demir, K.,Çabuk, S., 2010. “Türkiye’de Metropolitan Kentlerin Nüfus Gelişimi”, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı: 28, ss.193-215.
- Doğan, M., Toprak Z., 2009. “Kentte Hemşehri Dernekleri”, Kentleşme Şurası 2009, Kentlilik Bilinci, Kültür ve Eğitim Komisyonu 9, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Ankara, ss.30-31.
- Ercan, H., Mayıs 2002. “Türkiye’de Sivil Toplum Tartışmaları Üzerine”, C.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 27, No:1, Sivas, ss.68-69
- Erkut, G., 1995. “Kentleşme Sürecinin Sosyolojik Boyutu”, Türkiye’de Kentleşme, Yeni Yüzyıl Kitaplığı, ss.59-60.
- Esmer, Y., 1998. “Sivil Toplum Kuruluşları: Kavramlar”, Üç Sempozyum: Sivil Toplum Kuruluşları, Der: Aydın Uğur, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul, ss.13-28.
- Gönel, A., 1998. “Önde Gelen SK’lar”, Türkiye Ekonomik ve Tarihsel Kültür Vakfı, İstanbul, ss.1-12.
- Kaya, E., 2008. “Metropolitan Kent Yönetimi”.Yerel Siyaset Dergisi, No:30, ss.11-13.
- Koçak, Y., Terzi,E., 2012. “Türkiye’de Göç Olgusu, Göç Edenlerin Kentlere Olan Etkileri ve Çözüm Önerileri”, Kafkas Üniversitesi İİBF Dergisi, Cilt 3, Sayı 3, ss.163-184.
- Köse, A., 2008. “Küreselleşme Çağında Bir Aidiyet Zemini ve Örgütlenme Şekli Olarak Hemşehrilik”, Akademik İncelemeler, Sayı: 1, ss.221-232.
- Kurtoğlu, A., 2012. “Siyasal Örgütler ve Sivil Toplum Örgütleri Bağlamında Hemşehrilik ve Kollamacılık”, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, No: 1, ss.141-169.

Kurtoğlu, A., 2005. “Mekansal Bir Olgu Olarak Hemşehrilik ve Bir Hemşehrilik Mekanı Olarak Dernekler”, *European Journal of Turkish Studies (Online)*, ss.2-24.

Özby, F., 2014. “Şehirleşme Süreçlerinde Sosyal Bir İlişki Ağı Olarak Hemşehri Derneklerinin İşlevleri: Kütahya Örneği”, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Kütahya Özel Sayısı*, ss.92-97.

Sarıbay, A. Yasar, 1998. “Türkiye’de Demokrasi ve Sivil Toplum”, “Küreselleşme Sivil Toplum ve İslam, der.A.Yasar Sarıbay / E.Fuat Keyman, Vadi Yayınları, Ankara, ss.88-90 .

Sarıbay, A. Yaşar, 2000. “Türkiye’de Demokrasi ve Sivil Toplum”, *Global-Yerel Eksende Türkiye*, Ed. E. Fuat Keyman/Alı Yaşar Sarıbay, Alfa Basım Yayım, İstanbul,ss. 97-101.

Suher, H., 1995. “Kentleşme ve Kentlileşme Politikaları”, *Türkiye’de Kentleşme, Yeni Yüzyıl Kitaplığı*, ss.8-10.

Tekeli, İ., 2002. “Türkiye’de Çođulculuk Arayışları ve Kent Yönetimi Üstüne”, *Kentte Birlikte Yasamak Üstüne*, ed. Ferzan Yıldırım, Demokrasi Kitaplığı Yayınevi, İstanbul ss.20-23.

Terzi,E., Koçak, Y., 2014. “Hemşehri Dernekleri, Hemşehrilik Bilinci ve Kentleşme İlişkisi Üzerine Bir Araştırma: İstanbul/Sultangazi’deki Karşlı Hemşehri Dernekleri Örneği”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, ss.139-142.

Tunçay, M., 1998. “Sivil Toplum Kuruluşları İle İlgili Kavramlar”, *Tanzimattan Günümüze İstanbul’da STK’lar*, Ed. A. N. Yücekök/i. Turan/m.Ö. Aklan, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul, ss.14-20.

Uğur, A., 2000. “Sivil Toplum Kuruluşları Yaklaşımları”, *Sivil Toplum Kuruluşları Yasalar-Etik-Deprem*, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı Yayını, İstanbul, ss.155-173.

Yeşiltuna, D. Ç., 1997. “Hemsehri Derneklerinin İçerdiği İletişimin Yapısı” II.Ulusal Sosyoloji Kongresi Toplum ve Göç (içinde), Ank: DIE ve Sosyoloji Der.Yay, ss.441-449.

Yıldırım, M., Aralık 2003. “Sivil Toplum ve Devlet”, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 27, No:2, Sivas, ss.239-242.

Yılmaz, A., 1997. “Sivil Toplum Demokrasi ve Türkiye”, Yeni Türkiye Dergisi, Sivil Toplum Özel Sayısı, Sayı 18, Ankara, ss.86-87.

Tezler

İğci, A., 2008. Sivil Toplum Kuruluşu Üyeliğinin Siyasal Katılma Davranışı Üzerindeki Etkisi: Isparta Örnek Olayı. *Yüksek Lisans Tezi*. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi

Narı, Y., 1999. Bursa Kent Merkezinde Faaliyet Gösteren Hemsehri Dernekleri ve Bu Derneklerin Bursa'nın Sosyo-Politik Yapısına Katkıları, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, İstanbul

W.G.Runciman, 1986. Toplumsal Bilim ve Siyaset Kuramı. Çevr.:Erol Mutlu, TeoriYayınları, Ankara, – TODAİE Uzmanlık Eğitimi *Yüksek Lisans Tezi*

Sayın, H., 1995. Siyasal Katılma Davranışı Malatya Örneği. *Yüksek Lisans Tezi*. Türkiye Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE)

İnternet Kaynakları

Arman, A. 2013, *13 milyonun sadece 2 milyonu gerçek İstanbullu*. Hürriyet Gazetesi.
<http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/22279879.asp> (16.05.2017)

Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 2013. *İzmir'de Faaliyet Gösteren Hemşehri Derneklerinin Şehir Kimliğine Etkileri*.
<http://sbe.balikesir.edu.tr/dergi/edergi/c16s29/makale/261-275.pdf> (05.06.2017)

Cagataysahan-Blogcu.com. *Hemşehri Dernekleri ve Önemi*.
<http://cagataysahan.blogcu.com/hemsehri-dernekleri-ve-onemi/4407466> (25.09.2017)

Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Kütahya Özel Sayısı. 2014.
Şehirleşme Süreçlerinde Sosyal Bir İlişki Ağı Olarak Hemşehri Derneklerinin İşlevleri: Kütahya Örneği.
http://birimler.dpu.edu.tr/app/views/panel/ckfinder/userfiles/17/files/DERG /kutahya_ozel/M12.pdf (26.09.2017)

European Journal of Turkish Studies (Online). 2015. *Mekansal Bir Olgu Olarak Hemşehrilik ve Bir Hemşehrilik Mekanı Olarak Dernekler*. URL:
<http://ejts.revues.org/375> (19.05.2017)

Hazar Stratejik Araştırmalar Merkezi. 2011. *Hemşehri Dernekleri*.
<http://www.hazarsam.com/doc/oku/52/gazete-yazilari/hemsehri-dernekleri/>
(21.05.2017)

Kurtoğlu, A., 2005. *Mekansal Bir Olgu Olarak Hemşehrilik ve Bir Hemşehrilik Mekanı Olarak Dernekler*. European Journal of Turkish (Thematic Issue N°2).
<http://www.ejts.org/document375.html> (10.04.2017)

Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 2014. *Hemşehri Dernekleri, Hemşehrilik Bilinci ve Kentleşme İlişkisi Üzerine Bir Araştırma: İstanbul/Sultangazi'deki Karşlı Hemşehri Dernekleri Örneği*.
<http://dergisosyalbil.selcuk.edu.tr/susbed/article/view/920/859> (25.04.2017)

<https://www.akparti.org.tr/site/akparti/parti-programi> (05.11.2017)

www.chp.org.tr/wp-content/uploads/chpprogram.pdf (05.11.2017)

www.hdp.org.tr/tr/parti/parti-programi/8 (05.11.2017)

https://www.mhp.org.tr/usr_img/_mhp2007/kitaplar/mhp_parti_programi_2009_opt.pdf

(05.11.2017)

Kurumlar

RESMÎ GAZETE (25649). 23.11.2004. *Dernekler Kanunu*.

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI DERNEKLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI. *Derneklere İlişkin İstatistikler*.

TÜİK. *31 Aralık 2016 Tarihli Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları*.

HAZAR STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ. 2011. *Hemşehri Dernekleri*.

EKLER

EK 1: BİRLEŞMİŞ MİLLETLER AKREDİTASYONU

Tüm Sivil Toplum Kuruluşları Platformu & STK Konfederasyonu / NGO Platform & NGO Confederation

KASTOB 2008 YILINDA BİRLEŞMİŞ MİLLETLERE AKREDİTE OLDU.
KASTOB HAS BEEN ACCREDITED TO THE UNITED NATIONS IN 2008

United Nations  Nations Unies

NGO SECTION, DESA

1 UN Plaza, Room DC1-1477, New York, NY 10017
tel: (212) 963-9652 / fax: (212) 963-9248

www.un.org/esa/coordination/ngo
e-mail: desangosection@un.org

003275

UNITED NATIONS
COMM CENTRE

2008 JUL 23 P 3 2b

New York, 22 July 2008

Dear Sir/Madame,

We would like to inform you that the Economic and Social Council, at its Substantive Session of July 2008, decided to grant Special consultative status to the organization "Black Sea Civil Society Solidarity Association"

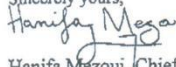
The organization may now designate official representatives to the United Nations – to the United Nations Headquarters in New York and the United Nations offices in Geneva and Vienna. Designated representatives can pick up their passes in person at the designated site. Needless to say, the regular presence of your organization will allow your organization to implement effectively and fruitfully the provisions for this consultative relationship. The form for designating representatives can be downloaded from our web site: www.un.org/esa/coordination/ngo.

Please note, in particular, Parts II, IV, V and VII of the Council Resolution 1996/31, describing the procedures for carrying out your consultative relationship with the Council. Also, kindly note Part IX, paragraph 61c which requests that organizations in General and Special consultative status submit quadrennial reports on their activities. Your first report covering the period 2008-2011 should be submitted to the Committee in 2012. You will be advised of the modalities for completing your report in due course. Meanwhile, we suggest that you maintain detailed records of your activities.

The United Nations issues a calendar of meetings and conferences, which can be obtained by your representatives at the United Nations sites. Latest information in regards to upcoming conferences and events, including the work of the Economic and Social Council, can be found on our website.

Finally, should you wish to indicate your status with the United Nations on your letterhead, please use the following wording: "NGO in Special Consultative Status with the Economic and Social Council of the United Nations". The United Nations emblem may not be used, unless express approval has been granted by the Legal Office of the United Nations. This is neither granted for stationery use, nor for any printed materials describing your organization.

We look forward to a productive relationship with your organization and its representatives.

Sincerely yours,

Hanifa Mezoui, Chief
NGO Section / DESA

Black Sea Civil Society Solidarity Association
Kısıklı Cd. Haluk Turkoş Sok. No. 4
Altunizade-Uskudar-Istanbul
Turkey
E-mail: advocate_akaya@hotmail.com
FAX: 902166515334



Tüm Sivil Toplum Kuruluşları Platformu & STK Konfederasyonu / NGO Platform & NGO Confederation

Akreditasyonun Çevirisi

“Ekonomik ve sosyal konseyin, Temmuz 2008 tarihli asli oturumunda, KASTOB’a özel danışman(istişari) statüsü verme kararı aldığı hususunda sizi bilgilendirmek isteriz. Örgütünüz, artık birleşmiş milletlere resmi temsilci tayin edebilir. (New York’taki birleşmiş milletler merkezine ve Viyana ve Cenevre’deki ofislere)

Temsilcileriniz izin belgelerini belirlenen siteden bizzat kendileri alabilirler. Örgütünüzün, düzenli olarak varlığı; etkin ve verimli bir şekilde istişare içinde olabilmemize imkan tanıyacaktır. Seçilmiş temsilcilerinizle ilgili işlemleri web sayfamızdan (www.un.org/esa/coordination/ngo.) indirebilirsiniz. Özellikle 1996/31 sayılı konsey kararına göre, 2-4-5-7 numaralı bölümlerde konseyle istişari ilişkilerinizi nasıl sürdürebileceğinize dair açıklanan kısımlara dikkat ediniz.

Aynı zamanda bölüm 9 paragraf 6/c’ de özel istişari (danışma) statüsündeki kuruluşların faaliyetleri hakkında 4 yıllık raporlar sunmalarını isteyen bölümü lütfen dikkatle okuyup not ediniz. 2008-2011 yıllarını kapsayan ilk raporunuzu 2012’de komiteye sunmanız gerekmektedir. Raporunuzu zamanında tamamlamanızın yöntemleri size bildirilecektir. Bu arada faaliyetlerinizin ayrıntılı kayıtlarını tutmanızı öneririz.

Birleşmiş Milletler, BM sitesinde temsilcilerin katılabileceği toplantılar ve konferanslar ile ilgili takvim yayınlamaktadır. Ekonomik ve sosyal konseyin çalışmaları da dahil olmak üzere, gelecek konferans ve etkinlikler ile ilgili en yeni bilgileri web sitemizde bulabilirsiniz.

Son olarak; Birleşmiş Milletlere üyelik ile ilgili durumunuzu kaşenizde (antetli kağıdınızda) kullanmak isterseniz lütfen şu ifadeyi kullanın “ Birleşmiş Milletlerin ekonomik ve sosyal konseyiyle özel istişare statüsündeki sivil toplum örgütü”. Birleşmiş Milletler amblemini ise, Birleşmiş Milletlerin hukuk bürosu tarafından açık onay verilmedikçe kullanmayınız. Bu kullanım hakkı, sabit bir kullanım veya basılı materyaller için verilmemiştir.

Kuruluşunuz ve temsilcilerinizle üretken bir birlikteliğimiz olması dileklerimizle.”

EK 2 :

GÖÇ VEREN İLLER VE BÖLGELERE GÖRE İSTANBUL'UN NÜFUS YAPISI

Göç veren iller ve bölgeler olduğu gibi birtakım cazibesıyla İstanbul'un da göç alan bir il olduğu görülmektedir. Cumhuriyetin kuruluşuyla birlikte sanayileşme hamleleriyle ve tarımda da makinalaşmanın yaşanması sonucu iş gücü fazlasının oluşması, şehirlerdeki sanayinin iş gücü açığı olması 1946'dan sonra çok partili hayata geçilmesiyle doğudan batıya doğru yoğun bir göç dalgasının başladığı görülmektedir. Günümüze kadar İstanbul ilinde iş, aş, okul ve sağlık hizmetlerine ulaşmada imkanlarının daha çok olması hızla göç almasına sebep olmuştur. En çok göç alan illerin başında gelmektedir.

2016 yılı sonu TÜİK verilerine göre Karadeniz bölgesi en fazla göç veren bölgedir. Kökeni itibarıyla nüfus kayıtları gelinen illerde olmak ve adrese dayalı nüfus sayımı sonrasında İstanbul'da oluşan nüfus, gelinen il ve bölge adıyla ve çoktan aza doğru sıralamasıyla; Kastamonulular 557.166 kişiyle 3. sırada, Ordulular 510.976 kişiyle 4. sırada, Giresunlular 487.587 kişiyle 5. sırada, Tokatlılar 473.252 kişiyle 6. sırada, Samsunlular 426.629 kişiyle 7. sırada, Trabzonlular 408.602 kişiyle 9. sırada, Sinoplular 375.476 kişiyle 11. sırada, Rizeliler 305.511 kişiyle 13. sırada, Amasyalılar 179.080 kişiyle 23. sırada Çorumlular 176.121 kişiyle 24. sırada, Gümüşhaneliler 137.508 kişiyle 32. sırada, Zonguldaklılar 124.546 kişiyle 36. sırada, Bayburtlular 115.928 kişiyle 39. sırada, Bartınlılar 99.576 kişiyle 44. sırada, Karabüklüler 96.157 kişiyle 46. sırada, Artvinliler 84.780 kişiyle 53. sırada, Bolulular 66.652 kişiyle 57. sırada ve Düzceliler 48.456 kişi olmak üzere Karadenizlilerin 4.674.003 nüfusuyla İstanbul nüfusunun %31.9'unu oluşturdukları görülmektedir.

TÜİK verilerine göre Marmara Bölgesi'nden göç veren iller sıralamasında ; 2.156.043 ile 1. sırada İstanbullular, Sakaryalılar 137.035 kişiyle 33. sırada, Kırklarelililer 118.054 kişiyle 37. sırada, Tekirdağlılar 117.339 kişiyle 38. sırada, Edirneliler 108.899 kişiyle 40. sırada, Balıkesirliler 102.047 kişiyle 42. sırada , Bursalılar 100.757 kişiyle 43. sırada, Çanakkaleliler 76.511 kişiyle 55. sırada, Kocaelililer 58.025 kişiyle 60. sırada, Bilecikliler 37.185 kişiyle 69.sırada ve Yalovalılar 21.574 kişiyle 78. sırada olmak üzere 3.033.469 kişiyle İstanbul'da yaşayan Marmaralılar olarak İstanbul nüfusunun %20.7'sini oluşturdukları görülmektedir.

İstanbul'a göç veren iller sıralamasında Doğu Anadolu Bölgesi; Erzurumlular 409.701 kişiyle 8. sırada, Malatyalılar 407.968 kişiyle 10. sırada, Erzincanlılar 307.919 kişiyle 12. sırada, Karşlılar 285.988 kişiyle 14. sırada, Ardahanlılar 248.229 kişiyle 15. sırada, Bitlisliler 215.526 kişiyle 18. sırada, Vanlılar 204.122 kişiyle 20. sırada, Ağrılılar 181.933 kişiyle 22. sırada, Muşlılar 153.496 kişiyle 28. sırada, Elazığlılar 149.468 kişiyle 29. sırada, Bingöllüleri 137.648 kişiyle 31. sırada, Iğdırlılar 92.225 kişiyle 49. sırada, Tunceliler 86.324 kişiyle 52. sırada ve 13.396 nüfusıyla 80. sırada Hakkari'li olmak üzere 2.893.943 nüfusla ve İstanbul nüfusunun %19.75'ini oluşturan Doğu Anadolu'lulardır.

İç Anadolu bölgesinin illeri olarak; Sivas 758.208 nüfusla 2. sırada, Çankırı 166.216 kişiyle 25. sırada, Kayseri 157.948 kişiyle 26. sırada, Konyalıları 156.916 kişiyle 27. sırada, Yozgatlıları 145.822 kişiyle 30. sırada, Ankaralıları 94.947 kişiyle 47. sırada, Niğdeliler 93.937 kişiyle 48. sırada, Nevşehir'li 91.638 kişiyle 50. sırada, Eskişehir'li 55.414 kişiyle 62. sırada, Aksaraylıları 48.181 kişiyle 64. sırada, Kırşehir'li 46.237 kişiyle 67. sırada, Kırıkkale'li 34.937 kişiyle 71. sırada ve Karamanlıları 26.777 kişiyle 76. sırada olmak üzere 1.877.179 kişiyle İç Anadolu bölgesinin İstanbul nüfusunun %12.81'ini oluşturduğu görülmektedir.

Güneydoğu illerinden Mardin'li 231.816 kişiyle 16. sırada, Siirt 227.479 kişiyle 17. sırada, Diyarbakır 209.260 kişiyle 19. sırada, Adıyaman 190.491 kişiyle 21. sırada, Batman 135.861 kişiyle 34. sırada, Şanlıurfa 126.408 kişiyle 35. sırada, Gaziantep'li 82.750 kişiyle 54. sırada, Kilis'li 39.219 kişiyle 68. sırada ve 3.657 kişiyle Şırnaklıları 70. sırada olmak üzere toplamda 1.279.856 kişiyle İstanbul nüfusunun %8.7'sini Güneydoğuluların oluşturduğu görülmektedir.

Akdeniz bölgesinden Kahramanmaraşlıları 102.631 kişiyle 41. sırada, Hataylıları 97.604 kişiyle 45. sırada, Adanalılar 89.687 kişiyle 51. sırada, Mersin'li 59.397 kişiyle 58. sırada, Ispartalılar 56.129 kişiyle 61. sırada, Antalya'lıları 46.262 kişiyle 66. sırada, Osmaniye'li 30.562 kişiyle 74. sırada, Burdur'lu 9.520 kişiyle 81. sırada ve toplamda 491.792 kişiyle Akdenizliler olarak İstanbul nüfusunun %3.3'ünü oluşturdukları görülmektedir.

Ege bölgesi illerinden İzmir 70.359 kişiyle 56. sırada, Afyonlular 59.367 kişiyle 59. sırada, Manisalılar 47.207 kişiyle 65. sırada, Denizlililer 31.464 kişiyle 72. sırada, Kütahyalılar 31.233 kişiyle 73. sırada, Aydınlılar 29. 824 kişiyle 75. sırada, Uşaklılar 21.634 kişiyle 77. sırada ve 15.359 kişiyle 19. sırada Muğlalılar olmak üzere toplamda 306.447 kişiyle İstanbul nüfusunun %2.1'ini oluşturdukları görülmektedir.

Yapılan bu çalışmada ve incelemede göç hareketlerinin toprak verimliliğiyle de bağlantılı olduğu görülmektedir. Güneydoğu Anadolu bölgesi, Akdeniz bölgesi, Ege bölgesi ve Trakya illerinin daha az göç verdiği görülmektedir



EK 3: 2016 TUİK SONUÇLARI

| | İller | Genel Nüfus | İstanbul'da kayıtlı olan nüfus | Sıralama |
|----|------------|-------------|--------------------------------|----------|
| 34 | İSTANBUL | 2525067 | 2156043 | 1 |
| 58 | SİVAS | 1902490 | 758208 | 2 |
| 37 | KASTAMONU | 1052229 | 557166 | 3 |
| 52 | ORDU | 1521278 | 510976 | 4 |
| 28 | GİRESUN | 1116664 | 487587 | 5 |
| 60 | TOKAT | 1319498 | 473252 | 6 |
| 55 | SAMSUN | 1922041 | 426629 | 7 |
| 25 | ERZURUM | 1817636 | 409701 | 8 |
| 61 | TRABZON | 1507638 | 408602 | 9 |
| 44 | MALATYA | 1345068 | 407968 | 10 |
| 57 | SİNOP | 687765 | 375476 | 11 |
| 24 | ERZİNCAN | 625309 | 307919 | 12 |
| 53 | RİZE | 756208 | 305511 | 13 |
| 36 | KARS | 937139 | 285988 | 14 |
| 75 | ARDAHAN | 521622 | 248229 | 15 |
| 47 | MARDİN | 1554208 | 231816 | 16 |
| 56 | SİİRT | 761092 | 227479 | 17 |
| 13 | BİTLİS | 771501 | 215526 | 18 |
| 21 | DİYARBAKIR | 2163895 | 209260 | 19 |
| 65 | VAN | 1464431 | 204122 | 20 |
| 2 | ADIYAMAN | 1091732 | 190491 | 21 |
| 4 | AĞRI | 1110746 | 181933 | 22 |

| | | | | |
|----|---------------|---------|--------|----|
| 5 | AMASYA | 632199 | 179080 | 23 |
| 19 | ÇORUM | 1267198 | 176121 | 24 |
| 18 | ÇANKIRI | 658302 | 166216 | 25 |
| 38 | KAYSERİ | 1441598 | 157948 | 26 |
| 42 | KONYA | 2516264 | 156917 | 27 |
| 49 | MUŞ | 880053 | 153496 | 28 |
| 23 | ELAZIĞ | 894300 | 149468 | 29 |
| 66 | YOZGAT | 1173173 | 145822 | 30 |
| 12 | BİNGÖL | 547565 | 137648 | 31 |
| 29 | GÜMÜŞHANE | 448350 | 137508 | 32 |
| 54 | SAKARYA | 984251 | 137035 | 33 |
| 72 | BATMAN | 758324 | 135861 | 34 |
| 63 | ŞANLIURFA | 2625674 | 126408 | 35 |
| 67 | ZONGULDAK | 714965 | 124546 | 36 |
| 39 | KIRKLARELİ | 446764 | 118054 | 37 |
| 59 | TEKİRDAĞ | 571365 | 117339 | 38 |
| 69 | BAYBURT | 271865 | 115928 | 39 |
| 22 | EDİRNE | 505838 | 108899 | 40 |
| 46 | KAHRAMANMARAŞ | 1535833 | 102631 | 41 |
| 10 | BALIKESİR | 1273933 | 102047 | 42 |
| 16 | BURSA | 1780098 | 100757 | 43 |
| 74 | BARTIN | 334737 | 99576 | 44 |
| 31 | HATAY | 1688146 | 97604 | 45 |
| 78 | KARABÜK | 342251 | 96157 | 46 |

| | | | | |
|----|----------------|---------|-------|----|
| 6 | ANKARA | 1974295 | 94947 | 47 |
| 51 | NİĞDE | 630334 | 93937 | 48 |
| 76 | IĞDIR | 331320 | 92225 | 49 |
| 50 | NEVŞEHİR | 519092 | 91638 | 50 |
| 1 | ADANA | 1733773 | 89687 | 51 |
| 62 | TUNCELİ | 255302 | 86374 | 52 |
| 8 | ARTVİN | 440837 | 84780 | 53 |
| 27 | GAZİANTEP | 1629766 | 82750 | 54 |
| 17 | ÇANAKKALE | 559897 | 76511 | 55 |
| 35 | İZMİR | 1966425 | 70359 | 56 |
| 14 | BOLU | 439742 | 66652 | 57 |
| 33 | MERSİN | 1342679 | 59397 | 58 |
| 3 | AFYONKARAHİSAR | 1104257 | 59367 | 59 |
| 41 | KOCAELİ | 665267 | 58025 | 60 |
| 32 | ISPARTA | 549823 | 56129 | 61 |
| 26 | ESKİŞEHİR | 753561 | 55414 | 62 |
| 81 | DÜZCE | 419303 | 48456 | 63 |
| 68 | AKSARAY | 554860 | 48181 | 64 |
| 45 | MANİSA | 1397827 | 47207 | 65 |
| 7 | ANTALYA | 1189557 | 46262 | 66 |
| 40 | KIRŞEHİR | 559114 | 46237 | 67 |
| 79 | KİLİS | 307896 | 39219 | 68 |
| 11 | BİLECİK | 270988 | 37185 | 69 |
| 73 | ŞIRNAK | 632386 | 36572 | 70 |

| | | | | |
|----|-----------|--------|-------|----|
| 71 | KIRIKKALE | 516046 | 34937 | 71 |
| 20 | DENİZLİ | 954966 | 31464 | 72 |
| 43 | KÜTAHYA | 719292 | 31233 | 73 |
| 80 | OSMANİYE | 645886 | 30562 | 74 |
| 9 | AYDIN | 929474 | 29824 | 75 |
| 70 | KARAMAN | 347334 | 26777 | 76 |
| 64 | UŞAK | 407168 | 21634 | 77 |
| 77 | YALOVA | 128121 | 21574 | 78 |
| 48 | MUĞLA | 659646 | 15359 | 79 |
| 30 | HAKKARİ | 323520 | 13396 | 80 |
| 15 | BURDUR | 370404 | 9520 | 81 |

EK 4: ETİK KURUL RAPORU



T.C.
Istanbul
YENİ YÜZYIL
ÜNİVERSİTESİ

FEN, SOSYAL VE GİRİŞİMSSEL OLMAYAN SAĞLIK BİLİMLERİ
ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU

06/06/2017

Sayı: 2017/4


Üği: Etik Kurul Onayı,

Sayın Sabri ÇELEBİ,

“Siyasal Partiler ve Hemşehri Dernekleri –Parti ve Dernek Yöneticileri Etkileşimi: İstanbul Örneği” konulu çalışmanız, 15/05/2017 tarihli başvurunuz kapsamında, Kurulumuzca 05/06/2017 tarih ve 2017/4 sayılı toplantımızda incelenmiş olup etik açıdan onaylanmıştır.

Araştırmamız süresince çalışmanızda özellikle gereç ve yöntemler konusu ile ilgili olarak değişiklikler söz konusu olursa tekrar değerlendirilmesi önerilir.

Not: İşbu belge İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Fen, Sosyal Ve Girişimsel Olmayan Sağlık Bilimleri Araştırmaları Etik Kurul Yönergesi temelinde kaleme alınmıştır.


Prof. Dr. Emre TAN

Istanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi
Fen, Sosyal Ve Girişimsel Olmayan Sağlık
Bilimleri Araştırmaları Etik Kurulu Başkanı

EK 5: ANKET SORULARI

İSTANBUL PATRONAJINDA HEMŞEHRİ DERNEKLERİ ÜST KURUMLARI VE SİYASİ PARTİLERİN YÖNETİŞİM AÇISINDAN KARŞILIKLI BAKIŞ AÇILARI (SİYASİ PARTİ)

Öğrenci : Sabri ÇELEBİ

Katılımcı :

Kurum :

Görev :

İletişim :

Tarih :

1. Doğum yeriniz :

2. En son mezun olduğunuz okul :

A() İlkokul B() Ortaokul C() Lise D() Üniversite E() Lisans Üstü

3. Mesleğiniz :

A() Memur B() İşçi C() Serbest Meslek D() Diğer:

4. Cinsiyetiniz :

A() Erkek B() Kadın

5. Yaş grubunuz :

A() 18-35 B() 36-45 C() 46-55 D() 56-65 E() 65 ve üstü

6. Aylık geliriniz nedir ?

A() 1300 TL ve altı B() 1300-2500 TL C() 2500-4000 TL D() 4000-6000 TL

E() 6000 TL ve üstü

7. Tarımsal gelirleriniz var mı ?

A() Evet B() Hayır Var ise ürün adı:

8. Ne kadar dernek veya STK ya üyesiniz ?

A() 1-3 B() 4-7 C() 8-10 D() Daha Fazla

9. Medeni hal :

A() Evli B() Bekar C() Ayrılmış D() Vefat

10. Eşiniz çalışıyor mu ?

A() Evet B() Hayır

11. Eşinizin en son mezun olduğu okul :

A() İlkokul B() Ortaokul C() Lise D() Üniversite E() Lisans Üstü

12. Sahip olduğunuz kız çocuk sayısı :

A() 1 B() 2 C() 3 D() 4 E() 5 ve üstü

13. Sahip olduğunuz erkek çocuk sayısı :

A() 1 B() 2 C() 3 D() 4 E() 5 ve üstü

14. Kız çocuklarınızın eğitim durumu :

A() İlkokul B() Ortaokul C() Lise D() Üniversite E() Lisans Üstü

15. Kız çocuklarınızın yaş grubu :

A() 0-6 B() 6-10 C() 10-14 D() 14-20 E() 20 ve üzeri

16. Erkek çocuklarınızın eğitim durumu :

A() İlkokul B() Ortaokul C() Lise D() Üniversite E() Lisans Üstü

17. Erkek çocuklarınızın yaş grubu :

A() 0-6 B() 6-10 C() 10-14 D() 14-20 E() 20 ve üzeri

18. Üyesi olduğunuz siyasi partiye eşiniz de üye midir ?

A() Evet B() Hayır

19. Üyesi olduğunuz siyasi partiye çocuklarınız da üye midir ?

A() Evet B() Hayır

20. Eşinizin başka bir siyasi partiye üyeliği var mıdır ?

A() Evet B() Hayır

21. Çocuklarınızın başka bir siyasi partiye üyeliği var mıdır ?

A() Evet B() Hayır

22. Üyesi olduğunuz hemşehri derneğine eşiniz de üye midir ?

A() Evet B() Hayır

23. Üyesi olduğunuz hemşehri derneğine çocuklarınız da üye midir ?

A() Evet B() Hayır

24. Eşiniz herhangi bir sosyal yararlılık gösteren derneğe üye midir (vakıf, yardım kurumları gibi) ?

A() Evet B() Hayır

25. Siyasi parti olarak genel ve yerel seçimlerde aday belirlenirken iller bazında demografik yapıyı dikkate alıyor musunuz ?

A() Alıyoruz B() Almıyoruz C() Almalıyız D() Gerek yoktur

26. Siyasi parti olarak genel ve yerel seçimlerde aday belirlenirken hemşehri dernekleri üst kurumlarıyla istişarede bulunuyor musunuz ?

A() Bulunuyoruz B() Bulunmuyoruz C() Bulunmamız gerekir D() Gerek yoktur

27. Hemşehri dernekleri ve üst kurumları yerel ve genel seçimlerde aday belirleme kararlarınızı nasıl etkilerler ?

A() Kolaylaştırır B() Zorlaştırır C() Etkilemez

28. Hemşehri tabanlı adaylar oy davranışında etkili olabilirler mi ?

A() Etkili olurlar B() Etkili olmazlar C() Başka bir şey:

29. Hemşehri dernekleri üst kurumları partili olmalı mıdır ?

A() Partili olmalıdır B() Partili olmamalıdır C() Başka bir şey:

30. Hemşehri dernekleri üst kurumları ülke ve şehir yönetiminde nasıl etkin olabilirler ?

A() Seçimlerde aday vererek B() Partinin adayını destekleyerek

C() Kent konseylerinde görev alarak D() Öneriler getirerek

31. Hemşehri STK ları üst kurumlarının sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasi olarak etkinlikleri yeterli midir ?

A() Yeterlidir B() Yeterli değildir C() Daha etkin olmalılar

D() Başka bir şey:

32. Önerileriniz :

**İSTANBUL PATRONAJINDA HEMŞEHRİ DERNEKLERİ ÜST KURUMLARI
VE SİYASİ PARTİLERİN YÖNETİŞİM AÇISINDAN KARŞILIKLI BAKIŞ
AÇILARI (STK)**

Öğrenci : Sabri ÇELEBİ

Katılımcı :

Kurum :

Görev :

İletişim :

Tarih :

1. Doğum yeriniz :

2. En son mezun olduğunuz okul :

A() İlkokul B() Ortaokul C() Lise D() Üniversite E() Lisans Üstü

3. Mesleğiniz :

A() Memur B() İşçi C() Serbest Meslek D() Diğer:

4. Cinsiyetiniz :

A() Erkek B() Kadın

5. Yaş grubunuz :

A() 18-35 B() 36-45 C() 46-55 D() 56-65 E() 65 ve üstü

6. Aylık geliriniz nedir ?

A() 1300 TL ve altı B() 1300-2500 TL C() 2500-4000 TL D() 4000-6000 TL

E() 6000 TL ve üstü

7. Tarımsal gelirleriniz var mı ?

A() Evet B() Hayır Var ise ürün adı:

8. Ne kadar dernek veya STK ya üyesiniz ?

A() 1-3 B() 4-7 C() 8-10 D() Daha Fazla

9. Medeni hal :

A() Evli B() Bekar C() Ayrılmış D() Vefat

10. Eşiniz çalışıyor mu ?

A() Evet B() Hayır

11. Eşinizin en son mezun olduğu okul :

A() İlkokul B() Ortaokul C() Lise D() Üniversite E() Lisans Üstü

12. Sahip olduğunuz kız çocuk sayısı :

A() 1 B() 2 C() 3 D() 4 E() 5 ve üstü

13. Sahip olduğunuz erkek çocuk sayısı :

A() 1 B() 2 C() 3 D() 4 E() 5 ve üstü

14. Kız çocuklarınızın eğitim durumu :

A() İlkokul B() Ortaokul C() Lise D() Üniversite E() Lisans Üstü

15. Kız çocuklarınızın yaş grubu :

A() 0-6 B() 6-10 C() 10-14 D() 14-20 E() 20 ve üzeri

16. Erkek çocuklarınızın eğitim durumu :

A() İlkokul B() Ortaokul C() Lise D() Üniversite E() Lisans Üstü

17. Erkek çocuklarınızın yaş grubu :

A() 0-6 B() 6-10 C() 10-14 D() 14-20 E() 20 ve üzeri

18. Üyesi olduğunuz siyasi partiye eşiniz de üye midir ?

A() Evet B() Hayır

19. Üyesi olduğunuz siyasi partiye çocuklarınız da üye midir ?

A() Evet B() Hayır

20. Eşinizin başka bir siyasi partiye üyeliği var mıdır ?

A() Evet B() Hayır

21. Çocuklarınızın başka bir siyasi partiye üyeliği var mıdır ?

A() Evet B() Hayır

22. Üyesi olduğunuz hemşehri derneğine eşiniz de üye midir ?

A() Evet B() Hayır

23. Üyesi olduğunuz hemşehri derneğine çocuklarınız da üye midir ?

A() Evet B() Hayır

24. Eşiniz herhangi bir sosyal yararlılık gösteren derneğe üye midir (vakıf, yardım kurumları gibi) ?

A() Evet B() Hayır

25. Metropol büyük şehirde (İstanbul) sorunlarınızı genel ve yerel yönetim bazında nasıl çözüyorsunuz ?

A() Partili olarak B() STK aracılığıyla C() Vatandaş olarak

26. Siyasi partiler aday belirlemede iller bazında demografik yapıyı dikkate alıyorlar mı?

A() Alıyorlar B() Almıyorlar C() Almaları gerekir

27. Siyasi partiler genel ve yerel seçimlerde aday belirlemede sizinle istişarede bulunuyorlar mı ?

A() Bulunuyorlar B() Bulunmuyorlar C() Bulunmaları gerekir

28. Yerel ve genel seçimlerde oy davranışınızı nasıl belirlersiniz ?

A() Hemşehri ağırlıklı **B()** Siyasi parti ağırlıklı

29. Gönüldaşı olduğunuz siyasi partinin size yakın bir adayı gösterip göstermemesine göre seçmen davranışınızda bir farklılaşma olur mu ?

A() Olur **B()** Olmaz **C()** Olmalıdır **D()** Olmamalıdır

30. Size yakın olan hemşehrini size yakın olmayan bir siyasi parti aday gösterirse oyunuz kime olur ?

A() Hemşehrime **B()** Partime

31. Hemşehri dernekleri üst kurumları partili olmalı mıdır ?

A() Partili olmalıdır **B()** Partili olmamalıdır **C()** Başka bir şey:

32. Hemşehri dernekleri üst kurumları yerel ve genel yönetimlerde nasıl etkin olabilirler ?

A() Seçimlerde aday vererek **B()** Partinin adayını destekleyerek

C() Kent konseylerinde görev alarak **D()** Öneriler getirerek

33. Ekleme isteğiniz bir veya daha fazla öneriniz :

EK 6: GÖRÜŞME DİZİSİ

| Görüşme no | Görüşme yeri | Görüşülen | Görevi | Görüşme tarihi |
|------------|--------------------------|---------------------|------------------|----------------|
| 1 | Ordu Dernekler Platformu | Gülcan Özkaya | Başkan | 23.10.2016 |
| 2 | Ünye San.İş Ad. Der. | Kemal Yankuncu | Başkan | 14.11.2016 |
| 3 | Tokat Konfederasyonu | M. Salih Ün | Başkan | 26.11.2016 |
| 4 | Erzincan Kül.Eğ.Vakfi | A.Turan Akkaya | Y.K. üyesi | 26.11.2016 |
| 5 | Nevşehir Derneği | Hamza Altunok | Yönetici | 26.11.2016 |
| 6 | Türkiye Sakatlar Derneği | İlyas Yıldız | Başkan | 26.11.2016 |
| 7 | TSTK (İstanbul) | Şerafettin Ekici | Başkan yrd. | 26.11.2016 |
| 8 | MADEFE (İstanbul) | M.Gültekin Taşpınar | G.b.yrd. | 26.11.2016 |
| 9 | SADEF (İstanbul) | Yıldıray Baş | G. Başkan | 26.11.2016 |
| 10 | Malatya der. fed. | Süleyman Güneş | B.paşa ilçe bşk. | 26.11.2016 |
| 11 | Tokat Konfederasyonu | Ahmet Yılmaz | Başkan yrd. | 26.11.2016 |
| 12 | SADEF | Sait Seler | İst.bölge bşk. | 26.11.2016 |
| 13 | Türkiye Beyazay der. | N. Demir Polat | Başkan | 26.11.2016 |
| 14 | Tokat Konfederasyonu | Ali Erdoğan | G.Sekreter | 26.11.2016 |
| 15 | Kastamonulular der. | Mahir Karakaş | Şb. Başkanı | 26.11.2016 |
| 16 | Türkiye Sakatlar Derneği | Gül Kumanlı | Y.K. Üyesi | 26.11.2016 |
| 17 | Rize Dernekler Fed. | Recep Albayrak | G. Başkan | 26.11.2016 |
| 18 | TSTK Konfederasyonu | Hasan Ekşi | G. Başkan | 26.11.2016 |
| 19 | Bitlis Platformu | Selim Korkmaz | Başkan | 26.11.2016 |
| 20 | Siirt Vakfi | Hikmet Sırma | Üye | 26.11.2016 |
| 21 | Malatya Der. Fed. | Yılmaz Durmuş | G. Başkan | 26.11.2016 |
| 22 | Trabzon Der. Fed. | S. Zeki Durmuşoğlu | Sayman | 26.11.2016 |
| 23 | Trabzon Der. Fed. | A. Sula Durmuşoğlu | Kadın k.b. | 26.11.2016 |
| 24 | Bitlis Kalkınma Vakfi | A. Beşir Ceylan | Başkan | 26.11.2016 |

| | | | | |
|----|--------------------------|-----------------------|-------------------|------------|
| 25 | Amasya Der. Fed. | - | Başkan | 26.11.2016 |
| 26 | And. Samsun Der. Fed. | M. Coşkun Karakaş | Denetleme k. bşk. | 10.12.2016 |
| 27 | Muğla Derneği | Abdullah Kırbaş | Başkan yrd. | 10.12.2016 |
| 28 | Balkan Dernekleri | Nalan Korkmaz | Yönetici | 10.12.2016 |
| 29 | Göktürk Dersimliler Der. | Haydar Parlak | Başkan yrd. | 10.12.2016 |
| 30 | Muğlalılar Derneği | Mustafa Ertürk | Başkan yrd. | 10.12.2016 |
| 31 | Zara Dernekler Fed. | Sinan Yaran | Başkan | 10.12.2016 |
| 32 | Sivas Dernekler Fed. | Metin Yarım | Başkan | 10.12.2016 |
| 33 | Artvin Orçek Der. | Ferman Şahin | Başkan | 10.12.2016 |
| 34 | Diyarbakır Der. Fed. | Murat Gökan | Başkan | 10.12.2016 |
| 35 | Anadolu Konfederasyonu | İhsan Tuncil | G. Sekreter | 10.12.2016 |
| 36 | Van Federasyonu | Yusuf Tuncil | Başkan | 10.12.2016 |
| 37 | Erzurum Der. Fed. | Aydın Gürkan | G. Sekreter | 10.12.2016 |
| 38 | - | Doğan Teker | - | 10.12.2016 |
| 39 | Aşkale Der. Fed. | Murat Demir | G. Başkan | 10.12.2016 |
| 40 | Çanakkale Der.Fed. | Bayram Erat | Üye | 10.12.2016 |
| 41 | Samsun Der. Fed. | Ramazan Şensoy | Y.K. Üyesi | 10.12.2016 |
| 42 | Gümüşhane Der. Fed. | Tahsin Söğüt | G. Başkan | 12.12.2016 |
| 43 | Gümüşhane Der. Fed. | Şaban Cebeci | Başkan | 12.12.2016 |
| 44 | İst. Kilisliler Derneği | Abdulhamit Mollahamit | Başkan | 13.12.2016 |
| 45 | Çorumlular Derneği | İsa Sözen | Başkan | 17.12.2016 |
| 46 | Afyon Derneği | Ömür Gülseven | Başkan | 17.12.2016 |
| 47 | Pendik Der. Fed. | Besim Şengül | Başkan yrd. | 17.12.2016 |
| 48 | Zonguldak Der. | Ziya Öncan | Başkan | 17.12.2016 |
| 49 | Çankırılılar Derneği | Engin Yıldırım | Başkan | 17.12.2016 |
| 50 | Pendik Ordulular Der. | Abdülkadir Oldu | Başkan | 17.12.2016 |
| 51 | Pendik Ardahanlılar Der. | Adnan Köroğlu | Başkan | 17.12.2016 |
| 52 | Pendik Dernekler Fed. | Yaşar Saka | G. Başkan | 17.12.2016 |

| | | | | |
|----|-----------------------------|---------------------|---------------|------------|
| 53 | Giresun Der. Fed. | Mehmet Kuğu | Başkan | 20.12.2016 |
| 54 | Trabzon Fed. | Dursun Çağlayan | Başkan | 21.12.2016 |
| 55 | Sürmene Kül.yard. Der. | Haydar Dulkadiroğlu | Başkan | 21.12.2016 |
| 56 | Yozgat Der. Fed. | A. Haydar Tuncer | Başkan | 21.12.2016 |
| 57 | Çankırı Der. Fed. | Zekeriya Açıkgöz | G. Başkan | 22.12.2016 |
| 58 | Afyon Der. Fed. | Sedat Çetinkaya | Y.K. Üyesi | 08.01.2017 |
| 59 | Tepecik Ordu Derneği | Ahmet Karapınar | Başkan | 10.01.2017 |
| 60 | - | - | - | 10.01.2017 |
| 61 | Tüm Kayserililer Der. | Davut Ayrı | Başkan vekili | 14.01.2017 |
| 62 | Kars,Ardahan,Iğdır Der. | Şefik Aymergen | Başkan yrd. | 14.01.2017 |
| 63 | Bölgenin Sesi Gazetesi Şile | Süleyman Hilmi Eren | - | 14.01.2017 |
| 64 | Çev. Vakfı | Hüseyin Görmez | Başkan | 14.01.2017 |
| 65 | Dersim Derneği | Cemal Yücel | Başkan | 14.01.2017 |
| 66 | Van Gürpınar Yard. Der. | Şahin Akınay | Başkan | 14.01.2017 |
| 67 | Ankaralılar Derneği | Serkan İnanoğlu | Üye | 14.01.2017 |
| 68 | Ümraniye Ordulular Der. | Mahmut Şahin | Başkan | 14.01.2017 |
| 69 | Kastamonulular Derneği | Hüseyin Tan | Başkan yrd. | 14.01.2017 |
| 70 | A.Yakası Rumeliler Der. | Fuat Dönmez | Başkan | 14.01.2017 |
| 71 | Ümraniye Bolulular Der. | Cemali Ergül | Başkan | 14.01.2017 |
| 72 | Ümraniye Samsunlular Der. | Erdal Bir | Başkan | 14.01.2017 |
| 73 | Erzurum Derneği | A.Aziz Öz | Başkan | 14.01.2017 |
| 74 | Bayburtlular Derneği | Halis Saridoğan | Başkan | 14.01.2017 |
| 75 | Siirtliler Derneği | Abdurrahman Akbaş | Başkan | 14.01.2017 |
| 76 | Ankaralılar Platformu | K.Faik Albayrak | Başkan | 14.01.2017 |
| 77 | Gümüşhane Derneği | Aslan Şimşek | Başkan yrd. | 14.01.2017 |
| 78 | Rizeliler Derneği | - | Başkan | 14.01.2017 |
| 79 | Hamsiköylüler Derneği | Ömer Kaya | Başkan | 18.01.2017 |
| 80 | Ağrı Der. Fed. | Mehmet Use | Başkan yrd. | 21.01.2017 |

| | | | | |
|-----|---------------------------------|--------------------|------------|------------|
| 81 | İst Ordu Siyad | Rüşat Aydoğan | Başkan | 21.01.2017 |
| 82 | Bingöl Der. Fed. | İbrahim Aybek | Başkan | 24.01.2017 |
| 83 | Mersin İş ad.ve yön. Derneği | Mehmet Mazak | Başkan | 27.01.2017 |
| 84 | Tüm Sinop Der. Fed. | Basri Kaptan | Başkan | 27.01.2017 |
| 85 | Hatay İş ad. Büro. Derneği | Coşkun Güler | Y.K. Üyesi | 28.01.2017 |
| 86 | İstanbul Bilecikliler Derneği | Oktay Tepe | Başkan | 31.01.2017 |
| 87 | Antalya Vakfı | İ. Hakkı Tunç | Başkan | 01.02.2017 |
| 88 | Isparta Dayanışma Derneği | - | Y.K. Üyesi | 01.02.2017 |
| 89 | Bartın Dernekler Fed. | Ahmet Yılmaz | G. Başkan | 02.02.2017 |
| 90 | Kırşehirli Derneği | Ünal Kaya | Başkan | 06.02.2017 |
| 91 | Adıyaman Der. Fed. | Abdurrahman Dursun | Başkan | 07.02.2017 |
| 92 | Adıyamanlılar Vakfı | - | - | 07.02.2017 |
| 93 | Uşaklılar Eğ. Kül.Vakfı | B. Rahmi Ekiz | Başkan | 07.02.2017 |
| 94 | Batman İl Derneği | Esfer Solmaz | Başkan | 08.02.2017 |
| 95 | Kütahya ilinden yetişenler der. | Metin Bedir | Başkan | 08.02.2017 |
| 96 | Zonguldak Der. Fed. | Gurbet Altay | G. Başkan | 09.02.2017 |
| 97 | Mardin Dernekler Fed. | İbrahim Biter | G. Başkan | 10.02.2017 |
| 98 | Denizli Eğitim-Kültür Vakfı | H. Reşit Öz | Başkan | 10.02.2017 |
| 99 | Serhat İlleri Kültür Der. | Tuncay Uzunkaya | Başkan | 11.02.2017 |
| 100 | Hakkari İl ve İlçeleri Der. | Şemsettin Demir | Başkan | 13.02.2017 |
| 101 | Düzce Akçakoca Derneği | H. Şule Cumhur | Başkan | 16.02.2017 |
| 102 | İzmir-Ödemiş Kültür Der. | Mehmet Şahan | Başkan | 21.02.2017 |
| 103 | Karadeniz Konfederasyonu | Sıtkı Ada | G.Başkan | 23.02.2017 |
| 104 | Eskişehir Kültür Derneği | Recayi Konakçı | Başkan | 26.02.2017 |
| 105 | İst Manisalılar Derneği | H.Fehmi Yersel | Başkan | 28.02.2017 |
| 106 | Trakyalılar Derneği | Üzeyir Dalgıç | Başkan | 01.03.2017 |
| 107 | Adana Ceyhanlılar Derneği | Salih Sözer | Başkan | 01.03.2017 |
| 108 | K.Maraşlılar Derneği | Akif Özkan | Üye | 04.03.2017 |

| | | | | |
|-----|-------------------------------|-----------------------|--------------------|------------|
| 109 | Konyalılar Derneği | Halil Kasapođlu | Üye | 07.03.2017 |
| 110 | İst. Burdurlular Derneği | Ahmet Erçil | Başkan | 07.03.2017 |
| 111 | Niğde Dernekler Federasyonu | Doğan Avcı | K. Başkan | 08.03.2017 |
| 112 | G.Antep Nizipliler Derneği | Abdurrahman Özer | Başkan | 10.03.2017 |
| 113 | Ordu Dernekler Federasyonu | Celalettin Derviřođlu | G.Başkan | 10.03.2017 |
| 114 | Ordu Dernekler Federasyonu | Sezer Turan | G.Sekreter | 10.03.2017 |
| 115 | İst. Balıkesirliler Derneği | Selim Can | Bşk. Vekili | 16.03.2017 |
| 116 | Aksaray Gönüllüleri Derneği | Yaşar Avcu | G.Başkan | 22.03.2017 |
| 117 | İst. Ş.Urfa Dayanışma Derneği | Şeyhmüslüm Kayacan | Başkan | 05.05.2017 |
| 118 | AKP Ümraniye | Cahit Ayan | İlçe y.k. üyesi | 22.09.2016 |
| 119 | AKP Ümraniye | M.Ali Aslan | İlçe bşk.yrd. | 22.09.2016 |
| 120 | AKP Çekmeköy | Hamza Çoban | İlçe idari iş.bşk. | 22.09.2016 |
| 121 | AKP Tuzla | Suat Dural | Hukuk iş.bşk. | 26.09.2016 |
| 122 | AKP Ümraniye | Hamza Süren | İlçe y.k.üyesi | 27.09.2016 |
| 123 | AKP Ümraniye | Saim Çetinkaya | İlçe bşk.yrd. | 27.09.2016 |
| 124 | AKP Ümraniye | Murat Ergenç | İlçe bşk.yrd. | 27.09.2016 |
| 125 | AKP Ümraniye | Hidayet Kakut | Mali iş.bşk. | 27.09.2016 |
| 126 | AKP Tuzla | Mustafa Yazgu | İlçe bşk.yrd. | 27.09.2016 |
| 127 | AKP Tuzla | Fethiye Küçük | İlçe bşk.yrd. | 27.09.2016 |
| 128 | AKP Ümraniye | Burhan Temel | İlçe y.k.üyesi | 27.09.2016 |
| 129 | AKP Ümraniye | Ebru Saraçođlu | İlçe bşk.yrd. | 27.09.2016 |
| 130 | AKP - | Abdurrahman Saltu | - | 27.09.2016 |
| 131 | AKP Ümraniye | Metin Çakmak | İlçe bşk.yrd. | 27.09.2016 |
| 132 | AKP Ümraniye | Mehmet Kocabıyık | İlçe bşk.yrd. | 27.09.2016 |
| 133 | AKP Ümraniye | Burhan Urkan | İlçe bşk.yrd. | 28.09.2016 |
| 134 | AKP | Hayri Köse | Üye | 30.09.2016 |
| 135 | AKP Esenyurt | - | Başkan yrd. | - |
| 136 | AKP Şile | İlhan Ocaklı | İlçe Başkanı | 26.10.2016 |

| | | | | |
|-----|------------------|-------------------|-------------------|------------|
| 137 | AKP Çekmeköy | Salih Kırıcı | İlçe Başkanı | 31.10.2016 |
| 138 | AKP Üsküdar | Halit Hızır | İlçe Başkanı | 05.11.2016 |
| 139 | AKP Sancaktepe | Adil Kandemir | İlçe Başkanı | 05.11.2016 |
| 140 | AKP Kartal | M.Mehdi Akman | İlçe Başkanı | 06.11.2016 |
| 141 | AKP Tuzla | Sebahattin Akman | İlçe Başkanı | 09.11.2016 |
| 142 | AKP Pendik | Rüstem Kabil | İlçe Başkanı | 11.11.2016 |
| 143 | AKP Kartal | Mustafa Ataç | İlçe eski Başkanı | 11.11.2016 |
| 144 | AKP Kartal | Temurhan Yıldız | İlçe eski Başkanı | 11.11.2016 |
| 145 | AKP Ataşehir | M. Naim Yağcı | İlçe Başkanı | 14.11.2016 |
| 146 | AKP Maltepe | Ümit Çoban | İlçe Başkanı | 15.11.2016 |
| 147 | AKP Adalar | İ.Hakkı Durmuş | İlçe Başkanı | 15.11.2016 |
| 148 | AKP Ümraniye | E.Sedat Çakıroğlu | İlçe Başkanı | 29.11.2016 |
| 149 | AKP Zeytinburnu | Bahattin Ünver | İlçe Başkanı | 15.12.2016 |
| 150 | AKP Kağıthane | Faruk Gökkuş | İlçe Başkanı | 15.12.2016 |
| 151 | AKP Esenler | Gökhan Taran | İlçe Başkanı | 20.12.2016 |
| 152 | AKP Kadıköy | İ.Nesih Şahin | İlçe Başkanını | 21.12.2016 |
| 153 | AKP Bakırköy | Aysun Çelikler | İlçe Başkanı | 22.12.2016 |
| 154 | AKP Başakşehir | Ayhan Özgürel | İlçe Başkanı | 02.01.2017 |
| 155 | AKP Büyükçekmece | Ali Karman | İlçe y.k.üyesi | 02.01.2017 |
| 156 | AKP Fatih | Vedat Albayrak | Başkan yrd. | 03.01.2017 |
| 157 | AKP Beşiktaş | Ferhat Yıldırım | İlçe Başkanı | 03.01.2017 |
| 158 | AKP Sultanbeyli | Ali Tombaş | Başkan yrd. | 04.01.2017 |
| 159 | AKP Esenyurt | - | Mahalle bşk. | 05.01.2017 |
| 160 | AKP Avcılar | A.Burak Tepe | İlçe Başkanı | 06.01.2017 |
| 161 | AKP Büyükçekmece | İlker Gürbüz | İlçe Başkanı | 08.01.2017 |
| 162 | AKP Şişli | Ö.Fuat Günday | İlçe Başkanı | 17.01.2017 |
| 163 | AKP Beyoğlu | Harun Muş | İlçe Başkanı | 18.01.2017 |
| 164 | AKP Silivri | Mehmet Caylak | İlçe Kord. | 20.01.2017 |

| | | | | |
|-----|----------------------|---------------------|-----------------|------------|
| 165 | AKP Çatalca | Selim Güçbilmez | İlçe Başkanı | 20.01.2017 |
| 166 | AKP Sultangazi | Suzan Dağlarcivan | İlçe Başkanı | 01.02.2017 |
| 167 | AKP Esenler | Meryem İnat | Kadın kol.bşk. | 01.02.2017 |
| 168 | AKP Bağcılar | Zekai Sönmez | İlçe bşk. yrd. | 12.02.2017 |
| 169 | AKP Bağcılar | İsmet Öztürk | İlçe Başkanı | 12.02.2017 |
| 170 | AKP Bağcılar | Ercan Aslan | İlçe bşk.yrd. | 12.02.2017 |
| 171 | AKP Bayrampaşa | K.Oğuz Kıdıllı | İlçe Başkanı | 18.02.2017 |
| 172 | AKP G.Osmanpaşa | Ercan Döner | İlçe y.k. üyesi | 18.02.2017 |
| 173 | AKP Küçükçekmece | Mustafa Korkut | İlçe Başkanı | 19.02.2017 |
| 174 | AKP İstanbul İl Bşk. | Celal Erdoğan | İl bşk. yrd. | 20.02.2017 |
| 175 | AKP Eyüp | Resul Aydemir | İlçe bşk. yrd. | 21.02.2017 |
| 176 | AKP Eyüp | - | - | 21.02.2017 |
| 177 | AKP Beylikdüzü | Necat Sargın | İlçe bşk. yrd. | 28.02.2017 |
| 178 | AKP Beylikdüzü | Selçuk Aytekin | Mali iş. bşk. | 28.02.2017 |
| 179 | AKP İl Başkanlığı | Fatma Tahmaz | EKM yönetimi | 04.03.2017 |
| 180 | AKP G.Osmanpaşa | Zeynep V. Yiğit | Kadın kol.bşk. | 04.03.2017 |
| 181 | AKP Bahçelievler | Ramazan Açıkgöz | İlçe bşk. yrd. | 06.03.2017 |
| 182 | AKP Sarıyer | Hüseyin Cevahiroğlu | İlçe SKM bşk. | 18.03.2017 |
| 183 | CHP Çekmeköy | Bengisu Yankuncu | İlçe bşk. yrd. | 22.09.2016 |
| 184 | CHP Çekmeköy | Şükrü Bakar | İlçe üye | 22.09.2016 |
| 185 | CHP Kadıköy | Güven Aydoğmuş | Delege | 27.09.2016 |
| 186 | CHP Küçükçekmece | Fahriye Çolak | Üye | 27.09.2016 |
| 187 | CHP Kadıköy | Ü. Can Yılmaz | İlçe bşk.yrd. | 28.09.2016 |
| 188 | CHP - | Süleyman Bingöl | Üye | 28.09.2016 |
| 189 | CHP Ümraniye | Hüseyin Okumuş | İlçe bşk.yrd. | 29.09.2016 |
| 190 | CHP Kadıköy | Ali Narin | İlçe Başkanı | 24.11.2016 |
| 191 | CHP Çekmeköy | Hüseyin Kızıldaş | İlçe Başkanı | 23.05.2017 |
| 192 | CHP Sultanbeyli | Murat Kantekin | İlçe Başkanı | 23.05.2017 |

| | | | | |
|-----|-------------------|-------------------|------------------|------------|
| 193 | CHP Ataşehir | Hakkı Altunkaynak | İlçe Başkanı | 24.05.2017 |
| 194 | CHP Üsküdar | Erdoğan Altan | İlçe Başkanı | 25.05.2017 |
| 195 | CHP Sancaktepe | Alper Yegin | İlçe Başkanı | 25.05.2017 |
| 196 | CHP Ümraniye | Cafer Aktürk | İlçe Başkanı | 26.05.2017 |
| 197 | CHP Maltepe | Zeynep Babacan | İlçe Başkanı | 21.06.2017 |
| 198 | CHP Maltepe | Doğan Uğurlu | İlçe bşk.yrd. | 21.06.2017 |
| 199 | CHP Maltepe | Ayhan Atik | İlçe bşk.yrd. | 21.06.2017 |
| 200 | CHP Avcılar | Erhan Bozan | İlçe Başkanı | 03.07.2017 |
| 201 | CHP Esenler | Bülent Ütebay | İlçe Başkanı | 03.07.2017 |
| 202 | CHP Beyoğlu | Bekir Özcan | İlçe Başkanı | 04.07.2017 |
| 203 | CHP Zeytinburnu | Metin Doğan | İlçe Başkanı | 04.07.2017 |
| 204 | CHP Şişli | Veli Çelik | İlçe Başkanı | 05.07.2017 |
| 205 | CHP İl Başkanlığı | Hakkı Sağlam | İl Sekreteri | 05.07.2017 |
| 206 | CHP Bayrampaşa | Hasan Mutlu | İlçe Başkanı | 05.07.2017 |
| 207 | CHP Bahçelievler | M.Ali Özkan | İlçe Başkanı | 05.07.2017 |
| 208 | CHP Kadıköy | Serdar Köksal | Üye | 05.07.2017 |
| 209 | MHP Şile | Mustafa Pıçak | İlçe Başkanı | 30.11.2016 |
| 210 | MHP Beykoz | Oğuzhan Karaman | İlçe Başkanı | 30.11.2016 |
| 211 | MHP Üsküdar | Hakan Aslan | İlçe Başkanı | 30.11.2016 |
| 212 | MHP Sultanbeyli | Abdullah Çınar | İlçe Başkanı | 30.11.2016 |
| 213 | MHP Zeytinburnu | Reşat Ok | İlçe Başkanı | 30.11.2016 |
| 214 | MHP Çekmeköy | Cenap Yağmur | İlçe Başkanı | 30.11.2016 |
| 215 | MHP Bakırköy | Zafer Yalçın | Teşkilat Başkanı | 30.11.2016 |
| 216 | MHP Adalar | Suat Vural | İlçe Başkanı | 30.11.2016 |
| 217 | MHP Sancaktepe | Emrah Danacıoğlu | İlçe Başkanı | 30.11.2016 |
| 218 | MHP Ümraniye | Adnan Çakır | İlçe Başkanı | 30.11.2016 |
| 219 | MHP Fatih | Bilal Öztürk | İlçe bşk.yrd. | 30.11.2016 |
| 220 | MHP Başakşehir | Fatih Keleşoğlu | İlçe Başkanı | 30.11.2016 |

| | | | | |
|-----|-------------------|-------------------|---------------|------------|
| 221 | MHP Fatih | İlker Tokelli | İlçe bşk.yrd. | 30.11.2016 |
| 222 | MHP Bahçelievler | Mehmet Kaya | İlçe Başkanı | 30.11.2016 |
| 223 | MHP Eyüp | Aydın Yırtıcı | İlçe Başkanı | 30.11.2016 |
| 224 | MHP Sultangazi | Yusuf Özel | İlçe Başkanı | 30.11.2016 |
| 225 | MHP Sarıyer | - | İlçe Başkanı | 30.11.2016 |
| 226 | MHP G.Osmanpaşa | Mehmet Özen | İlçe Başkanı | 30.11.2016 |
| 227 | MHP Pendik | Ali Esenboğa | İlçe Başkanı | 30.11.2016 |
| 228 | MHP Fatih | Sertel Selim | İlçe Başkanı | 30.11.2016 |
| 229 | MHP Beşiktaş | Celal Köseoğlu | İlçe Başkanı | 30.11.2016 |
| 230 | MHP Küçükçekmece | Seyfettin Tiryaki | İlçe Başkanı | 30.11.2016 |
| 231 | MHP Ataşehir | M.Sadun Bazel | İlçe Başkanı | 30.11.2016 |
| 232 | MHP Beyoğlu | Bayram Gölcük | İlçe Başkanı | 07.03.2017 |
| 233 | MHP Şişli | Yavuz Tellioglu | İlçe Başkanı | 08.03.2017 |
| 234 | MHP Tuzla | Volkan Beşiroğlu | İlçe Başkanı | 08.03.2017 |
| 235 | MHP Esenler | Suat Yılmaz | İlçe Başkanı | 09.03.2017 |
| 236 | MHP İl Başk. | Afşin Birben | İl Bşk.yrd. | 09.03.2017 |
| 237 | MHP İl Başk. | Ümit Gürbüz | İl Bşk.yrd. | 09.03.2017 |
| 238 | MHP İl Başk. | Cüneyt Göz | İl Y.K.Üyesi | 09.03.2017 |
| 239 | MHP Bağcılar | Onur Yeşil | İlçe Başkanı | 09.03.2017 |
| 240 | MHP Esenyurt | Halil Kaval | İlçe Başkanı | 09.03.2017 |
| 241 | MHP Güngören | Fuat Gül | İlçe Başkanı | 09.03.2017 |
| 242 | MHP Kadıköy | Z.Cemal Çeliker | İlçe Başkanı | 09.03.2017 |
| 243 | MHP Maltepe | Mesut Kamburoğlu | İlçe Başkanı | 09.03.2017 |
| 244 | MHP Büyükçekmece | Erdem Aydın | İlçe Başkanı | 09.03.2017 |
| 245 | MHP Bayrampaşa | Yaşar Kaba | İlçe Başkanı | 09.03.2017 |
| 246 | MHP Arnavutköy | Yüksel Emir | İlçe Başkanı | 22.03.2017 |
| 247 | MHP Avcılar | M. Nur Kutun | İlçe Başkanı | 23.03.2017 |
| 248 | HDP İl Başkanlığı | Mustafa Avcı | İl Eş Başkanı | 29.03.2017 |

| | | | | |
|-----|-------------------|-------------------|-----------------|------------|
| 249 | HDP Ümraniye | M.Ali Açlal | İlçe Eş Başkanı | 18.04.2017 |
| 250 | HDP Ümraniye | Bekir Kırıcı | İlçe Eş Başkanı | 18.04.2017 |
| 251 | HDP Adalar | Cevdet Çiftçioğlu | İlçe Eş Başkanı | 09.05.2017 |
| 252 | HDP Avcılar | Birgül Kızıldağ | İlçe Eş Başkanı | 09.05.2017 |
| 253 | HDP Başakşehir | Seyithan Kırmızı | İlçe Eş Başkanı | 09.05.2017 |
| 254 | HDP Bağcılar | Cüneyt Karabey | İlçe Y.K. Üyesi | 09.05.2017 |
| 255 | HDP Küçükçekmece | Fatma Atlı | İlçe Eş Başkanı | 09.05.2017 |
| 256 | HDP Sultangazi | Faruk Kaya | İlçe Eş Başkanı | 09.05.2017 |
| 257 | HDP - | Ednan Köktaş | Y.K.Üyesi | 20.05.2017 |
| 258 | HDP Kağıthane | Ayhan Yıldız | İlçe Eş Başkanı | 25.05.2017 |
| 259 | HDP Silivri | Kazım Şaroğlu | İlçe Eş Başkanı | 26.05.2017 |
| 260 | HDP G.Osmanpaşa | İbrahim Yüksel | İlçe Eş Başkanı | 26.05.2017 |
| 261 | HDP Ataşehir | Ferhat Yıldız | İlçe Eş Başkanı | 27.05.2017 |
| 262 | HDP G.Osmanpaşa | M.Fatih Tavan | İlçe Y.K.Üyesi | 27.05.2017 |
| 263 | HDP Sancaktepe | İlknur Yusufoglu | İlçe Eş Başkanı | 20.06.2017 |
| 264 | HDP Sancaktepe | Sıtkı Akbaş | İlçe Y.K. Üyesi | 20.06.2017 |
| 265 | HDP İl Başkanlığı | - | İl Y.K. Üyesi | 20.06.2017 |
| 266 | HDP Sancaktepe | M.Zeki Kılıç | İlçe Eş Başkanı | 20.06.2017 |
| 267 | HDP Çekmeköy | Taceddin Demir | İlçe Eş Başkanı | 20.06.2017 |
| 268 | HDP Sultanbeyli | Hasibe Yazdık | İlçe Eş Başkanı | 21.06.2017 |
| 269 | HDP Sultanbeyli | İsa Büyükdağlı | Sayman | 21.06.2017 |
| 270 | HDP Maltepe | Sultan Karasu | İlçe Eş Başkanı | 21.06.2017 |
| 271 | HDP Maltepe | Nesim Özkan | İlçe Eş Başkanı | 21.06.2017 |
| 272 | HDP Kadıköy | Ercan Demir | İlçe Eş Başkanı | 22.06.2017 |
| 273 | HDP Tuzla | Binali Palandöken | İlçe Eş Başkanı | 27.06.2017 |

